Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Tiszaszőlős Község Önkormányzata

Tiszaszőlős, 2015. június 22.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) 3
Bevezetés 3
A település bemutatása 3
Értékeink, küldetésünk 8
Célok 9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE) 10
1. Jogszabályi háttér bemutatása 10
2. Stratégiai környezet bemutatása 11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége 12
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység 33
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége 54
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége 60
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége 67
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása 71
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága 73
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 74
1. A HEP IT részletei 74
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése 74
A beavatkozások megvalósítói 75
Jövőképünk 77
Az intézkedési területek részletes kifejtése 77
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 100
3. Megvalósítás 105
A megvalósítás előkészítése 105
A megvalósítás folyamata 105
Monitoring és visszacsatolás 107
Nyilvánosság 107
Érvényesülés, módosítás 108
4. Elfogadás módja és dátuma 109

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Tiszaszőlős Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait[1], valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.
Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Tiszaszőlős Jász – Nagykun – Szolnok Megye észak – keleti csücskében, a Tisza bal partján, Tiszafüred mellett található. Legfőbb vonzereje különleges természeti környezete: a mintegy 6,5 km hosszú Tisza-part és a 7,0 km hosszú Holt-Tisza part, valamint ezek színes növény, – és állatvilága.
A Község területén talált régészeti leletek alapján megállapították, hogy már az őskorban éltek itt emberek. Ezt támasztja alá az a rézkori lelet, melyet 1839-ben találtak a „Nagyaszó" partján. Az egyedülálló lelet a „Tiszaszőlősi kincs" néven vált ismertté, melyből egy aranyvért a Nemzeti Múzeumban, többi része pedig Bécsben látható. Az első írásos említés az 1332-37-es évekre tehető : 1337-ben Zeuleus volt a település neve. A török hódoltság, a háborúk idején lakói elmenekültek vagy megfogyatkoztak, de mindig visszatértek és újjáépítették a települést. A „ Tisza „ előtag a XVII. században jelent meg a község nevében, később állandósult, a „Szöllős", vagy „Szőlős" nevet pedig a tiszai földhátakon található vadszőlőről kaphatta a község. 1900-ban nagyközségi rangban állt, mert 2455 lakosa, házainak száma 480 volt.

1950. január 1-jétől az addig Heves megyéhez tartozó községet Szolnok megye területéhez csatolták. Ekkor megnyílt a bölcsőde és a napközi-otthonos óvoda, a kultúrház. A lakosság nagy része a Szarvas Sándor, majd a Petőfi Termelőszövetkezetben dolgozott. 1984-ben Tiszafüred nagyközséget várossá nyilvánították, ez sorsforduló volt Tiszaszőlős életében is, teljesen megszűnt önállósága. A lakosság törekedett elveszett önállóságának visszaszerzésére. A 2000. május 7. napján megtartott közmeghallgatáson a Tiszafüredtől való elválás érdekében aláírásgyűjtés indult, ezért Tiszafüred város képviselő-testülete 2000. június 18.-ra helyi népszavazást írt ki, mely érvényes és eredményes volt, a szavazatok 96,6 %-a a különválás mellett szólt.

2002-ben a köztársasági elnök Tiszaszőlőst önálló településsé nyilvánította. A 2002-es októberi választások után megalakult a helyi önkormányzat. Településünk a 64/2004.(IV.15.) Korm.rend. alapján területfejlesztési szempontból leghátrányosabbnak minősített 48 kistérség egyikében található. Tiszafüred Várostól történő szétválásakor településünkön a kiépített utak aránya 27 % volt, jelenleg is csak 41 %-os a kiépítettség. Az elmaradt fejlesztéseket pályázati úton elnyert támogatások segítségével igyekszünk pótolni. A község fejlődésének egyetlen járható útja, a Tisza folyó közelségének kihasználása, a turizmus fejlesztésében van. Tiszaszőlősnek olyan természeti adottságai vannak, melyekkel a környező települések nem rendelkeznek.

[1] Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A településen található intézmények Önkormányzati Hivatal, Tiszaszőlősi Cseperedő Óvoda, Általános Iskola és Tiszaszentimre Református Szociális Szolgáltató Központ. Tiszaszőlős Község lakónépessége minden természeti vonzereje ellenére évről évre csökken az alábbiak szerint:

Demográfia

1. számú táblázat – Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	1966	
2008	1949	99%
2009	1946	100%
2010	1934	99%
2011	1945	101%
2012	1586	82%
2013	1573	99%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

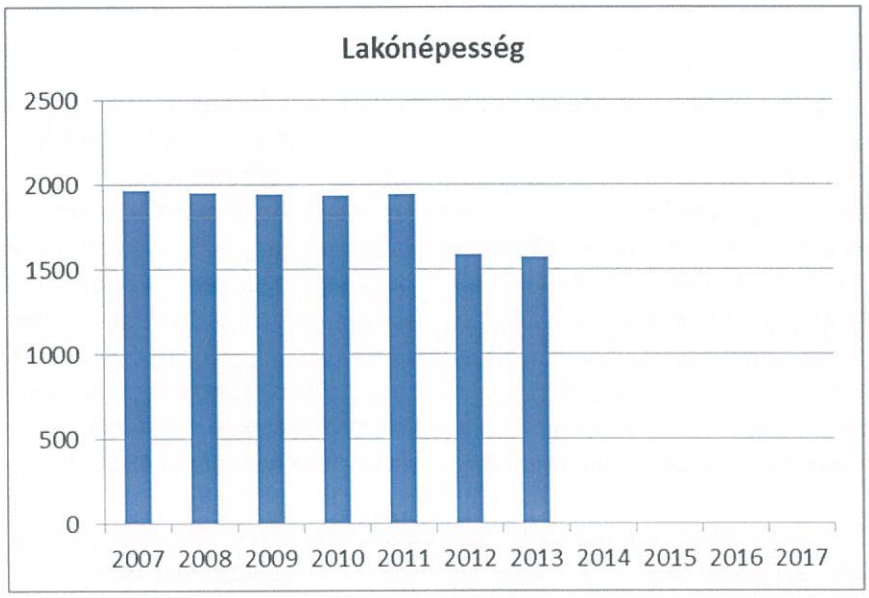

A település területe 47,710 km2 (4771 ha), lakossága 2001. decemberében 1730 fő, amely a 2012-es adatokhoz képest (1586 fő) mintegy 8,33%-os csökkenést mutat.
Amint az közismert, Magyarország lakossága folyamatosan csökken. Jelentős különbség van azonban az ország, illetve a régiós egyes területei között a fogyás mértékét tekintve. A Dél – Alföld népessége az elmúlt 10 év során nem egészen 3,6%-kal csökkent. Jász – Nagykun – Szolnok Megye esetében ugyanez a mutató 7,1 %-al csökkent.

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	780	793	1573	50%	50%
0-2 évesek			47		
0-14 éves	100	130	230	43%	57%
15-17 éves	27	32	59	46%	54%
18-59 éves	438	492	930	47%	53%
60-64 éves	70	52	122	57%	43%
65 év feletti	145	87	232	63%	38%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség megoszlása diagram:

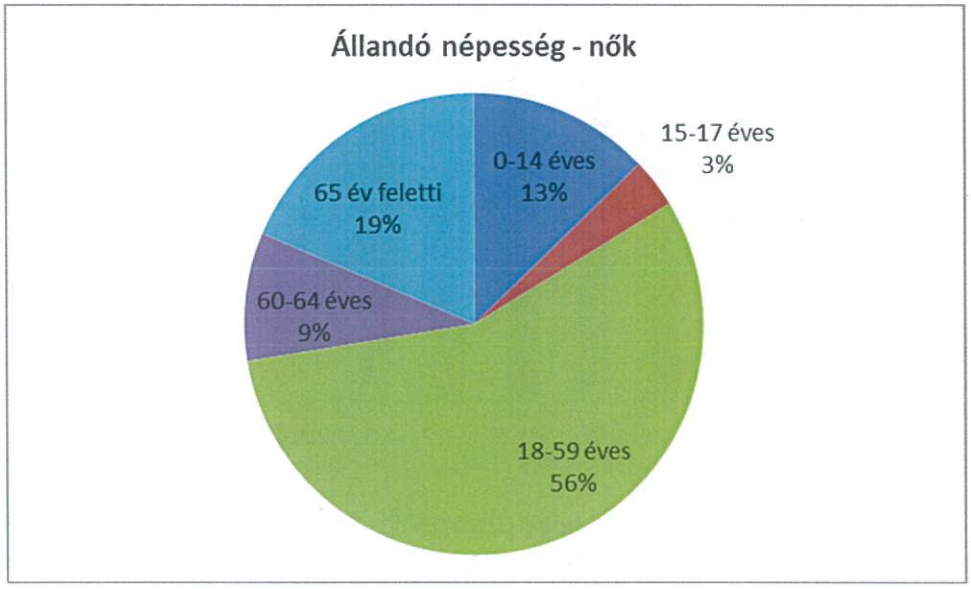

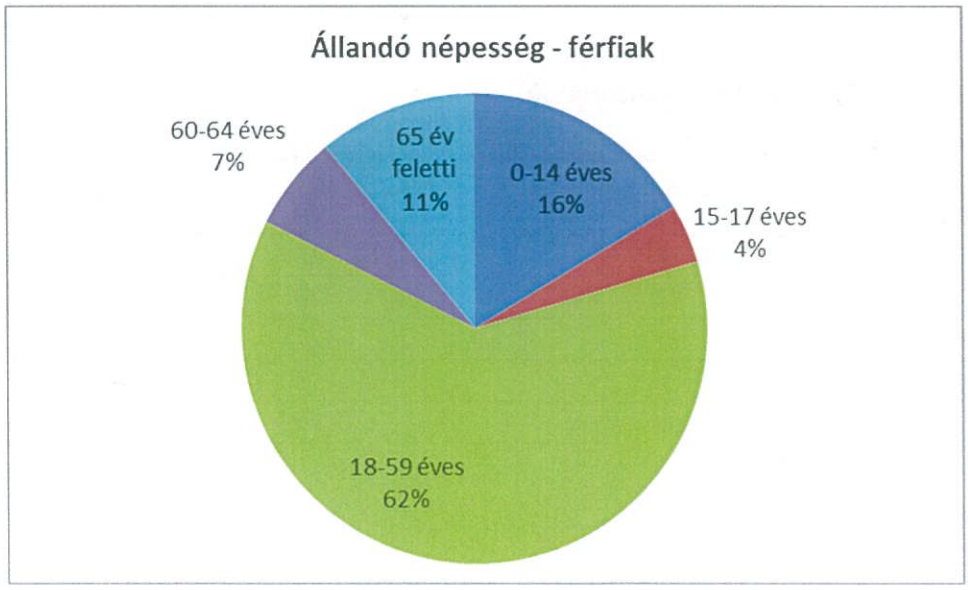

A táblázat adataiból, valamint a diagram szemléltetésével jól látható, hogy Tiszaszőlős községben 2013. évben hogyan oszlott meg a lakosság száma korcsoportonként és nemenként.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	258	298	86,6%
2008	247	278	88,8%
2009	247	262	94,3%
2010	247	239	103,3%
2011	243	221	110,0%
2012	141	210	67,1%
2013	232	230	100,9%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

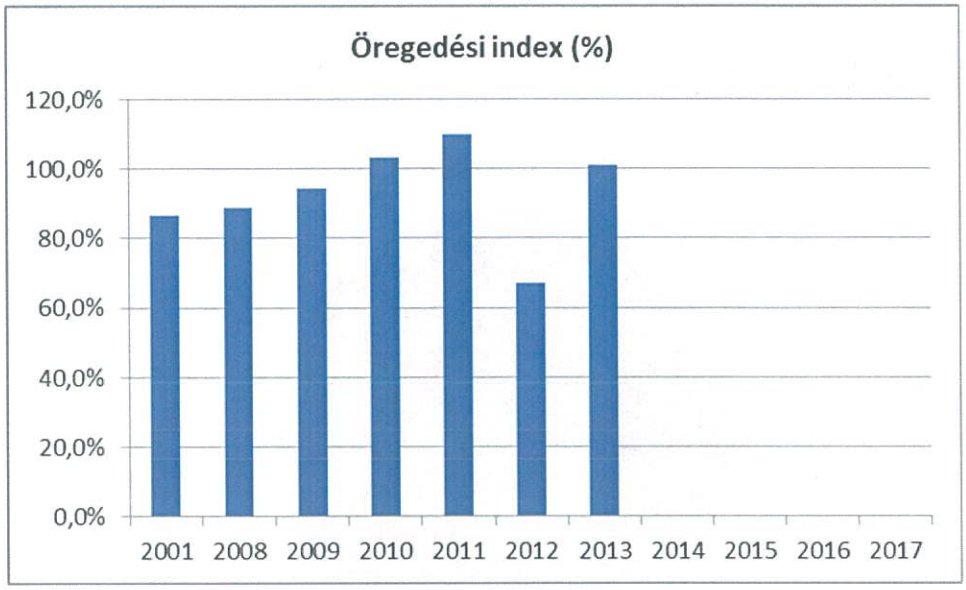

Az öregedési mutatók alapján elmondható, hogy Tiszaszőlős lakossága jelentősen öregszik. A 2013-as adatokról viszont elmondható, hogy annak ellenére hogy 0-14 éves korú állandó lakosok száma csökken, a 65 év feletti magas halálozás miatt túlsúlyban vannak a 14 év alattiak.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	65	48	17
2009	30	38	-8
2010	43	29	14
2011	37	27	10
2012	3	13	-10
2013	52	26	26

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

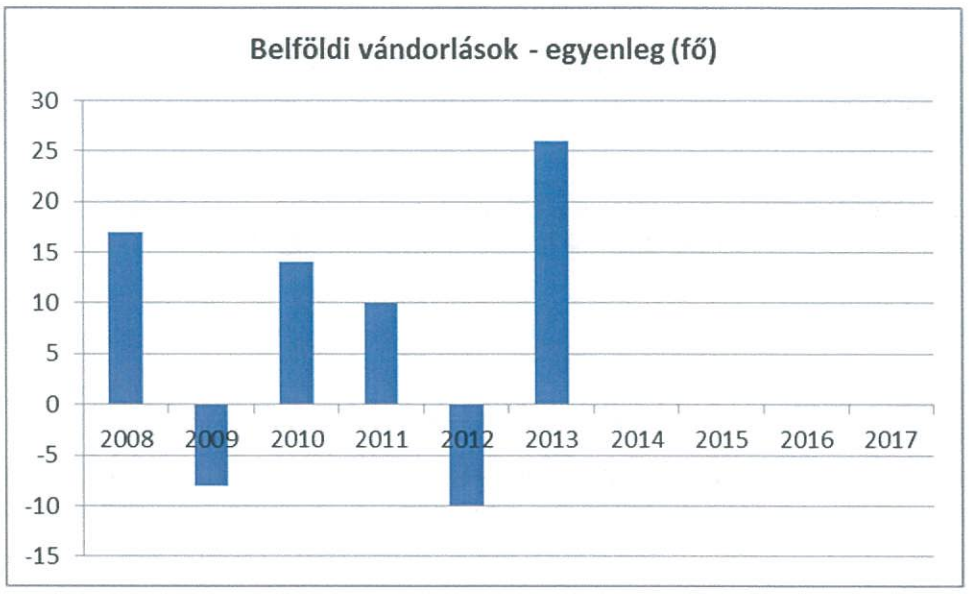

Az elmúlt évek során tapasztalható bevándorlásokat vizsgálva nem lehet egyértelmű következtetéseket levonni a település vonzerejével kapcsolatban: 2008., 2010. és 2011-ben folyamatosan növekedett és 2009. és 2012-ben jelentősen csökkent, majd ismét növekedett 2013-ban. A bevándorlások száma ugyanakkor az elvándorlások száma folyamatos csökkenése figyelhető meg.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	10	26	-16
2009	13	21	-8
2010	11	19	-8
2011	10	19	-9
2012	13	24	-11
2013	15	22	-7

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

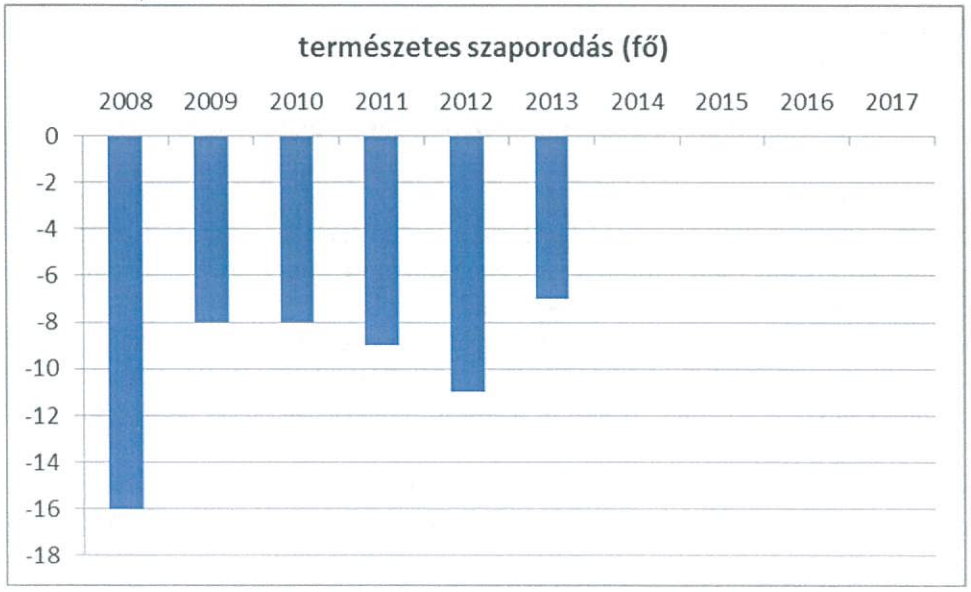

Az országos negatív népesedési tendenciák a településre is jellemzőek. A település demográfiai problémáját az állandósult természetes fogyás jelenti, aminek következtében a község lakosságszáma lassú ütemben folyamatosan csökken.

Az elmúlt évek során tapasztalt gyermekszületéseket vizsgálva egyértelmű következtetéseket nem lehet levonni a népességcsökkenéssel kapcsolatban 2009., 2010., 2012. és 2013. években emelkedést 2008. és 2011-ben csökkenés figyelhető meg.

A természetes szaporodás folyamatát vizsgálva azt állapíthatjuk, meg hogy az elmúlt 5 évben negatív volt a település mérlege. Az ok a természetes fogyás, a halálozások száma meghaladta az élve születések számát.

Értékeink, küldetésünk

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról 2003. évi CXXV. Törvény 63/A. §-a az alábbiak szerint kötelezi az önkormányzatokat arra, hogy a települési esélyegyenlőségi programot fogadjanak el:

Tiszaszőlős Község Önkormányzat Képviselő – testülete döntésein keresztül fejezi ki elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén, hiszen a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a település nem önkormányzati fenntartású intézményeivel, társszervekkel, civil szerveződésekkel, egyházaival, egyesületeivel és alapítványaival közösen törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén.

A község az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt intézmények, szerveződések is aktív szerepet játszanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is.

Értékként kezeljük:

Szolidaritás
Településünk közösségeinek érdeke a szolidaritás erősítése, amely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi integrációját, foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit. Ennek érdekében a fennálló fizikai és információs akadályokat meg kívánjuk szüntetni.

Méltányos és rugalmas bánásmód
A megkülönböztetés tilalma, az egyenlő bánásmód elve nem alkalmas az összes létező egyenlőtlenség megszüntetésére. Olyan pozitív, méltányos és rugalmas intézkedések kidolgozására törekszünk, amelyek elősegítik az érintettek társadalmi és foglalkoztatási pozíciójának javulását, megőrzését.

A pozitív diszkrimináció lehetősége
Az EU lehetővé teszi a nemek szerinti eltérő bánásmód alábbi formáit, ha annak célja kizárólag az, hogy kiküszöbölje a múltban elszenvedett hátrányos megkülönböztetés hatásait. A pozitív diszkrimináció csak egy lehetőség, amire az EU nem kötelezi a tagállamokat.
A gyakorlat azt mutatja, hogy a hazánkban is egyre gyakrabban élnek a pozitív diszkrimináció eszközével, mert a diszkrimináció tilalmánál többre van szükség az előítéletek leküzdéséhez. A pozitív diszkriminációt leggyakrabban a munkaerő – piaci érvényesülés és a közéletben való részvétel segítségére alkalmazzák.

Az esélyegyenlőség eszméjének egyre mélyebb és szélesebb körű társadalmi tudatosulása következtében Tiszaszőlős Község Önkormányzata az alábbiakban felvázolt Helyi Esélyegyenlőségi Programot alkotja meg.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Célunk hogy Tiszaszőlős olyan település legyen, ahol azon elsődleges alapelv érvényesül, hogy minden ember egyenlő. Célunk továbbá, hogy közvetlen vagy közvetett diszkrimináció, illetve hátrányos megkülönböztetés senkit se érjen, se faji, se etnikai, nemzetiségi, vallási, nemi, életkor, családi állapot, fogyatékosság vagy más okból adódóan.

Tiszaszőlős Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményt – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.
E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.
További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.
További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.
Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A Magyar Köztársaság Országgyűlése elismerve minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, azon szándékától vezérelve, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára, kinyilvánítva azt, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami kötelezettség – tekintettel Magyarország Alaptörvényének XV. cikkelyére – megalkotta a 2003. évi CXXV. törvényt az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai" fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. Törvény 4.§.
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Tiszaszőlős Község Önkormányzatának Képviselő – testülete döntésein keresztül fejezi ki elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén.
A Helyi Esélyegyenlőségi Program készítése során alkalmaztuk:

- A Gyermekek védelméről szóló 14/2005.(VIII.01.) számú Önkormányzati rendeletet,
- Az egyes anyagi és természetbeni szociális ellátásokról, a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról és azok igénybevételéről szóló 2/2015. (II.27.) számú Önkormányzati rendelet,
- Tiszaszőlős Község Helyi Építési Szabályzatáról szóló 10/2011. (VII.11.) számú Önkormányzati rendelet.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- Tiszaszőlős Község Településfejlesztési Stratégia
- Helyi Vidékfejlesztési Stratégia
- Tiszaszőlős Község Építési Szabályzata
- Tiszaszőlősi Cseperedő Óvoda Helyi Pedagógiai Programja

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Tiszaszőlős Község a tiszafüredi kistérség területén található. A kistérség Jász-Nagykun-Szolnok megye északkeleti részén helyezkedik el. A kistérség településeinek száma 13, területe 847 km2, lakónépessége 2004. december 31-én 40 082 fő. Népsűrűsége az országos átlagnak mindössze 46,6%-a (51,4 fő/km 2), és az elvándorlás további kedvezőtlen tendenciákat eredményez. 1995 és 2004 között a kistérség lakónépessége 7%-kal csökkent, arányaiban jobban, mint a megye, vagy akár a régió lakosságának száma.
A kedvezményezett kistérségek besorolásáról szóló 311/2007. Kormányrendelet alapján a kistérség a komplex programmal segítendő leghátrányosabb helyzetű kistérségek besorolást kapta.
Tiszaszőlős Önkormányzata a szociális ellátást társulási formánban látja el. Az idősek szociális ellátása, valamint a Családsegítő Szolgálat a Tiszaszentimrei Református Szociális Szolgáltató Központ kirendeltségeként működik.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. Valamint az önkormányzat által gyűjtött adatok alapján vázolható fel a település átfogó helyzetképe esélyegyenlőségi szempontból.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

2011-ben a lakosság 4,6%-a vallotta magát roma nemzetiségűnek. Ennél pontosabb adat a törvényi szabályozások miatt nem áll rendelkezésre. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat becslése szerint a település lakosságának kb. 10%-a roma. Általános probléma a rendszeres jövedelem hiánya, rossz anyagi helyzet, az oktatási rendszerből való kiesés.

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca": a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

Alapvető jogszabályi rendelkezések, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- **1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.)** A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.
- **a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)** A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.
- **a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.)** A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskeresők támogatásának biztosítása
- **a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv.** A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a

magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Jövedelem meghatározása a Szociális törvény alapján:
4. § (1) E törvény alkalmazásában
a) 22 jövedelem: - az (1a) bekezdésben foglalt kivétellel, valamint figyelemmel az (1b)-(1c) bekezdésekben foglaltakra - az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett
aa) a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó - megszerzett - vagyoni érték (bevétel), ideértve a jövedelemként figyelembe nem vett bevételt és az adómentes jövedelmet is, és
ab) azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról, illetve az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni;
b) vagyon: ha e törvény másként nem rendelkezik, az a hasznosítható ingatlan, jármű, továbbá vagyoni értékű jog, amelynek
ba) külön-külön számított forgalmi értéke, illetőleg összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy
bb) együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű;

A családok támogatásáról szóló törvény így fogalmaz:
i) jövedelem: az a személyi jövedelemadóról szóló törvényben adóköteles jövedelemként meghatározott – belföldről vagy külföldről származó – vagyoni érték, bevétel, amelynek havi összege meghaladja a mindenkori legkisebb munkabér összegét;
j) rendszeres jövedelem: a legalább három egymást követő hónapban keletkezett jövedelem;

A település lakosainak jövedelmi helyzetéről a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 2012. és 2013. évi adatait vizsgálva elmondhatjuk, hogy a községben élők munkából származó jövedelme 2012. évben 728.953.574.- Ft 2013. évben 810.002.048.- Ft. 2012. évben a személyi jövedelemadó tekintetében adózók száma 610 db, 2013. évben 652 db volt. Ha a munkából származó jövedelmet elosztjuk az adózók számával, akkor 2012. évre 1.195.006.-Ft/év/fő (99.583.-Ft/hó/fő) 2013. évre1.242.335.-Ft/év/fő (103.528.-Ft/hó/fő) átlagot kapunk, ami jóval alacsonyabb mint az átlagkereset. Ugyanakkor 2012-ben átlagosan a lakásfenntartási támogatásban részesültek száma 266 fő, gyermekvédelmi támogatásban részesülők száma 240 fő, valamint rendszeres szociális segélyben részesülők száma 97 fő volt.
2013-ban átlagosan a lakásfenntartási támogatásban részesülők száma 290 fő, gyermekvédelmi támogatásban 248 fő, valamint rendszeres szociális segélyben ill. FHT-ban részesülők száma 79 fő volt.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	547	583	1130	54	9,9%	37	6,3%	91	8,1%
2009	543	454	997	112	20,6%	122	26,9%	234	23,5%
2010	536	585	1121	41	7,6%	37	6,3%	78	7,0%
2011	542	514	1056	28	5,2%	16	3,1%	44	4,2%
2012	545	491	1036	90	16,5%	70	14,3%	160	15,4%
2013	535	576	1111	33	6,2%	32	5,6%	65	5,9%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

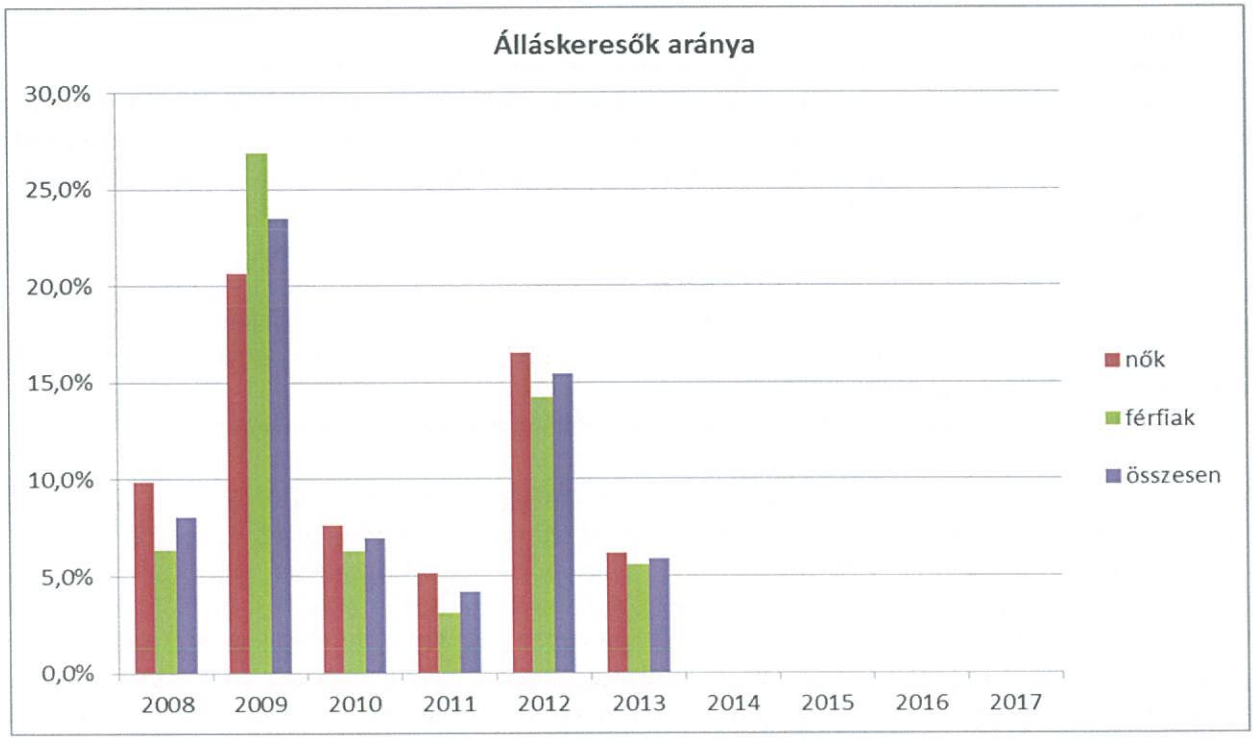

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Az inaktív keresők állománya az országos általghoz hasonlóan a településen is gyarapszik. A településen jellemző a közfoglalkoztatásban résztvevők számának évről – évre történő növekedése. Jellemzően a foglalkoztatás szezonális jellegű, magas az alkalmi munkát végzők száma, ami növeli a munkanélküliséget. A munkanélküliek között magas a szakképzetlenek aránya, amely szintén nehezíti az elhelyezkedést.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012	2013
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	**fő**	**183**	**234**	**267**	**151**	**160**	**65**
20 éves és fiatalabb	fő	6	14	19	10	10	3
	%	3,3%	6,0%	7,1%	6,6%	6,3%	4,6%
21-25 év	fő	27	27	36	19	22	15
	%	14,8%	11,5%	13,5%	12,6%	13,8%	23,1%
26-30 év	fő	27	25	29	18	20	8
	%	14,8%	10,7%	10,9%	11,9%	12,5%	12,3%
31-35 év	fő	22	37	33	20	16	5
	%	12,0%	15,8%	12,4%	13,2%	10,0%	7,7%
36-40 év	fő	23	35	33	17	20	7
	%	12,6%	15,0%	12,4%	11,3%	12,5%	10,8%
41-45 év	fő	21	34	36	15	14	5
	%	11,5%	14,5%	13,5%	9,9%	8,8%	7,7%
46-50 év	fő	18	19	24	15	19	4
	%	9,8%	8,1%	9,0%	9,9%	11,9%	6,2%
51-55 év	fő	24	32	37	18	18	6
	%	13,1%	13,7%	13,9%	11,9%	11,3%	9,2%
56-60 év	fő	13	11	20	19	19	11
	%	7,1%	4,7%	7,5%	12,6%	11,9%	16,9%
61 év felett	fő	2	0	0	0	2	1
	%	1,1%	0,0%	0,0%	0,0%	1,3%	1,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

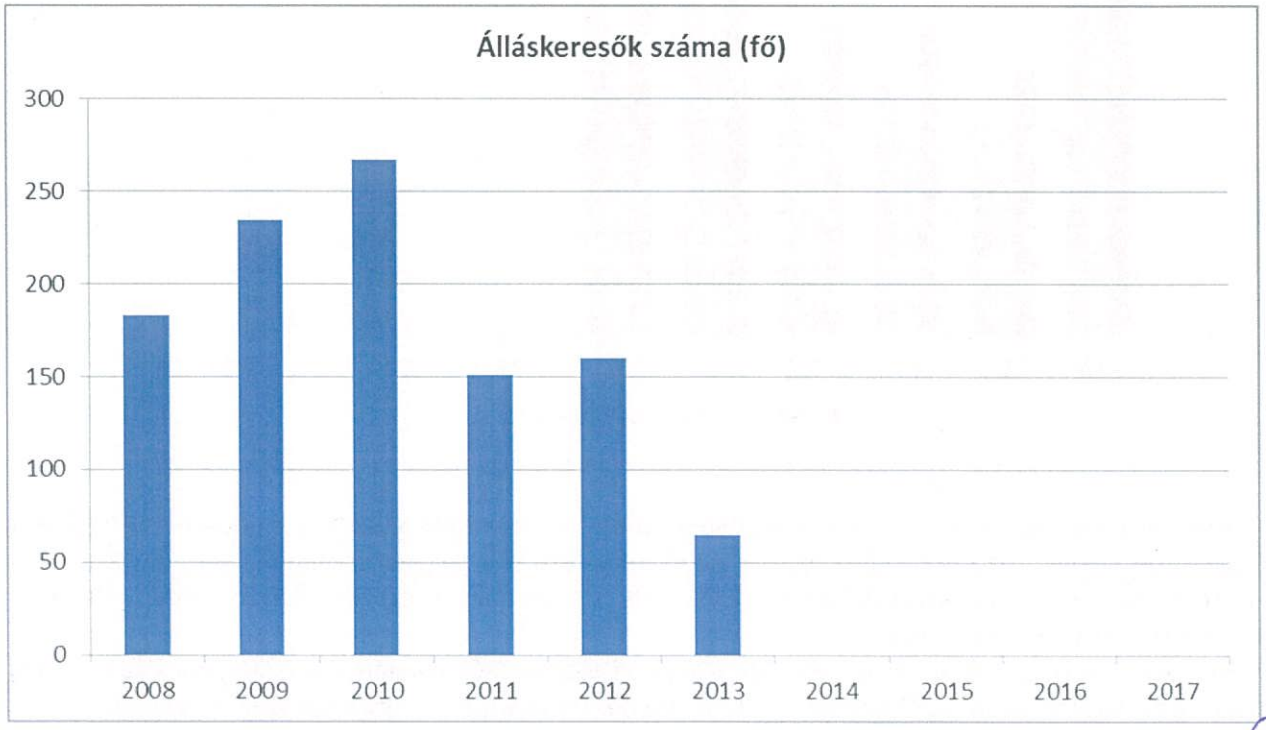

A táblázat adatai az országos és térségi adatokkal összevetésben rámutathatnak arra, hogy az egyes korosztályokat tekintve elégséges-e a meglévő problémakezelés, vagy további beavatkozásokat szükséges tervezni.
Az álláskeresők aránya 4,2 – 23,5% között ingadozott. A legmagasabb értéket 2009-ben (23,5%) mérték. A 2010. évben 7%-ra, 2011. évben 4,2%-ra csökkent, majd 2012.évre 15,4%-ra emelkedett.
A fenti táblázatból látható, hogy Tiszaszőlősön 2010-ben volt a legmagasabb a munkanélküliség, minden korcsoportot érintve.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	92	91	183	54	37	91	58,7%	40,7%	49,7%
2009	112	122	234	34	22	56	30,4%	18,0%	23,9%
2010	115	152	267	41	37	78	35,7%	24,3%	29,2%
2011	79	72	151	28	16	44	35,4%	22,2%	29,1%
2012	90	70	160	40	21	61	44,4%	30,0%	38,1%
2013	32	33	65	17	9	26	53,1%	27,3%	40,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

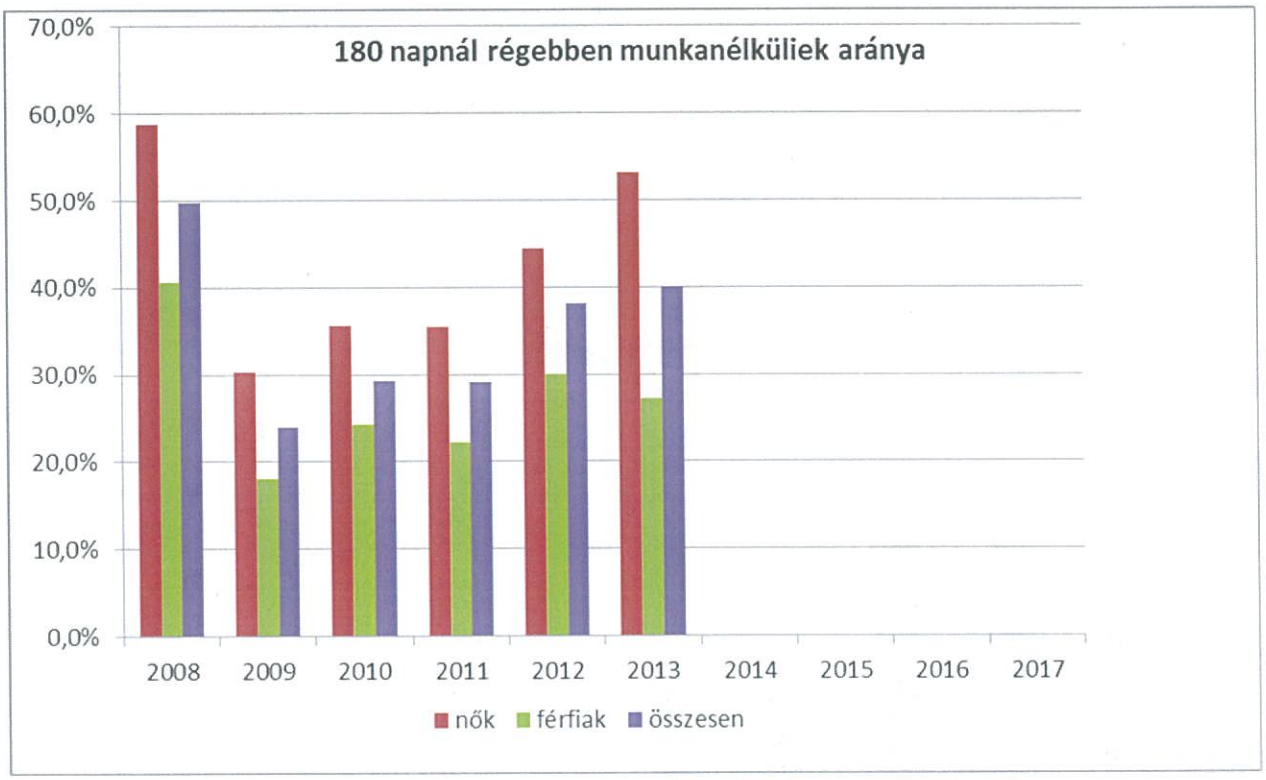

A nyilvántartott álláskeresők számának alakulása azt mutatja, hogy 2008. évtől folyamatosan emelkedett az álláskeresők száma, 2010-ben volt a legmagasabb. Majd 2011-re javulás figyelhető meg, de 2012. évre ismét emelkedett az álláskeresők száma. 2013.évre a közmunka program bővítése miatt jelentősen lecsökkent az álláskeresők száma.
A 180 napon túli regisztráltak száma eltérően alakult az álláskeresők számának alakulásához képest. 2008. évben volt a legmagasabb, 2009-ben javulás kövezett be. De 2010. évtől újra emelkedő tendenciát mutat a

180 napon túli regisztráltak száma. Viszont 2013-tól jelentősen csökkent az álláskeresők száma, a közmunka program miatt. 2013. évben 210 főt foglalkoztattunk.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	127	141	268	5	3,9%	4	2,8%	9	3,4%
2009	124	137	261	7	5,6%	14	10,2%	21	8,0%
2010	128	144	272	13	10,2%	21	14,6%	34	12,5%
2011	128	140	268	10	7,8%	9	6,4%	19	7,1%
2012	144	129	273	12	8,3%	9	7,0%	21	7,7%
2013	132	146	278	4	3,0%	3	2,1%	7	2,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

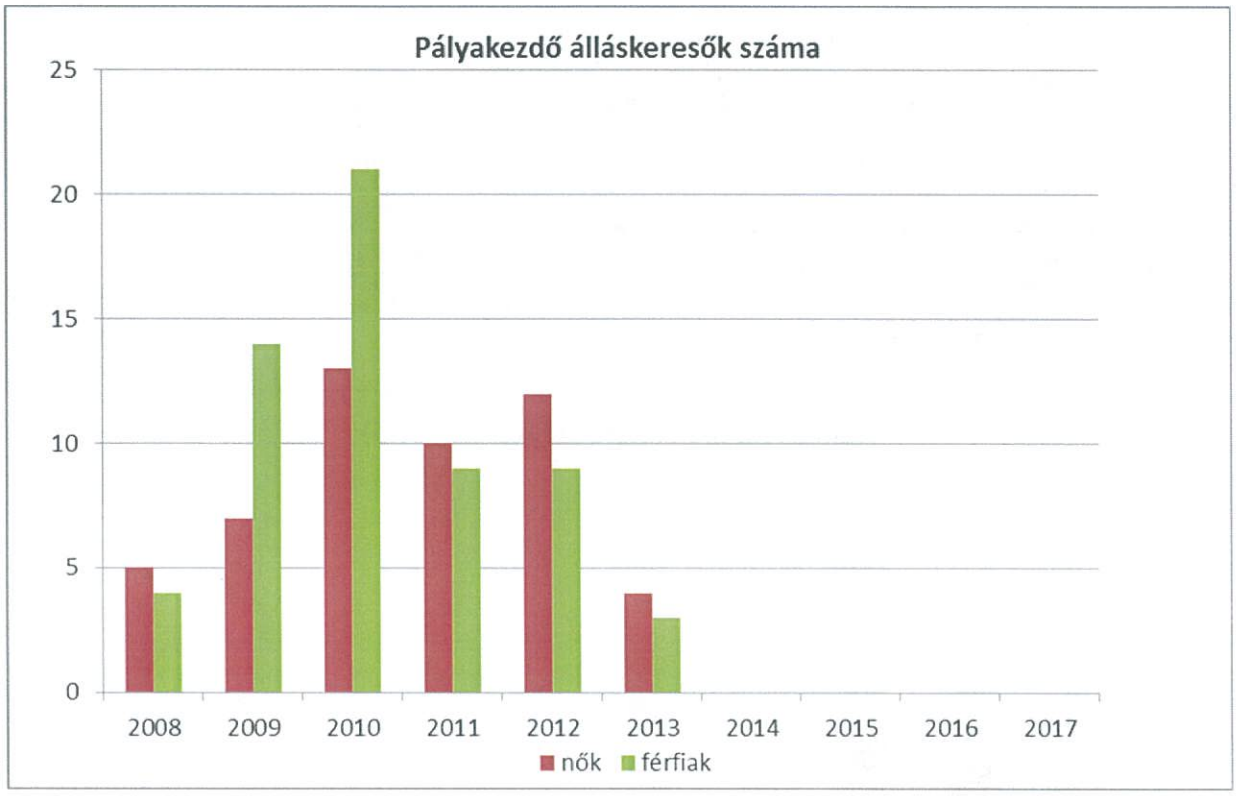

A munkanélküliség jellemző emelkedése a pályakezdőkre is jellemző. A fenti adatokból jól látható, hogy a pályakezdők között igen magas a munkát keresők aránya. 2011-ben javulás figyelhető meg, de 2012. évtől újra emelkedett a pályakezdő munkanélküliek aránya, majd 2013. évben újra csökkent.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő	férfi		
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	0			0			0	#########	0	#########	0	#########
2011	1161	593	568	1147	578	569	14	1,2%	15	2,5%	-1	-0,2%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	183	22	12,0%	85	46,4%	76	41,5%
2009	234	19	8,1%	110	47,0%	105	44,9%
2010	267	20	7,5%	127	47,6%	120	44,9%
2011	151	9	6,0%	67	44,4%	75	49,7%
2012	160	8	5,0%	69	43,1%	83	51,9%
2013	65	4	6,2%	21	32,3%	40	61,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

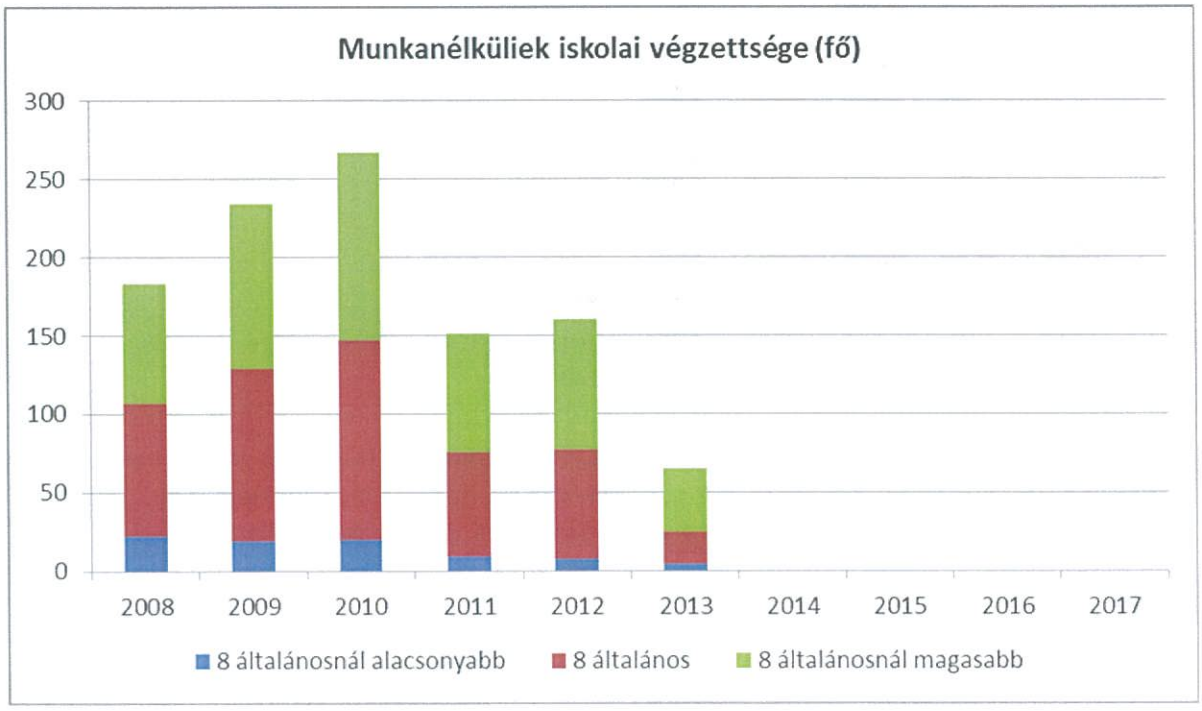

A 3.2.6. számú táblában a regisztrált munkanélküliek végzettség szerinti megoszlása látható. Az adatok alapján elmondhatjuk, hogy a nyilvántartott álláskeresők számához viszonyítva adott években 50% vagy több a 8 általános vagy alacsonyabb végzettségű álláskereső. Az iskolázottsági megoszlás fontos szempont a

helyi képzési programok tervezésekor, ezekből az adatokból látjuk, hogy milyen végzettségű csoportoknak kell a képzési programokat létrehozni.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2009	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2010	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2011	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2012	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

év	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2010	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2011	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2012	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

A fenti táblákból látszik, hogy a településen nem jelenik meg felnőttoktatás az alacsony iskolázottság ellenére.

c) közfoglalkoztatás

A településen magas a közfoglalkoztatásban résztvevő személyek száma, jelenleg 210 fő. Az aktív korú lakossághoz képest kb. 18,9%. Az Önkormányzatnak nagy szerepe van a helyi munkaerő foglalkoztatásában.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A településen regisztrált vállalkozások túlnyomórészt mezőgazdasággal foglalkoznak, jellemzően őstermelők, családi gazdaságok. Új munkahelyek létrehozására az Önkormányzat betelepülő a feldolgozóiparban működő vállalkozás esetében lát lehetőséget. A térségi munkavállalást a közösségi közlekedés is megnehezíti, a vonatok járatsűrűsség csökkentése, valamint az utak rossz állapota miatt.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A fiatalok foglalkoztatásához való hozzáférés esélyének helyi potenciáljára vonatkozó adatok nem érhetők el.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A felnőttképzési és foglalkoztatási programokon résztvevők számáról adatok nem érhetők el.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A szegénységgel és társadalmi kirekesztődéssel kapcsolatos mutatószámok listáját 2001-ben határozta meg az Európai Unió, e szerint Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. Ennek megfelelően a szegénységben élő, meghatározásánál a háztartások összes nettó jövedelmét kell figyelembe venni úgy, hogy minden egyes háztartástag munkából, társadalmi juttatásból, illetve vagyonból származó jövedelmét összegezni kell, majd csökkenteni szükséges a fizetendő adókkal és járulékokkal. A KSH legfrissebb, 2012. évi felvételéből származó kimutatása szerint a szegénységi küszöb forintban kifejezve alig haladta meg a nettó 66.399.- Ft-ot.[2] A mélyszegénységgel sújtottak közé azokat sorolják, akiknek különösen alacsony, a medián jövedelmek 40%-a alatti a jövedelme.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során.

A roma származású foglalkoztatottakra Tiszaszőlősön jelenleg nincs rendelkezésre álló adat.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, ápolási díj, települési támogatás.
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így a települési lakásfenntartási támogatás, települési létfenntartási támogatás, települési temetési segély.
- Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési-szolgáltatás.

Tiszaszőlős Község Önkormányzata a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben meghatározott rendszeres segélyeket, különböző támogatásokat teljes körűen biztosítja:

- Települési létfenntartási támogatás,
- Települési temetési támogatás,
- Települési gyógyszertámogatás,
- Települési támogatás elemi kár elhárításhoz,

[2] http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/laekindikator/laekindikator12.pdf

- települési lakásfenntartási támogatás.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	1130	86	7,6%
2009	997	72	7,2%
2010	1121	76	6,8%
2011	1056	64	6,1%
2012	1036	60	5,8%
2013	1111	14	1,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

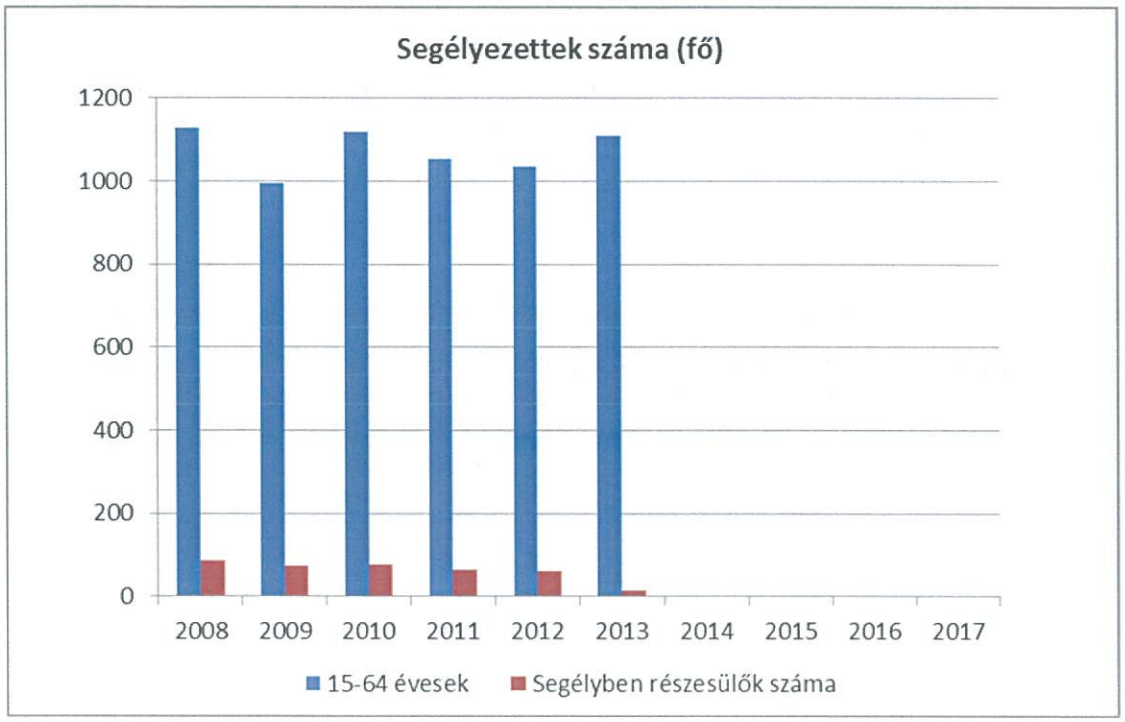

Álláskeresési segélyben részesülők száma évről – évre alacsonyabb.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	183	88	48,1%
2009	234	113	48,3%
2010	267	115	43,1%
2011	151	103	68,2%
2012	160	51	31,9%
2013	65	14	21,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

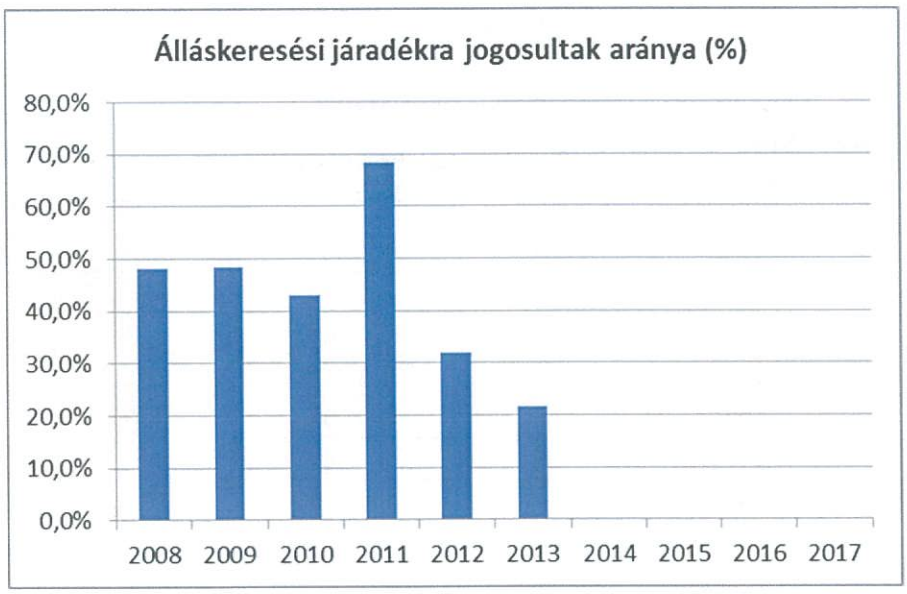

A 3.3.2. adatsor a járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek számának alakulását mutatja. A járadékra jogosultak száma folyamatosan csökken, kivéve a 2011-es évben, amikor kiugróan magasra nőtt a járadékra jogosultak aránya.

.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	110	9,7	0	0	0	0
2009	100	10	0	0	0	0
2010	17	1,5	109	40,8	0	0
2011	22	2	89	58,9	0	0
2012	12	1,1	84	52,5	0	0
2013	12	1,1	79	121,5	6	3

orrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

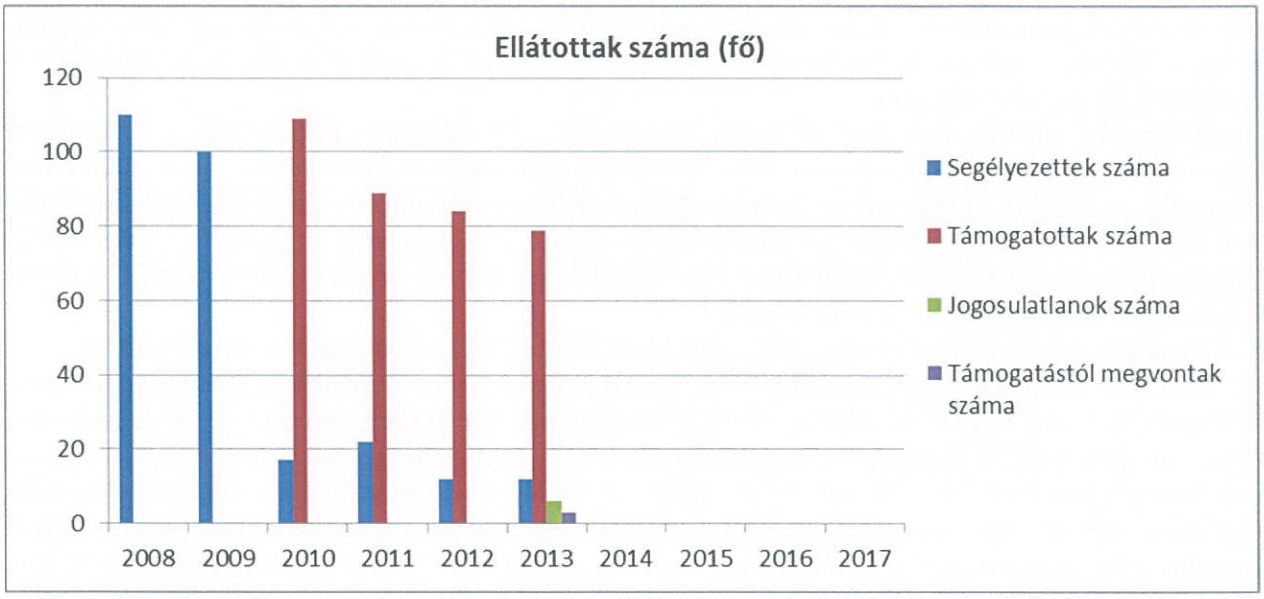

A 3.3.3 táblázat azt jelzi, hogy Tiszaszőlős településen a segélyezések milyen mértékben van jelen. 2015. február 28. napjáig a helyi önkormányzatoknál lehetett igényelni a rendszeres szociális segélyt (azaz az aktív korú személyek ellátását) valamint a foglalkoztatást helyettesítő támogatást (FHT).
2015. március 1. napjától ezek az ellátások átkerültek a Járási Hivatalok hatásköreibe. Így a most hatályos törvény szerint a rendszeres szociális segély átalakult egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra (EKT, GYFT), valamint megmaradt a foglalkoztatást helyettesítő támogatás.
Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult egészségkárosodott személynek minősül, vagy 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel - feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a családjogi törvény szerinti gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban - és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben, illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani.
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásra, jogosult az a személy

a) egészségkárosodott személynek minősül, vagy

b) 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel - feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a Családjogi törvény szerinti gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban - és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben, illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani,

c) aki fogyatékossági támogatásban részesül vagy

d) akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresési járadék, álláskeresési segély, vállalkozói járadék (álláskeresési támogatás) folyósítási időtartama lejárt, vagy

e) akinek esetében az álláskeresési támogatás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően (a Foglalkoztatási törvény alapján) álláskeresési támogatásra nem szerez jogosultságot, vagy

f) aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy

g) akinek esetében az ápolási díj, a gyermekgondozási segély, a gyermeknevelési támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött, feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.
A jogosultságokat évente felül kell vizsgálni. Csak annak folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni közfoglalkoztatásban vagy más foglalkoztatási jogviszony alapján. Amennyiben a feltételeknek nem tud eleget tenni, mert számára nem

tudtak közfoglalkoztatás körébe tartozó munkát felajánlani, illetve a 30 nap munkavégzést egyéb módon sem tudta teljesíteni, akkor a 30 nap számításánál az általa teljesített közérdekű önkéntes tevékenység időtartamát is figyelembe kell venni.
A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő a munkaügyi szervezettel nyilvántartott álláskeresőként köteles együttműködni. Közfoglalkoztatásban csak a kirendeltség által közvetített álláskeresők, elsősorban foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személyek foglalkoztathatóak, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembe vétele nélkül kötelesek elfogadni. Amennyiben a támogatásba részesülő nem vállalja el a felajánlott munkát, a járási hivatal a törvény szerint az ellátást megszünteti.
Az FHT összege a mindenkori öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80 %-a, azaz 22.800 Ft.
A EKT, GYFT havi összege a családi jövedelemhatár összegének és a jogosult családja havi összjövedelmének különbözete, de nem haladhatja meg a közfoglalkoztatási bér mindenkori kötelező legkisebb összege személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének (nettó közfoglalkoztatási bér) 90%-át azzal, hogy ha az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult családja tagjának foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot állapítottak meg, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás összege nem haladhatja meg a nettó közfoglalkoztatási bér 90%-ának és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás összegének különbözetét. A családi jövedelemhatár összege megegyezik a család fogyasztási egységeihez tartozó arányszámok összegének és az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összeg 92%-ának szorzatával.

Tiszaszőlősön nyújtott munkaerő-piaci szolgáltatások

Az Flt. III. fejezete rögzíti a munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatásokat.
Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások a következők:
a) munkaerőpiaci és foglalkozási információ nyújtása,
b) munka-, pálya-, álláskeresési, rehabilitációs, helyi (térségi) foglalkoztatási tanácsadás,
c) munkaközvetítés.

Álláskeresők támogatása

A **támogatott képzésben részesíthető személyek** körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Flt. 14. §-a rögzíti.

A **hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások** nyújthatók az Flt. 16. §- alapján a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén.

Az **álláskeresők vállalkozóvá válását elősegítő támogatás** nyújtható az Flt. 17. §-a szerint a legalább három hónapja folyamatosan álláskeresőként nyilvántartott, vagy rehabilitációs járadékban részesülő magánszemélyek számára, legfeljebb hat hónap időtartamra, havonta a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegéig terjedő vissza nem térítendő formában, pályázati eljárás keretében.

A **munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatásáról** az Flt. 18. §-a rendelkezik, eszerint pályázati eljárás keretében, vissza nem térítendő munkahelyteremtő támogatás nyújtható a munkavállalók létszámának növelésével tartós foglalkoztatást biztosító munkáltató

Az álláskeresők ellátására vonatkozóan az Flt. 25. §-a szerint **álláskeresési járadék** folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek.

Az Flt. 30. §-a szerint az álláskereső kérelmére **nyugdíj előtti álláskeresési támogatást** kell megállapítani a jogszabályban rögzített feltételek esetén.

Az álláskereső részére járó álláskeresési járadék, álláskeresési segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási **költségtérítés** állapítható meg az Flt. 32. §-a szerint.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülmények biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülmények biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülmények biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülmények biztosító lakások száma
2008	742	0	4	0	0	0	0	0
2009	743	0	4	0	0	0	0	0
2010	743	0	4	0	0	0	0	0
2011	742	0	4	0	0	0	0	0
2012	692	0	4	0	0	0	0	0
2013	705	0	4	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
önkormányzati adatok

2013. évben Tiszaszőlősön a lakásállomány száma közel 705 db lakás volt. A szolgálati lakások száma 4 db, ebből mind az önkormányzat tulajdonában van. A településen nem jellemző az új lakásépítés. A lakásállomány kismértékű növekedése a telekmegosztások, telekrendezésekkel magyarázható. Valójában a régi építésű házak felújítása jellemzi a település lakásállományát.

b) szociális lakhatás

A település lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzintézeti kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.

A lakásfenntartási támogatás alapnyi jogon, normatív alapon állapítható meg.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

e) lakhatást segítő támogatások

A településen lakhatást segítő támogatás a települési lakásfenntartási támogatás. A támogatásban részesítettek száma évről-évre folyamatosan növekszik. Erre a tendenciára különös figyelmet kell fordítani esélyegyenlőségi szempontból.

f) eladósodottság

Adósságcsökkentési támogatás igénybevételére településünkön nincs lehetőség.

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	215	0
2009	207	0
2010	216	0
2011	273	0
2012	266	0
2013	290	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

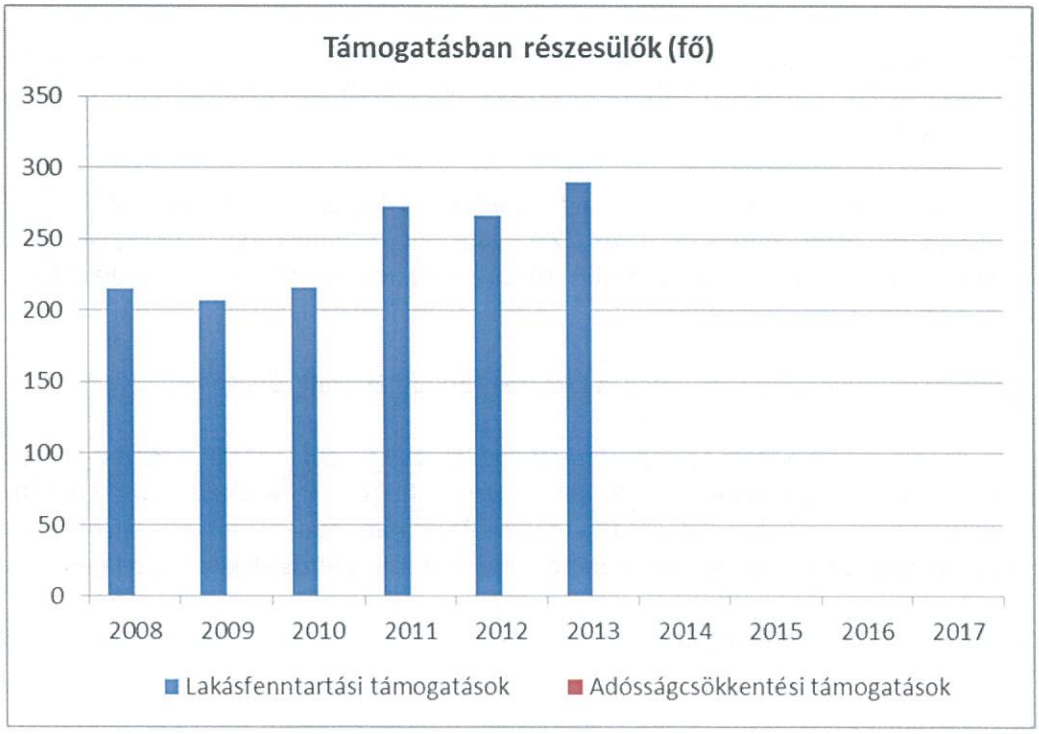

Tiszaszőlős településen is probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elveszítő vagy alacsony jövedelmű, idős vagy több gyermekes családoknak. A településen adósságcsökkentési támogatás nincs bevezetve, csak a lakásfenntartási támogatás. A lakásfenntartási vagy szociális támogatás alapján viszont lehetősége van az arra rászorultaknak „védendő fogyasztó" igazolást kérni, amit azt jelenti, közüzemi tartozás esetén késleltetve – 90 nap után – kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A település belterületén a közszolgáltatások – a kábeltévét kivéve – elérhetőek. A külterületeken az elektromos ellátás biztosított, a vízellátást a külterületek mellett található gazdaságok saját vízellátórendszerrel biztosítják. Lakott külterületeink Pusztadomaháza 1 fő, Bánó tanya 12 fő, Gátőrház 3 fő.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Belterület: a település zárt beépített része, külterület a település zártan beépített részén kívüli szórvány lakóhelyek (majorsági épületek, tanyák, puszták, külterületi lakott helyek).
Szegregált lakóterület: ahol egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok (főleg etnikai csoportok tagjai) egy adott településrészen belül elkülönülnek.

A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint a településen a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 27%, valamint a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 19%, amely egyik esetben sem haladja a 40%-ot. Településünkön nem található szegregátum.

Településen élő népesség jellemzően belterületen lakik, településrészen belül elkülönült csoportok nincsenek. Külterületünk bizonyos részei lakott területek. A külterületen elkülönülnek elkülönült lakó részek, földrajzi okok miatt különültek el.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint a településen a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 27%, valamint a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 19%, amely egyik esetben sem haladja a 40%-ot. Településünkön nem található szegregátum.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a településrendezés során figyelemmel kell lenni arra, hogy a rendezés az érintett lakosság életkörülményeiben, értékrendjében és szociális helyzetében hátrányos következményekkel ne járjanak. Ennek érdekében biztosítani kell az emberhez méltó környezet folyamatos alakítását, értékeinek védelmét.

Településünkön nem található szegregátum.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

E fejezet jogszabályi környezetét az alábbiakban foglaljuk össze. Elsőként kiemeljük az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
b) a fogorvosi alapellátásról,

c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
d) a védőnői ellátásról,
e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik
a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az 1997. évi CLIV. törvény 152.§. szerint az egészségügyi alapellátás része:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás,
- védőnői ellátás,
- iskola-egészségügyi ellátás.

A településen egy körzet található. Működéséért a települési önkormányzat felelős, alapfeladat – ellátási kötelezettségéből következően. Ebből egy vegyes házi orvosi, és egy fogorvosi praxis áll a lakosság rendelkezésére. A házi orvos látja el az iskola – egészségügyi feladatokat is a településen. Technikai eszközök hiánya miatt a fogorvosi ellátás 2015.07.31-ig a 8 km-re lévő Tiszafüred városban elérhető. Külön megállapodás alapján a tiszafüredi fogorvosok biztosítják a lakosság részre az ellátást. Technikai és tárgyi feltételek biztosítása megtörtént és 2015. augusztus 1. napjától a településen saját fogorvossal történik az ellátás heti 13 órában.

A házi orvos feladatait két szakápoló és a védőnő igénybevételével végzi. Jelenleg állandó védőnőnk nincs helyettesítéssel oldjuk meg az ellátást heti 20 órában.
A sürgősségi betegellátást a Tiszafüredi székhelyű Kuthy Elek Egészségügyi Intézmény látja el településünkön, valamint a mentőszolgálat.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	1	0	0
2009	1	0	0
2010	1	0	0
2011	1	0	0
2012	1	0	0
2013	1	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen csak háziorvosi alapellátás működik. A szakorvosi ellátás a lakosság részére a 8 km-re fekvő Tiszafüred városban elérhető.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	118
2009	131
2010	138
2011	166
2012	137
2013	117

Forrás: TeIR, KSH Tstar

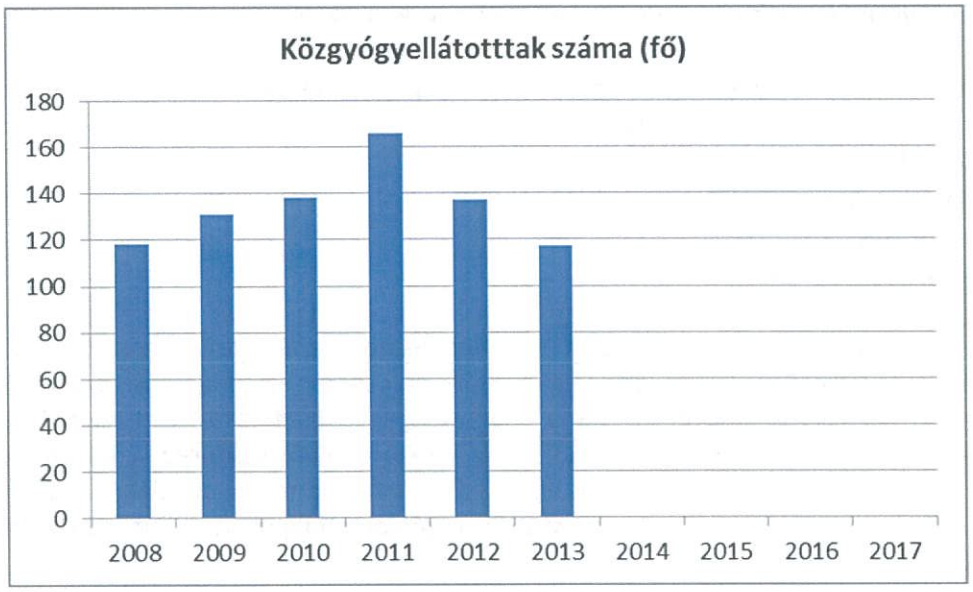

A 3.6.2 számú tábla adatait szintén az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személyek részére – egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Közgyógyellátási igazolványt az arra rászorult személyek alanyi jogon, normatív alapon, vagy méltányossági alapon kaphatnak. A közgyógyigazolványra jogosultak száma 2011-ben volt a legmagasabb, az állandó lakosságszámhoz viszonyítva 10,7%.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	20
2009	19
2010	16
2011	22
2012	21
2013	18

Forrás: TeIR, KSH Tstar

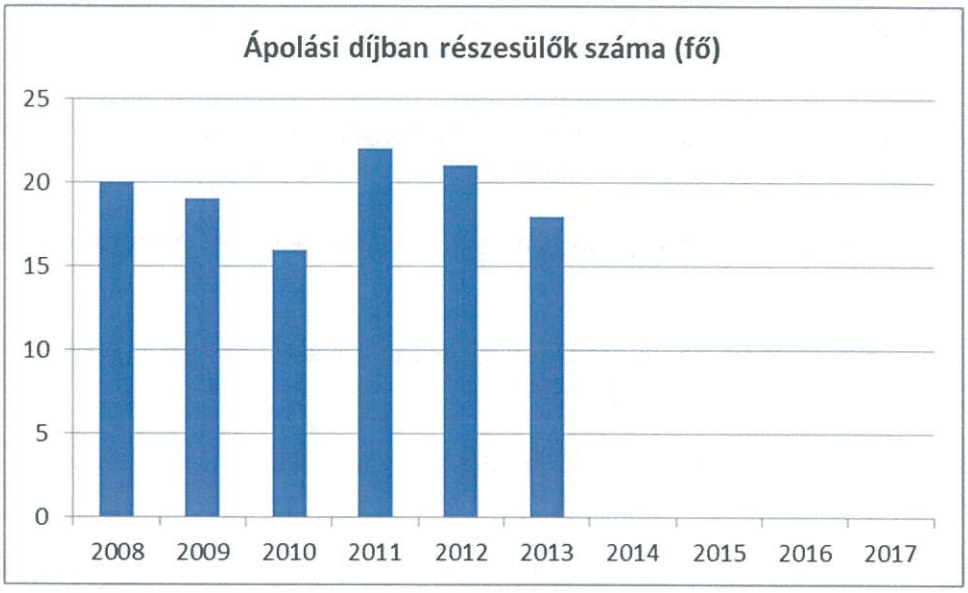

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A település lakosságának szűrővizsgálati részvételi arányára a statisztikai adatgyűjtés hiányos. Továbbá nem áll rendelkezésre adat az egészségügyi ellátás keretében végzett felvilágosító tevékenység által elért személyek számának meghatározására sem. A szűrővizsgálatokon való részvételre a háziorvosi rendelőben, a területileg illetékes korház és szakrendelőben van lehetőség.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Településen nem található fejlesztő és rehabilitációs ellátást biztosító intézmény. A lakosságot egy fiók gyógyszertár látja el napi 4 órában.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetést végző társaságok szem előtt tartják az egészséges életvitel és reform étkezés lehetőségének nyújtását minden korosztály számára. Az étkeztetés során ügyelnek a szükséges napi rost, zöldség és gyümölcs bevitel előirányzott mértékének biztosítására.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen biztosított az életminőség javítását és egészségfejlesztését szolgáló intézkedések a család és nővédelmi gondozás keretében a családtervezés, fogamzás előtti gondozás, genetikai tanácsadás és várandós szoptatós anya gondozása, továbbá az ifjúsági egészségügyi gondozás Eütv. szerinti speciális feladatainak ellátása, úgy mint szabadidős és sport tevékenységek. Magyarország népességének egészségi állapota közismerten rossz, és az utóbbi években jelentősen emelkedik a daganatos betegségek száma. Minden negyedik haláleset daganatos betegség miatt következik be. A rendszeres szűrővizsgálaton való részvétellel a megbetegedések jelentős hányada elkerülhető lenne. Bizonyítékon alapuló, egyszerűen elvégezhető és hatásos szűrővizsgálati eljárás az emlőrák, egyes nőgyógyászati daganatok, és a vastagbélrák korai felfedezésére áll rendelkezésre. Az ezekben rejlő lehetőségek még nem kellően kihasználtak.
Tiszaszőlős életében a sportnak kitüntetett szerepe van. Minden Önkormányzati rendezvényünk tartópillére a sport. Helyi kezdeményezésre 2012. évben megalakult a Tiszaszőlős Községi Sportegyesület.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Tiszaszőlős település a házi segítségnyújtást, étkeztetést, családsegítést, nappali ellátást és gyermekjóléti szolgáltatást Tiszaszentimre Református Egyház Szociális Szolgáltató Központ keretein belül látja el. A társulást két település Tiszaszőlős és Tiszaszentimre alkotja.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Nem rendelkezünk adattal a településen esetlegesen előfordult hátrányos megkülönböztetésről, vagy az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Az egészségügyi helyzet mutatói közül a fogyatékkal élőkre és a roma népességre vonatkozóan gyűjtött adatok nem állnak rendelkezésre.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

Tiszaszőlős életében a sportnak és kultúrának kitüntetett szerepe van. Tiszaszőlős Község 2002-ben szerezte vissza önállóságát, addig Tiszafüred Város része volt. A közös irányítás alatt településünk jelentősen elmaradt a fejlődésben minden területen. Az önállóvá válás óta pályázaton elnyert támogatások segítségével igyekszünk pótolni az elmaradt fejlesztéseket.
Hagyományt teremtettünk a minden évben megrendezett nyárvégi falunapból, a nagyszabású programsorozat kínálatában a település minden lakója és vendége megtalálhatja számára a megfelelő programot. Minden rendezvényünk tartópillére a sport. 2008. , 2009., 2011., és 2012-ben megkaptuk a Kárpát Medence Magyarlakta Települései Virtusvetélkedője területi döntőjének rendezési jogát. 2010-ben településünkön került sor a vetélkedő nemzetközi döntőjének megrendezésére 32 település csapatának részvételével. Községi futball csapatunk a Megye III. bajnokságban vesz részt felnőtt és U-19-es csapattal.

a) közösségi élet színterei, fórumai

A településen a közösségi élet szervezést a Községi Könyvtár és Szabadidőközpont látja el.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Településünkön a közösségi együttélésre nem jellemző a konfliktus.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A helyi közösségi szolidaritás nagyobb részben adományozásban nyilvánul meg a településen. Az óvodás gyermekért illetve az Általános Iskolás gyermekekért létrehozott alapítványok fogadják az adományokat a szokásos évenként megrendezett eseményeiken, valamint a SzJA 1% felajánlásokat. A településre évente 2-3 alkalommal jutnak el ruha adományok is amelyet az önkormányzaton keresztül a családsegítő segítségével kerülnek kiosztásra a hátrányos helyzetű családok között.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A községben 2006. óta működik Roma Nemzetiségi Önkormányzat. Kötelező feladatai többek közt a képviselt közösség érdekképviseletével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok

ellátása, különös tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
Beazonosított problémák:	**Fejlesztési lehetőségek:**
Munkanélküliség	Munkahelyteremtés, átképzés
Anyagi hátrány miatt eszközök hiánya	Gyűjtések szervezése
Pozitív jövőkép hiánya	Követendő életutak megismerése, bemutatása, személyek, előadók meghívásával
Szociális kompetencia hiánya (Iskolai mulasztások, iskola elhagyók, szabálykövető magatartás, felelősségvállalás hiánya, viselkedés kultúra)	Mediátor képzése, alkalmazása. Konfliktuskezelés fejlesztése (gyermek – pedagógus – szülők), kapcsolatok kialakítása jó gyakorlattal rendelkező, hasonló helyzetű intézmények irányába.
Romákkal szembeni diszkrimináció szülők vagy gyermekek részéről	Szülők – Iskola közösség építő programok szervezése, pedagógus továbbképzés
Alacsony iskolai végzettség, szakképzettség hiánya.	Felnőttképzési lehetőségekhez való csatlakozás, hiányszakmák felmérése.
Munkára való alkalmatlanság, megromlott egészségi állapot, egészségtelen táplálkozás, mentális problémák	Szűrővizsgálatok gyakoriságának növelése, egészséges életmódra való nevelés, tájékoztatás
Eladósodottság, tájékozatlanság	Családsegítés keretében háztartásvezetéssel kapcsolatos tájékoztatók, foglalkozások szervezése
Településünk gazdaságilag leghátrányosabb települések közé tartozik	Település turisztikai vonzerejének növelése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermekvédelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

- Pénzbeli és természetbeni ellátások:
  a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
  b) a gyermektartásdíj megelőlegezése,

c) az otthonteremtési támogatás.

- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:
  a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
  b) a gyermekek napközbeni ellátása,
  c) a gyermekek átmeneti gondozása.

- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:
  a) az otthont nyújtó ellátás,
  b) az utógondozói ellátás,
  c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

- A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:
  a) a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
  b) védelembe vétel,
  c) a családba fogadás,
  d) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
  e) nevelésbe vétel,
  f) a nevelési felügyelet elrendelése,
  g) az utógondozás elrendelése,
  h) az utógondozói ellátás elrendelése,
  i) a megelőző pártfogás elrendelése.

- Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:
  a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek (Gyvt. 16. §),
  b) a fővárosi főjegyző,
  c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője,
  d) a helyettes szülő, nevelőszülő,
  e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátottjogi képviselő,
  f) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
  g) a gyermekvédelmi szakértői bizottság.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: 2013. szeptember 1. napjától a Gyvt. határozza meg. A Gyvt. 67/A. § (1) szerint hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában

szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére (Nktvr. 27-29. §)[3]

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás: A pénzbeli ellátás havi összege – gyermekenként – az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22 százaléka. A gyámhatóság annak a családbafogadó gyámként kirendelt hozzátartozónak, akinek pénzbeli ellátásra való jogosultsága:

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjában – az augusztus hónapra járó pénzbeli ellátás összege mellett-,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjában – a november hónapra járó pénzbeli ellátás összege mellett -

pótlékot folyósít.

A pótlék esetenkénti összege 2006. évben gyermekenként 7500 forint. A 2006. évet követően a pótlék összegének emeléséről az Országgyűlés a költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt. (Gyvt. 20/B. § (1))

Kedvezményes gyermek-étkeztetés: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.

Óvodáztatási támogatás: A települési önkormányzat jegyzője annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki

- a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá
- gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és
- akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll

pénzbeli támogatást folyósít. A pénzbeli támogatás folyósításának további feltétele, hogy a gyermek felett a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő, illetve ha mindkét szülő gyakorolja a szülői felügyeleti jogot, mindkét szülő a gyámhatósági eljárásban önkéntes nyilatkozatot tegyen arról, hogy gyermekének hároméves koráig legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. (Gyvt. 20/C. § (1), (2)). 2015. szeptember 1. napjától az óvodáztatási támogatás megszűnik.

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek: Elsősorban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedékjogot kérő, menekült, menedékes, oltalmazott vagy humanitárius tartózkodási

[3] Iskolaszolga, XXIII. 3., 2012. november

engedéllyel rendelkező gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menedékes - rászorultsága esetén - jogosult a befogadás anyagi feltételeire, valamint ellátásra és támogatásra. A menekültügyi hatóság, valamint a jegyző az ellátásra, támogatásra vonatkozóan határozattal dönt (2007. évi LXXX. törvény, 32. §).

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossággal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos rendelkezések során, a védelembe vétel elrendelése esetén, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, továbbá a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megillethetik. Tájékoztatni kell továbbá a szülőt arról is, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek mikor minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	30	0	50
2009	42	0	64
2010	59	0	28
2011	52	0	39
2012	46	0	46
2013	29	0	66

Forrás: TeIR, KSH Tstar

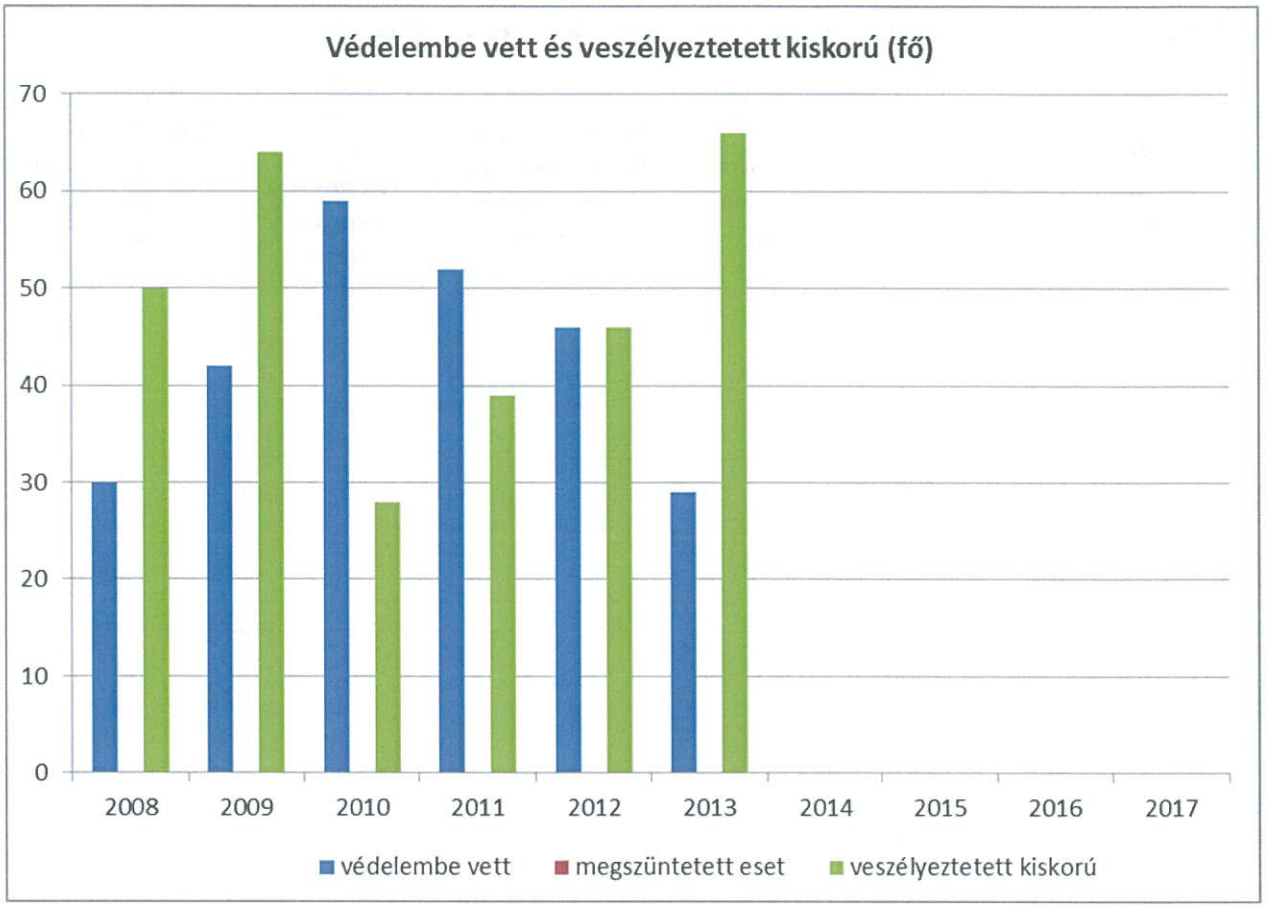

A gyermekjóléti szolgálat családgondozójának feladata a család gondozása, a veszélyeztetett gyermek gondozása, a gyermek családban tartása.
A gondozás hatékonyságát növeli a gyermekjóléti szolgálat által működtetett jelzőrendszer. A jelzőrendszeri tagok számára az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 17. § -a kötelezővé teszi a gyermek veszélyeztetéséről szóló jelzés megtételét a gyermekjóléti szolgálatok számára.
A jelzőrendszer tagjai:

- az egészségügyi szolgáltatók,
- személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- közoktatási intézmények,
- rendőrség,
- társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok.

A 2013. évben 66 gyermeket gondozott a gyermekjóléti szolgálat. Ebből alapellátásban való együttműködésben: 25 gyermeket, védelembe vétel mellett: 10 gyermeket. 6 gyermek gyermekvédelmi szakellátó rendszerben történő elhelyezése mellett 2 család szülőivel tartotta a kapcsolatot családgondozó. 1 új védelembe vételt kellett kezdeményeznie a jegyzői gyámhatóságnak.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	219				0
2009	220				0
2010	244				0
2011	255				0
2012	240				0
2013	248				0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

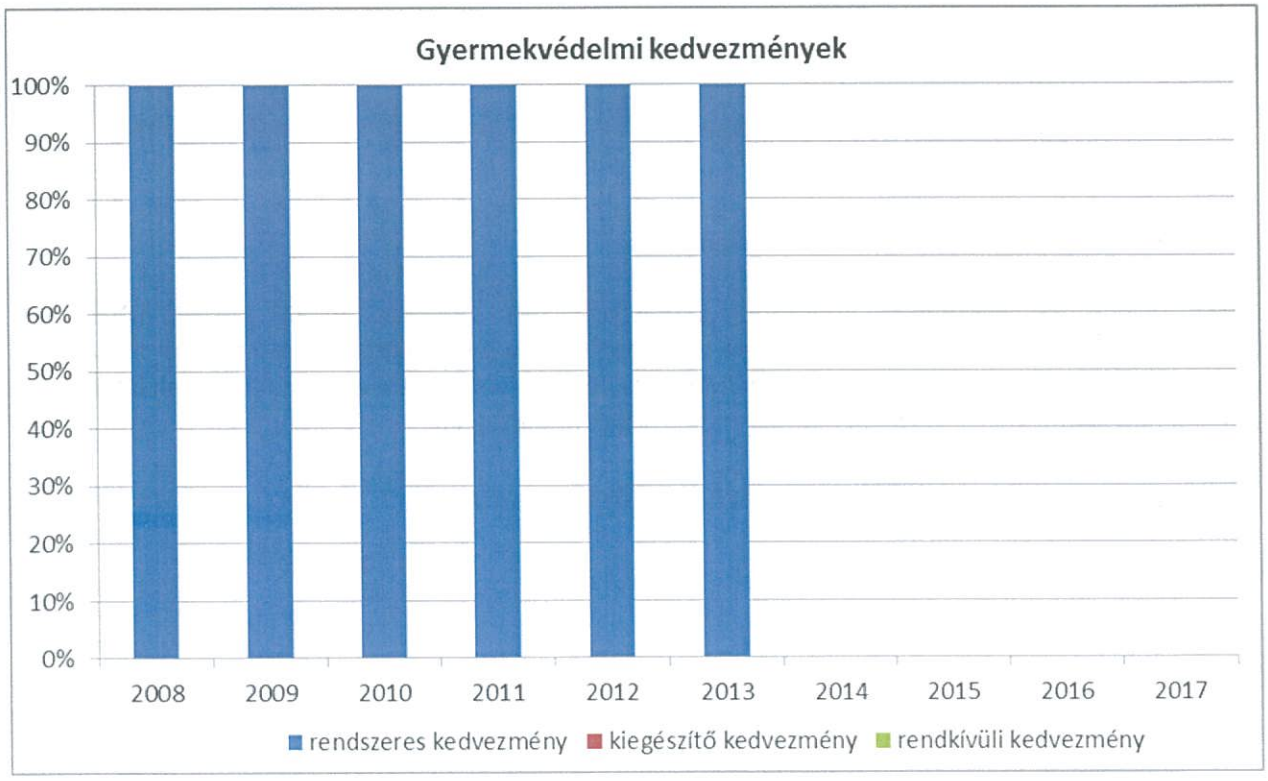

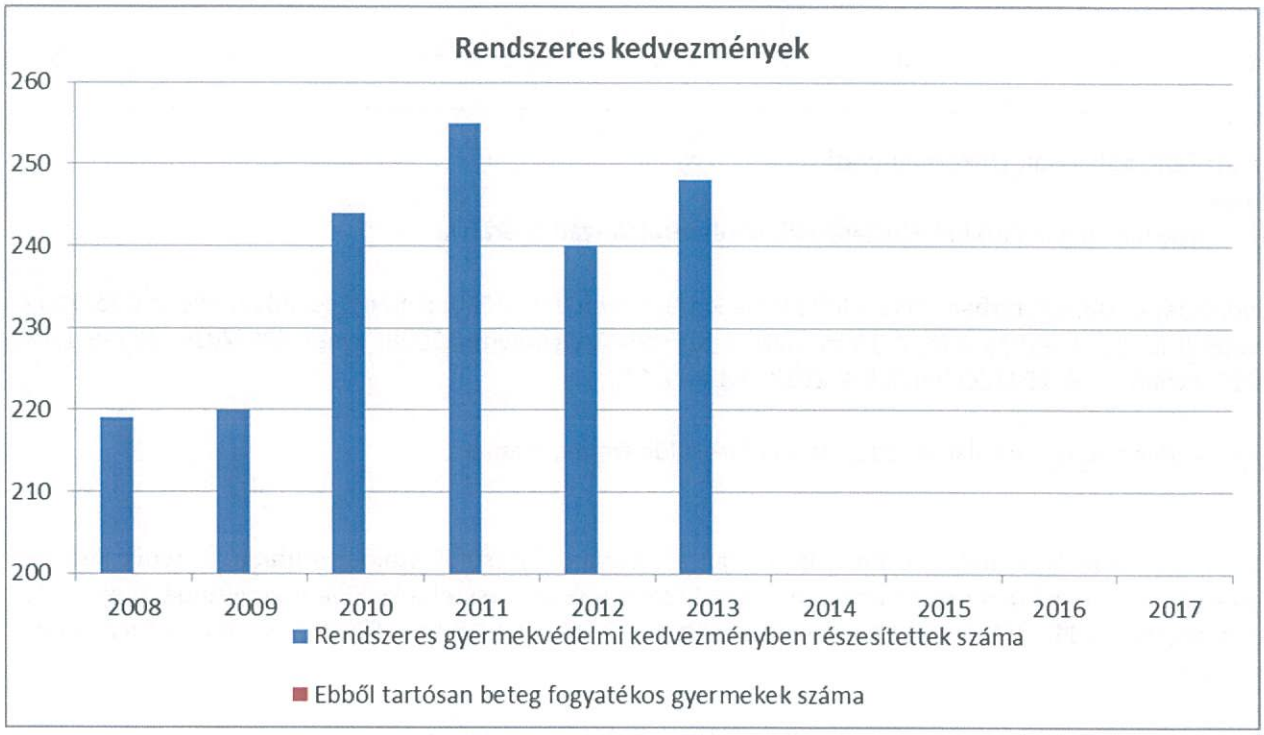

A 4.1.2. számú táblázat a gyermekvédelemi kedvezményben részesülők számát mutatja. A településen kiegészítő- és rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban senki sem részesült. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a család egy főre eső jövedelme arányában állapítják meg. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számáról elmondható, hogy kismértékben ugyan de folyamatos emelkedés jellemzi. A legmagasabb 2011. évben volt, a 18 év alattiak számához viszonyítva 79,7%-volt.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetés ben részesülők száma
2008	45	38	29	76	0	60
2009	42	51	17	81	9	80
2010	45	92	11	93	5	76
2011	39	75	2	93	6	131
2012	46	86	4	91	8	115

2013	34	83	2	88	8	130

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Óvodáztatási támogatásban részesülők száma 2009. évben 9 fő, 2010. évben 5 fő, 2011. évben 6 fő, 2012. évben 8 fő, 2013. évben 8 fő. A 18 év alattiak számához viszonyítva 2009. évben 2%, 2010. évben 1,4%, 2011. évben 1,8%, 2012. évben 2,5%, 2013. évben 2,1%.

c) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A 4.1.3. számú tábla adatai az óvódai, iskolai juttatásokban részesülők számát mutatja. A kedvezményes étkezésre jogosultak száma és az általános iskolai tanulók száma összehasonlítva megmutatja, hogy 2010. évben 85,1%, 2011. évben 65,2%, és 2012. évben 80,3%, 2013.évben 83,3% részsült kedvezményes étkezésben.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Településünkön minden gyermek rendelkezik magyar állampolgársággal.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségére káros szerek elleni védelemben részesüljön. A Gyvt. 17 § (3) bekezdése alapján a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében történő együttműködési és kölcsönös tájékoztatási kötelezettség is kiemelten fontos.
A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Községben elkülönült telepszerű lakókörnyezet nem alakult ki. A településen élő gyerekek óvodai és általános iskolai oktatása integrált környezetben történik.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
b) a fogorvosi alapellátásról,
c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
d) a védőnői ellátásról,

e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások: A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják.

A településen a gyermekjóléti szolgáltatást Tiszaszentimrei Református Szociális Szolgáltató Központ, Tiszaszőlősi Gyermekjóléti Szolgálata által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri a település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	1	62
2009	1	58
2010	1	54
2011	1	46
2012	1	46
2013	1	59

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

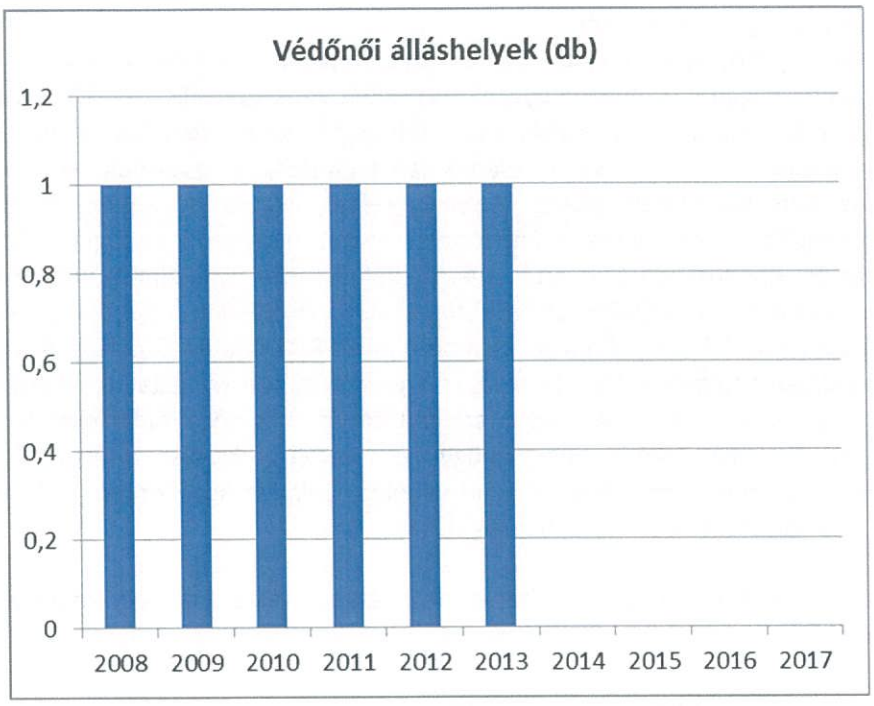

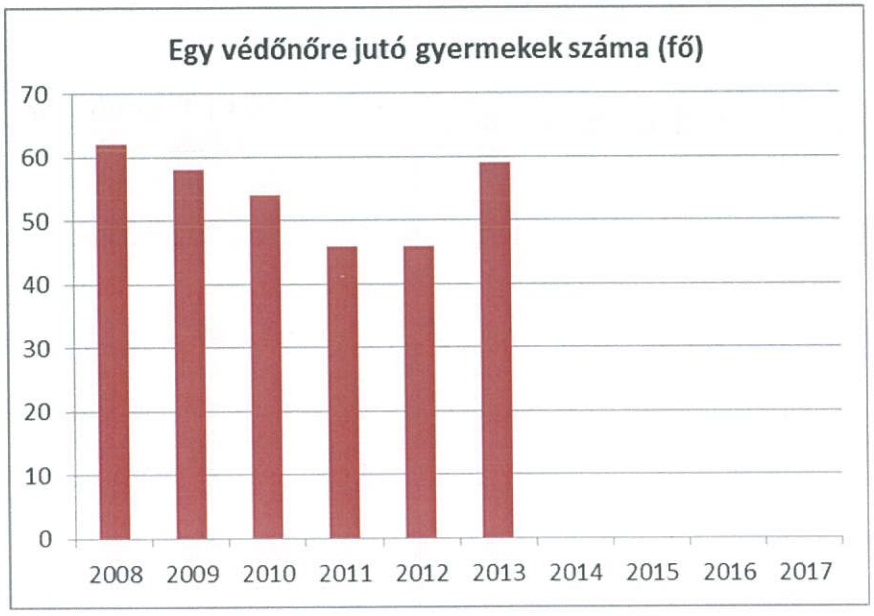

A 4.1.3. számú táblázat adataiból látszik, hogy a településen a 0-3 éves gyermekek száma folyamatosan csökken 2013-ig. 2013-től a gyermekek számának növekedése figyelhető meg. A településen jelenleg a védőnői állás betöltetlen, helyettesítéssel látjuk el heti 20 órában. Fontosnak tartjuk, hogy a településen állandó védőnői ellátás legyen, ezért pályázatot írtunk ki az állás betöltésére. Viszont a védőnő hiány miatt eddig nem volt eredményes a pályázat. A településvonzóbbá tételére, a pályázat keretében önkormányzatunk felajánlotta szolgálati lakás biztosítását is.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	0	8937		
2009	0	8873		
2010	0	10272		
2011	0	11431		
2012	0	11180		
2013	0	11652		

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Községben vegyes háziorvosi körzet található. Háziorvosunk látja el a felnőtteket és gyermekeket egyaránt. Gyermekek alapellátása a vegyes háziorvosi körzetben jól működik, de a technikai eszközök elavultak, új eszközök beszerzése javasolt.
Gyermekek szakorvosi ellátása Karcagon (távolság: 35 km), Szolnokon (távolság: 73 km), Debrecenben (távolság: 81 km) történik.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Gyermekek fejlődésének segítését jelenleg a pedagógiai szakszolgálat szakemberivel végezzük. Óvoda pedagógusok részéről igény merült fel logopédus, pszichológus és fejlesztő pedagógus magasabb óraszámban történő alkalmazása.

d) gyermekjóléti alapellátás

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	0			
2009	0			
2010	0			
2011	0			
2012	0			
2013	0			

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkön nincs bölcsődei ellátás.

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
2008	0	
2009	0	
2010	0	
2011	0	
2012	0	
2013	0	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

Településünkön jelenleg nem működik családi napközi. Amennyiben jelzés érkezik a lakosság részéről az igénybevételre, akkor támogatjuk a napközi kialakítását.

e) gyermekvédelem

A gyermekjóléti szolgálat családgondozójának feladata a család gondozása, a veszélyeztetett gyermek gondozása, a gyermek családban tartása.
A gondozás hatékonyságát növeli a gyermekjóléti szolgálat által működtetett jelzőrendszer. A jelzőrendszeri tagok számára az 1997. évi XXXI. Törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 17. § -a kötelezővé teszi a gyermek veszélyeztetéséről szóló jelzés megtételét a gyermekjóléti szolgálatok számára.
A jelzőrendszer tagjai:

- az egészségügyi szolgáltatók,
- személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- közoktatási intézmények,
- rendőrség,
- társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok.

A 2013. évben 66 gyermeket gondozott a gyermekjóléti szolgálat. Ebből alapellátásban való együttműködésben: 25 gyermeket, védelembe vétel mellett: 10 gyermeket. 6 gyermek gyermekvédelmi szakellátó rendszerben történő elhelyezése mellett 2 család szülőivel tartotta a kapcsolatot családgondozó.
1 új védelembe vételt kellett kezdeményeznie a jegyzői gyámhatóságnak.

A kezelt problémák közül az anyagi-megélhetési probléma a legmeghatározóbb. Nagyon sok gondot okoz az oktatási intézményekben a gyermekek beilleszkedési nehézsége. Magatartászavar, teljesítményzavar, családi konfliktus. Ha az okokat keresnénk, majd mindegyik esetben szülőnek róhatnánk fel. Hisz az alacsony iskolai végzettség mellett beszűkült munkaerő-piaci kereslet okozta, tartós munkanélküliség, a közmunka-programok által biztosított rendszeres, de jelentős tartozásokkal terhelt, minimálösszegű jövedelemforrás, a család egyébként sem stabil érzelmi dinamikáját, erősen meghatározza. Az alacsony szociális kompetenciával rendelkező családokban felnövekvő gyermekek iskolai teljesítményének, magatartásának javításához, mind az iskolák, mind a gyermekjóléti szolgálatok kompetenciái kevesek.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Gyermekjóléti szolgálat, védőnői szolgálat.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az egészfejlesztési, sport- programok tanítási időben a gyermekek számára elérhető az oktatási intézményekben. A futballozni vágyó gyermekek és felnőtteknek lehetőségük van a Községi Sportegyesület keretein belül a sportprogramokhoz való hozzáférésre. Önkormányzatunk szeretné bővíteni az egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférést minden korosztály számára. A nyári időszakra önkormányzatunk nyári napközit vezetett be a gyermekek részére a szabadidő hasznos eltöltésére.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A gyermekétkeztetést az intézményekben vállalkozó látja el. 2013. évben a 108 fő általános iskolai tanuló közül 83 fő ingyenes, 2 fő 50% mértékű kedvezményes étkezésre volt jogosult, valamint az önkormányzat 130 főre kapott támogatást nyári gyermekétkeztetésre. Az ingyenes tankönyv ellátásban részesülők száma is magas 2013-ban a 108 általános iskolai tanulóból 88 fő ingyenes tankönyvellátásban részesült.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről településünkön nem érkezett észrevétel.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A településen nem tapasztalható pozitív diszkrimináció.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló
(Nkntv. 4. §-ának 13. pontja)

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a köznevelésben: 2013. szeptember 1. napjától a Gyvt. határozza meg. A Gyvt. 67/A. § (1) szerint hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére (Nktvr. 27-29. §)[4]

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók
Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja (Nkntv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók
Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).

Aránytalan teher
Ha a nevelés, a nevelés-oktatás körülményei az átlagos körülményekhez képest - a gyermek, a tanuló életkorát és sajátos nevelési igényeit figyelembe véve - lényegesen nehezebbek vagy jelentős költségnövekedést okoznak a gyermeknek, tanulónak vagy a szülőnek (Nkntv. 4. § 2. pont)

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.
Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.
A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve.

[4] Iskolaszolga, XXIII. 3., 2012. november

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	50	
Óvodai csoportok száma	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6:30-17:00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	2 hét	
Személyi feltételek	**Fő**	**Hiányzó létszám**
Óvodapedagógusok száma	4	
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	4	
Gyógypedagógusok létszáma	0	
Dajka/gondozónő	2	
Kisegítő személyzet	1	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	46	2	75	1	49	0
2009	45	2	50	1	46	0
2010	47	2	50	1	48	0
2011	41	2	50	1	50	0
2012	53	2	50	1	52	0
2013	59	2	50	1	49	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A 4.4.3. számú tábla adataiból megállapítható, hogy az óvodába beíratott gyermekek száma az elmúlt években kismértékben, de növekedést mutat.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Fontos, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek minél korábban igénybe vegyék az óvodai nevelést, fejlesztést, ezért törekszünk a teljes beóvodáztatásra. A sajátos nevelési igényű gyermekek integráltan nevelésben vesznek részt. A településen az országos átlagot meghaladja a sajátos nevelési igényű gyermekek aránya.

b) a köznevelésihez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Gyermekek fejlődésének segítését jelenleg a pedagógiai szakszolgálat szakemberivel végezzük.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	57	64	121	33	27,3%
2011/2012	58	60	118	47	39,8%
2012/2013	56	56	112	63	56,3%
2013/2014	53	55	108	29	26,9%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

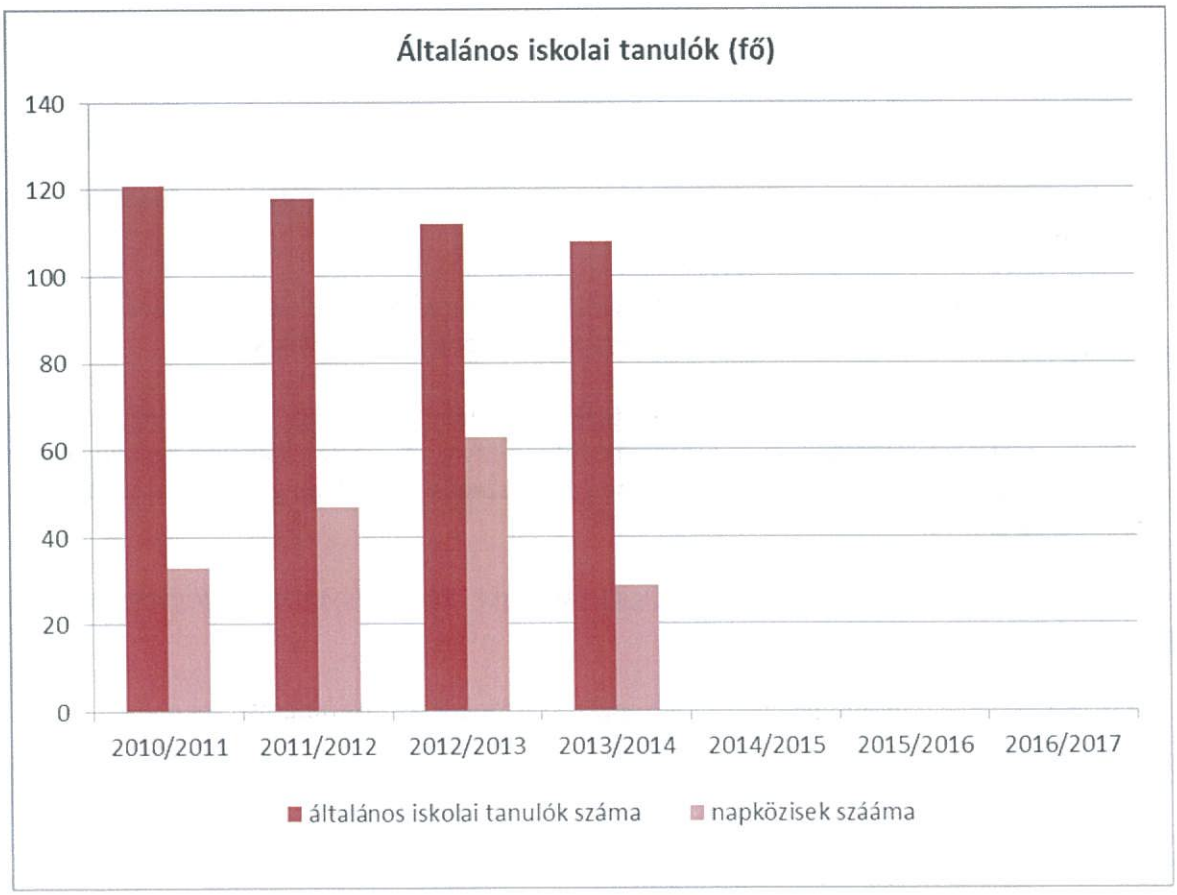

A fenti táblázat adatiból megállapítható, hogy a településen is csökken az általános iskolába beíratott gyermekek száma.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	4	4	8	0	0	0	1
2011/2012	4	4	8	0	0	0	1
2012/2013	4	4	8	0	0	0	1
2013/2014	4	4	8	0	0	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünk általános iskolája 8 db osztállyal működik.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	15	12,4
2011/2012	12	10,2
2012/2013	17	15,2
2013/2014	16	14,8

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

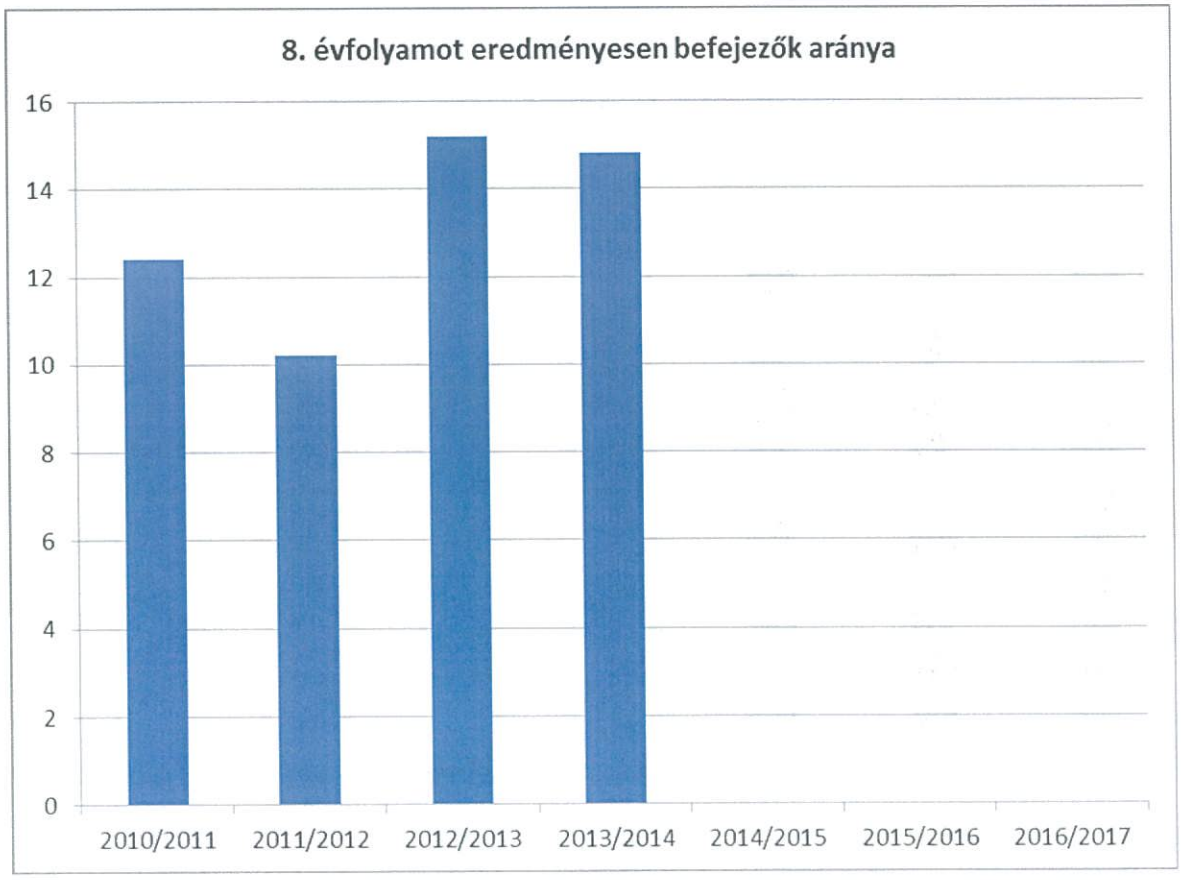

A fenti táblázat megmutatja, hogy településünkön nem jelentős a lemorzsolódás aránya.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Az oktatás feltételi az intézményben adottak. A település mindent megtesz azért, hogy az esélyt mindenki számára egyformán biztosítsa. Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatási intézményekben nem tapasztalható.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Településünkön egy általános iskola található.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A településen nem tapasztalható pozitív diszkrimináció.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
Beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
HH és HHH gyermekek száma	A család egy főre eső jövedelemi helyzet javítása
SNI és BTMN gyermekek számának növekedése	Szakemberek képzése
Tehetséggondozás (arányaiban kevesebb a tehetséges gyermek fejlődésének folyamatos nyomon követése)	Egyéni fejlesztési tervekre épülő tehetséggondozás, iskolán kívüli foglalkozás
Önkéntes munkakultúra nem ismert a fiatalok körében	Pályaorientációs célzattal, partnerekkel együttműködve önkéntes munka lehetőségek létrehozása
Veszélyeztetett gyermekek számának növekedése	Szabadidő hatékony eltöltése, tanítási szünetben foglalkozások, programok szervezése
Függőség, deviancia	Tájékoztatás, felvilágosító előadások

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	583	547	492	455	91	92
2009	457	543	335	431	122	112
2010	585	536	433	421	152	115
2011	466	538	394	459	72	279
2012	545	491	475	401	70	90
2013	545	500	512	468	33	32

Forrás: TeIr és helyi adatgyűjtés

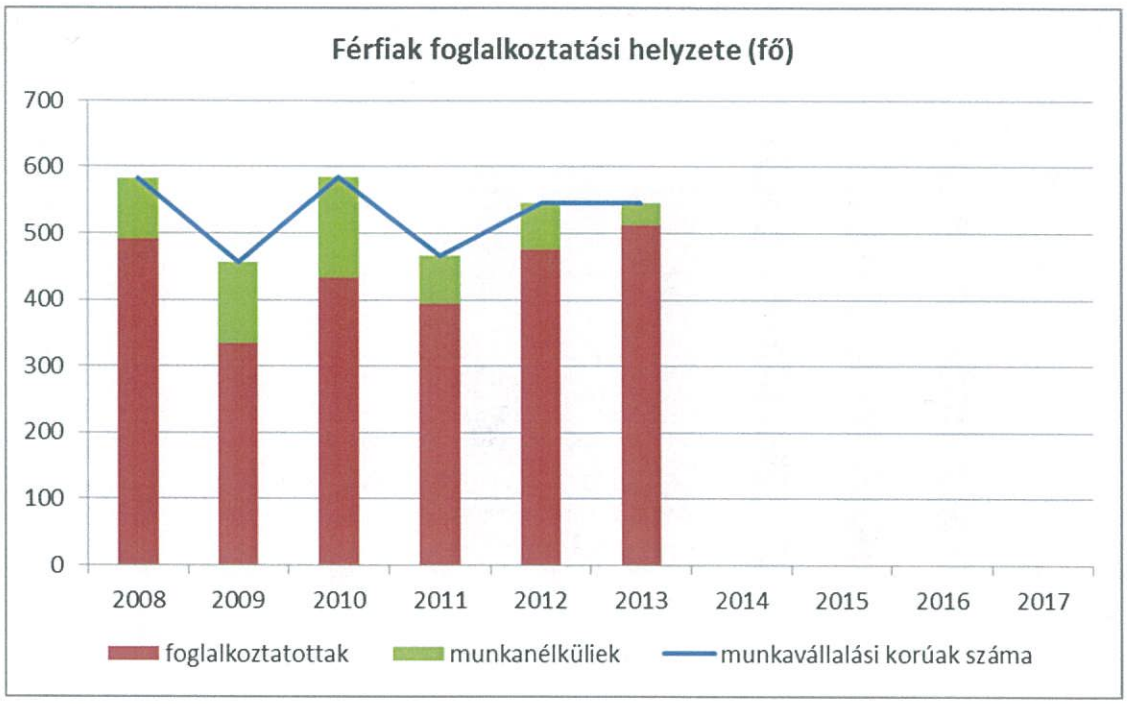
Férfiak foglalkoztatási helyzete (fő)
700
600
500
400
300
200
100
0
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
foglalkoztatottak
munkanélküliek
munkavállalási korúak száma

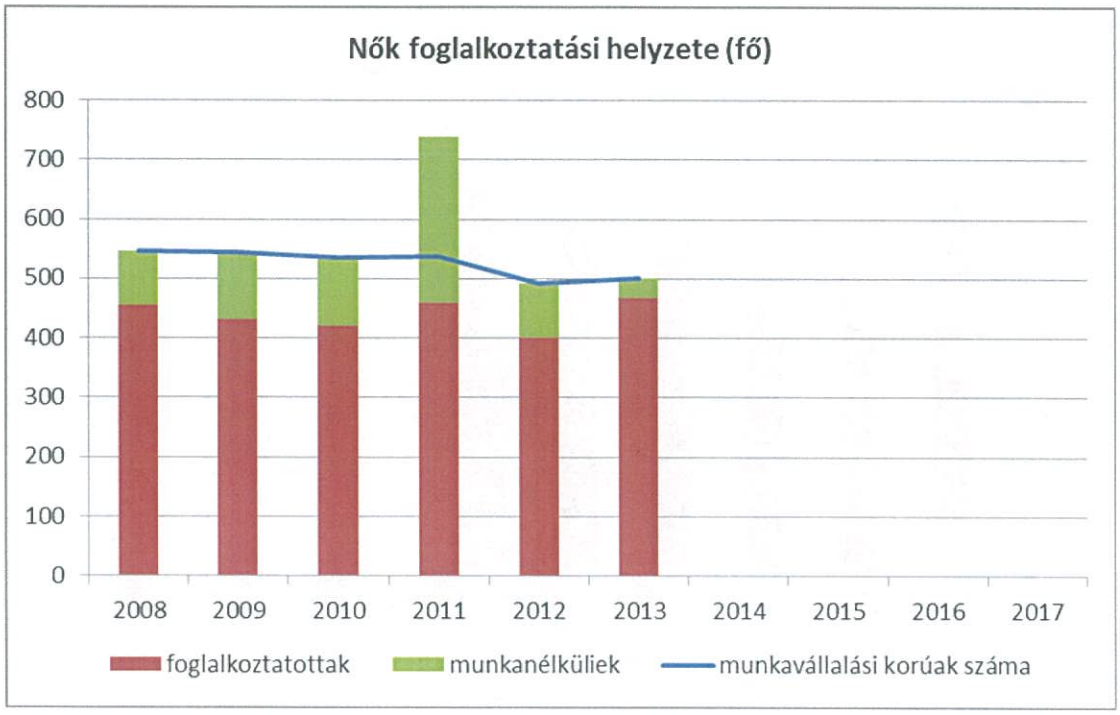
Nők foglalkoztatási helyzete (fő)
800
700
600
500
400
300
200
100
0
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
foglalkoztatottak
munkanélküliek
munkavállalási korúak száma

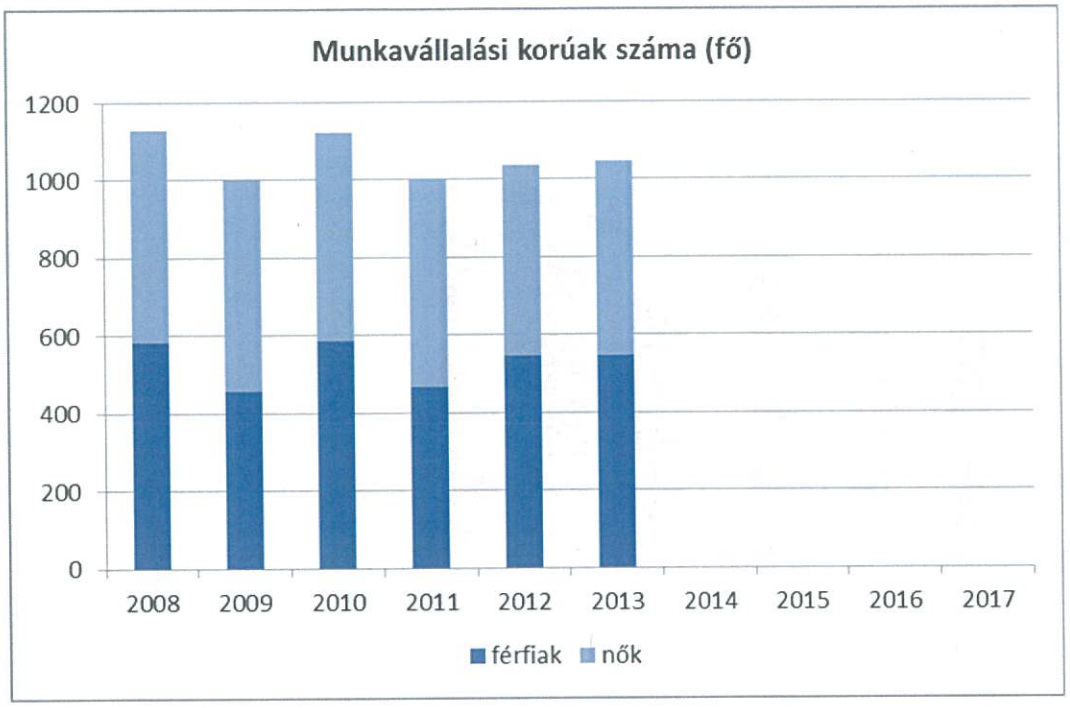
Munkavállalási korúak száma (fő)
1200
1000
800
600
400
200
0
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
férfiak
nők

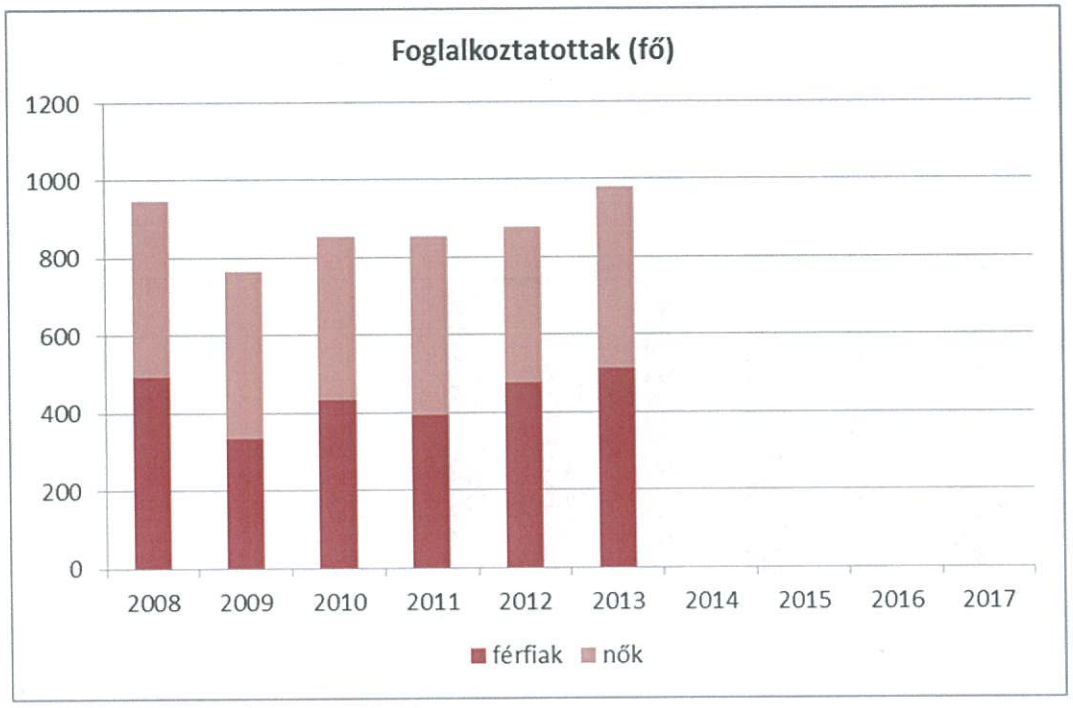
Foglalkoztatottak (fő)
1200
1000
800
600
400
200
0
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
férfiak
nők

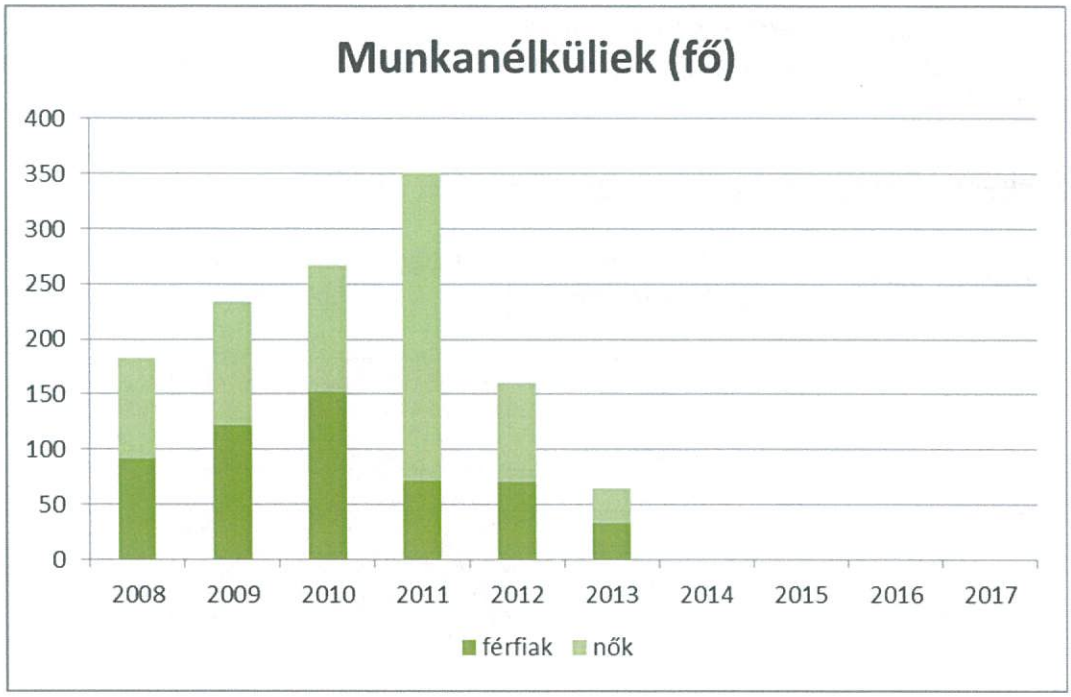

5.1.1. számú táblázat megmutatja a nők foglalkoztatásának helyzetét. Egyértelmű következtetést nem lehet levonni az adatokból. A nők foglalkoztatása 468 fő és 401 fő között mozog, míg a férfiak esetében 335 fő 512 fő között. A nők körében a munkanélküliség 2008. évről 2009-2010. évekre növekedett, majd 2011. évben csökkent, de 2012. évre ismét növekedés tapasztalható, majd 2013-ban újra csökkent.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Nem rendelkezünk adatokkal a nők részvételéről a képzési programokban.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A településen kínált munkahelyek száma alacsony. A legnagyobb foglalkoztató a településen az önkormányzat 209 fővel. Ezentúl a kereskedelemben, valamint mezőgazdasági idénymunkára való elhelyezkedés jellemzi a település munkakínálatát.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Településünkön hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén nem tapasztalható.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés. Településünkön egy óvoda és egy általános iskola működik. Jelenleg ezen intézmények keretein belül van lehetőség a gyermekek napközbeni ellátására. Az óvodában hétköznap 7:00 – 17:00-ig, az általános iskolában 8:00-16:00-ig van napközbeni ellátás. A óvodás és iskoláskorú gyermekek elhelyezése szülőknek leginkább a nyári szünetben jelent problémát. Ebben az időszakban megnövekszik az idénymunka kínálat, valamint folyamatos a közcélúfoglalkoztatás, és nincs lehetőség a gyermekek napközbeni elhelyezésére. A nyári időszakra önkormányzatunk nyári napközit vezetett be, a gyermekfelügyeletet közcélú foglalkoztatottakkal tudjuk megoldani, segítséget nyújtva a dolgozó szülőknek.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Családtervezéssel, gyermekvállalással összefüggő ismeretek átadása, a család- és nővédelmi gondozást a védőnői szolgálat látja el.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	1	62	62
2009	1	58	58
2010	1	54	54
2011	1	46	46
2012	1	46	46
2013	1	59	59

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

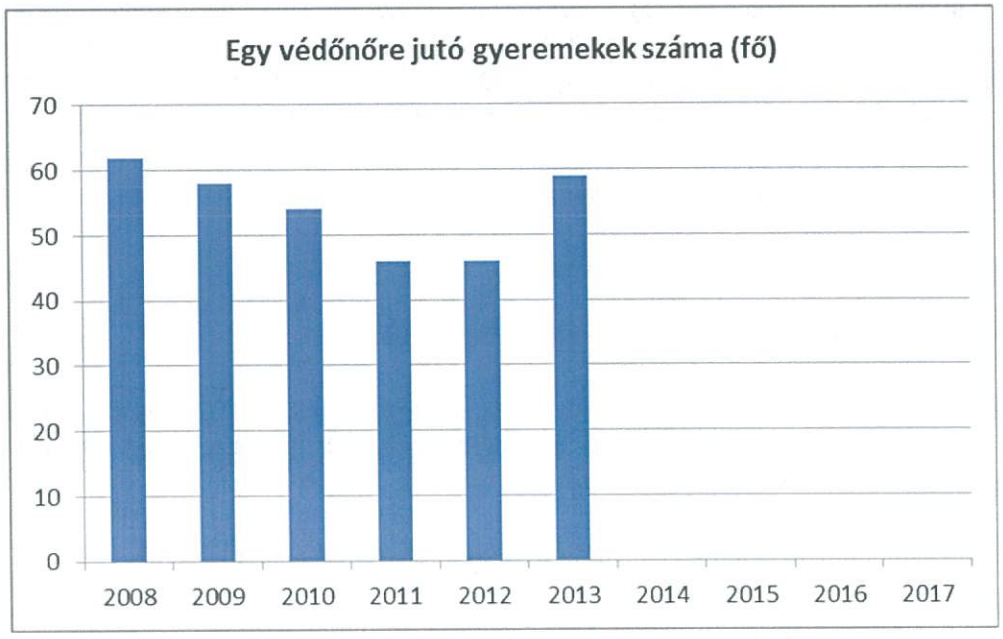

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakról nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás.

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak. Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A településen a nők elleni erőszakra vonatkozóan nem jelenik meg adat. Ezért a településen hangsúlyt kell fektetni a megelőzésre, tájékoztatásra.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Településünkön krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatás nincs. A településhez legközelebbi családok átmeneti otthona 19 km-re Kunmadarason található.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítélőtáblák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	6	4				
2009	6	4				
2010	5	2				
2011	5	2				
2012	5	2				
2013	5	2				
2014	4	3				
2015	4	3				

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Fenti tábla adataiból megtudhatjuk, hogy képviselő-testületünkben a nők aránya 2008-2009.években 40%, 2010-2013. években 28,5%, 2014-2015.években 42,8%.
Megállapítható, hogy településünkön nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez össztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

Tapasztalataink szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát. Hirtelen az eddigi aktív életéből minden háttérbe szorul, a megszokottól eltér, és fellép a félelem. Ezért az Önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magányérzet kialakulása	Programok szervezése, ami hangsúlyozza a családok fontosságát, az anyák, a nők tiszteletét
GYÁS, GYES-ről való visszatérés megkönnyítése a munkaerőpiacra	Részmunkaidős foglalkoztatás
Szűrővizsgálatok hiánya	Szűrővizsgálatok szervezése
Családon belüli erőszak – a településen nem ismert a nők elleni erőszakra vonatkozóan adat, ezért a	Lakosság tájékoztatása hogy krízishelyzetben hová lehet fordulni, civil szervezetek alapításának

megelőzésre kell hangsúlyt fektetni - , valamint érdekérvényesítés hiánya	támogatása

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házasok, és növekszik az özvegyek aránya. Jellemző, hogy növekszik az átlagéletkor, magasabb a középkorúak halandósága, nők hosszabb élettartama.

Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrend- szeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések.

Településünk a 65 év feletti lakosok számának folyamatos csökkenése jellemző. 2007. évben 258 fő volt, 2012. évben 141 főre csökkent, 2013. évben pedig 232 főre növekedett.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	208	304	512
2009	197	283	480
2010	188	279	467
2011	187	268	455
2012	172	259	431
2013	166	253	419

Forrás: TeIR, KSH Tstar

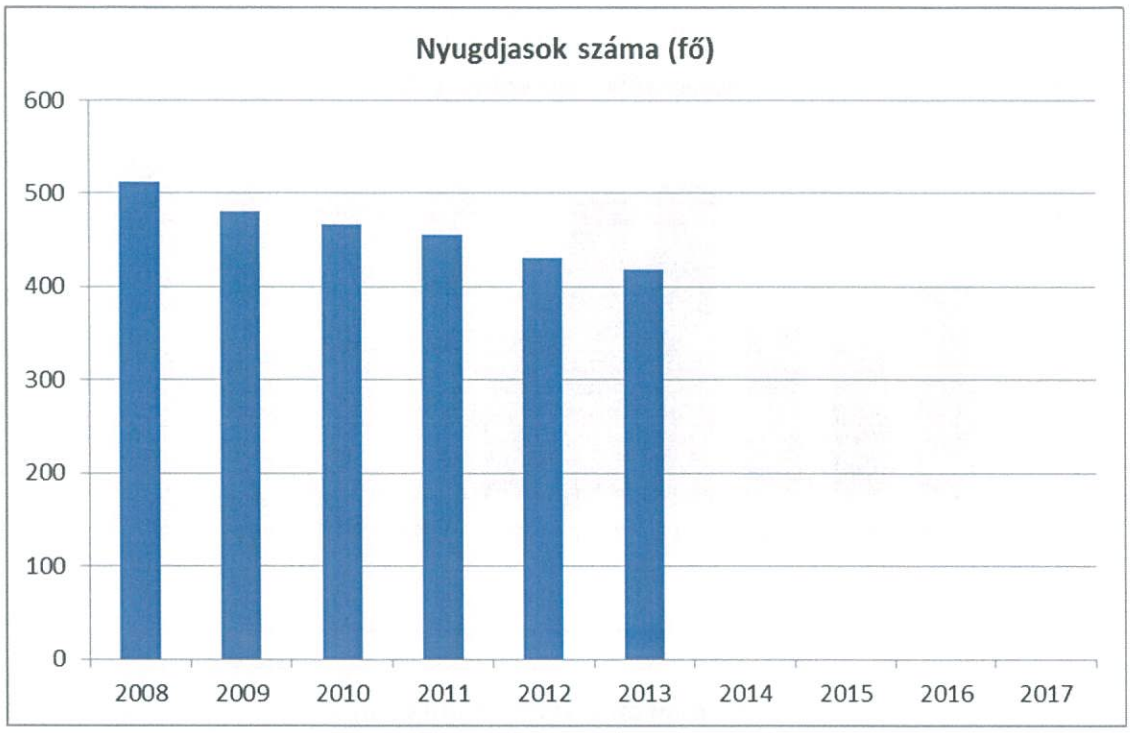

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély, a munkaerő-piacon nincs, kivétel ha speciális tudással rendelkezik.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglakoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Településünkön a védett korban lévőknek lehetőségük van a közcélú foglalkoztatásban részt venni.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetést a foglalkoztatás területén a községben nem tapasztaltunk.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008	183	15	8%	91	n.a	#ÉRTÉK!
2009	234	11	5%	56	7	13%
2010	267	12	4%	78	6	8%
2011	151	22	15%	44	16	36%
2012	160	21	13%	61	15	25%
2013	65	12	18%	14	9	64%

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

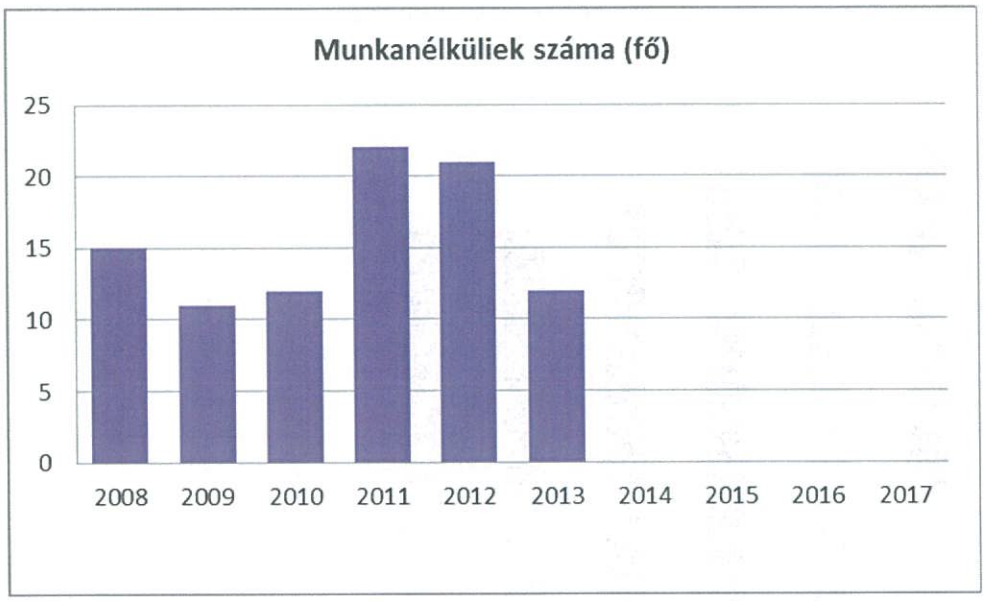

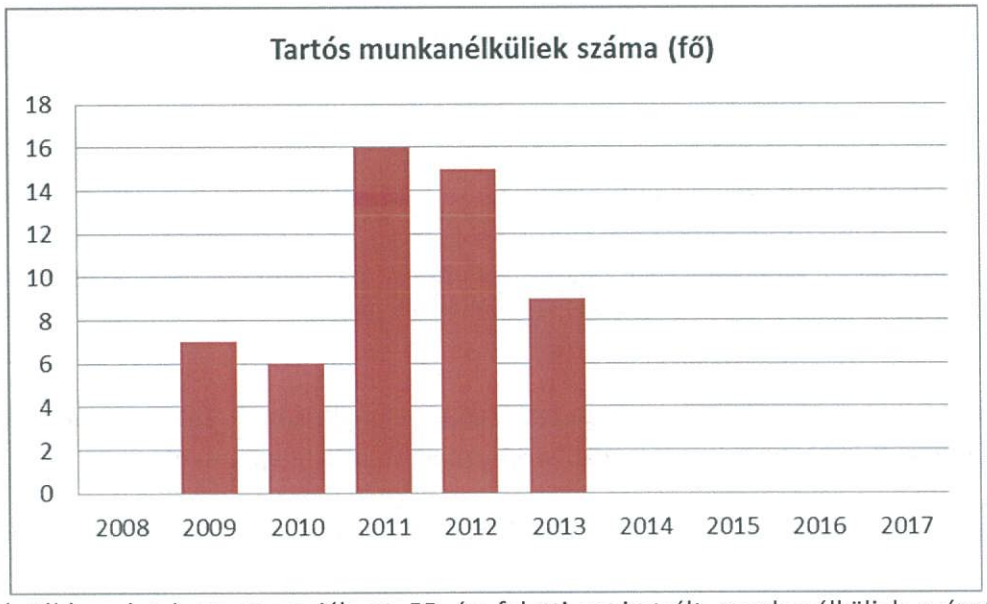

6.2.3. számú tábla adatai megmutatják az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek számát az összes regisztrált munkanélküli számához viszonyítva. Egyértelmű következtetés nem lehet az adatokból levonni, de annyi megállapítható, hogy az 55 év feletti tartós munkanélküliek aránya 13% és 64% között mozog.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Alapszolgáltatások

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulók részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Szakosított ellátási formák

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés ,házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.
Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

Településünkön működő szociális alapszolgáltatás étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, nappali ellátás. A községben a szociális alapszolgáltatást a Tiszaszentimrei Református Szociális Szolgáltató Központ Tiszaszőlősi Kirendeltsége végzi.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	247	30	12%
2009	247	34	14%
2010	247	22	9%
2011	243	21	9%
2012	239	26	11%
2013	232	14	6%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

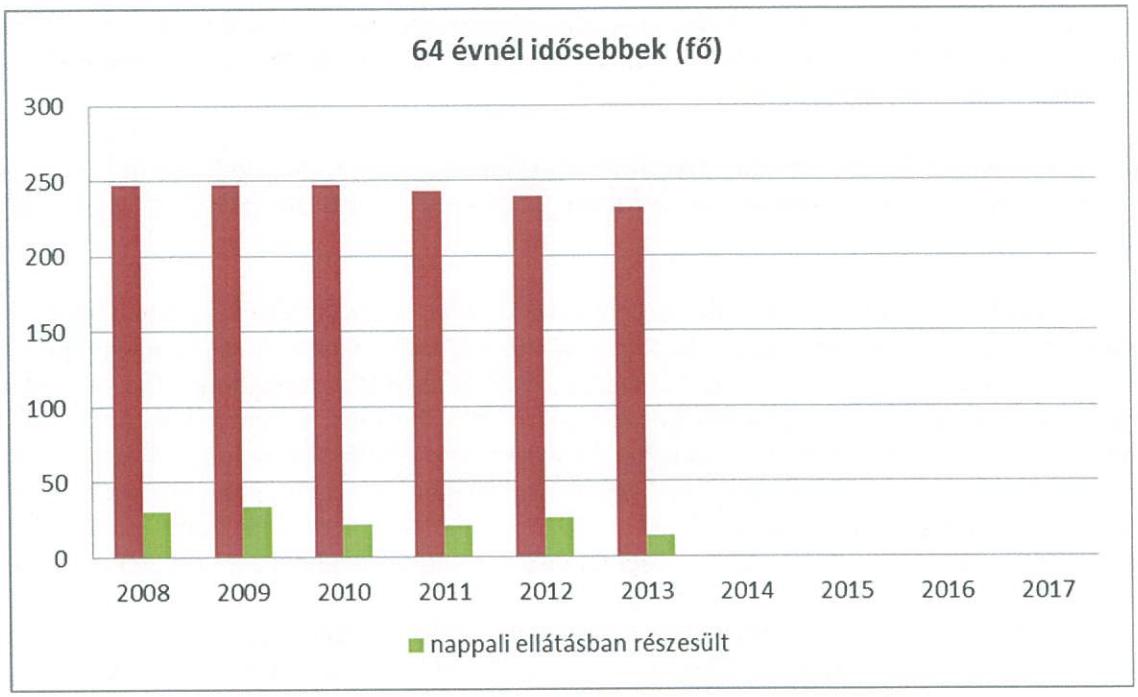

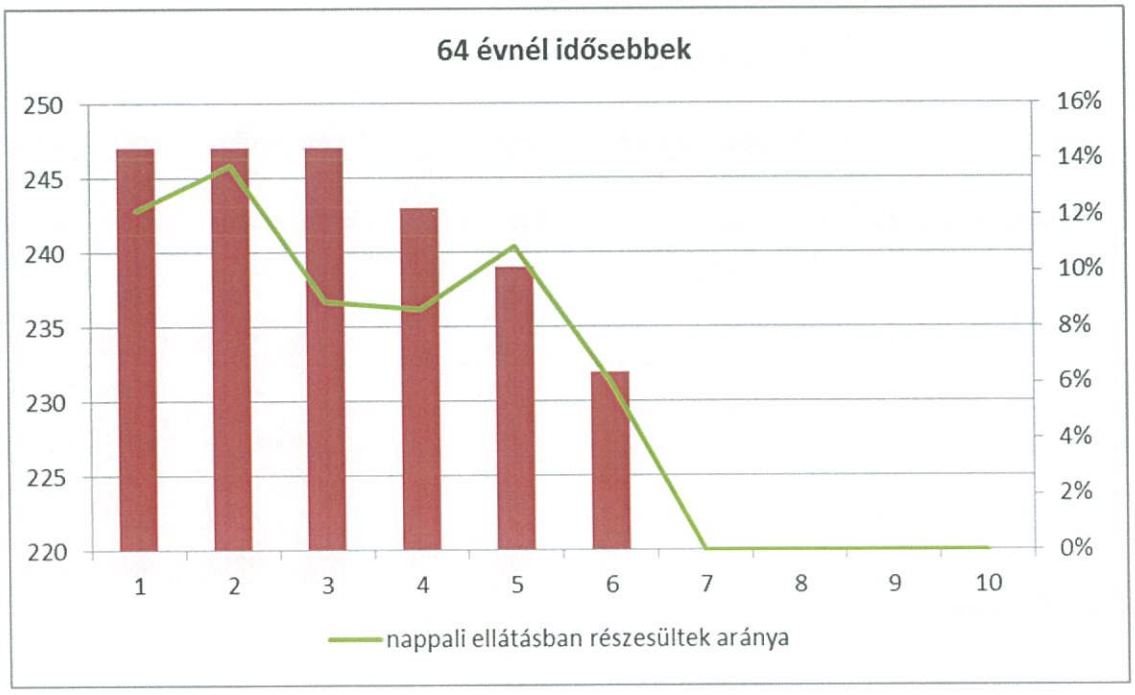

A 6.3.1. tábla adatai megmutatják, a 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak számát Tiszaszőlősön. Az adatokról elmondható, hogy a 64 évnél idősebb népesség csökkenése ellenére a nappali ellátásban részesülők száma 14-30 fő között állandósulni látszik. Az idősek egészségügyi alapellátása a településen megoldott, szakellátás Tiszafüreden (távolság: 8 km), Karcagon (távolság:35 km), vagy Szolnokon (távolság:73 km).

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	1
2009	1
2010	1
2011	2
2012	2
2013	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 6.3.2. számút tábla adatai a településen időskorúak járadékában részesülők számát mutatják. 2013. évben a 64 év feletti lakosság 1,7%-a részesült időskorúak járadékában, ami alacsonyak mondható.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a község minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik.
A településen problémát jelent a kultúrálódás hiánya. A hiányosságokat a Tiszaszentimrei Református Szociális Szolgáltató Központ Tiszaszőlősi Kirendeltsége, valamint a Községi Könyvtár és Szabadidőközpont próbálja pótolni. Kirándulások, Ki Mit Tudok, szerepjátékok, kiállítások, falunapok szervezésével. Település földrajzi elhelyezkedése miatt kulturális eseményeken, programokon való részvétel gyakorisága alacsony. A településen programok szervezésével, valamint utaztatás megszervezésével szeretnénk elérhetővé tenni a kulturális programokat.

c) idősek informatikai jártassága

Tapasztalataink szerint, hogy idősebb korosztály informatikai jártassága messze elmarad a többi korosztályétól, de igény merült az ismeretek elsajátítására. Önkormányzatunk szeretne képzéseket indítani az idősebb korosztály részére, de mivel elegendő sajátforrással nem rendelkezünk, ezért pályázati forrásból szeretnénk finanszírozni a képzéseket.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Településen egy nyugdíjas klub, valamint dalkör működik, önszerveződés keretében. Rendszeresen járnak fellépésekre, valamint évente megemlékeznek az Idősek világnapjáról.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Informatikai jártasság hiánya	Informatikai oktatás szervezése
Magas az egyedül élők aránya	Kimozdítás programokkal (kulturális, közösségi)
Izoláció, lakásfenntartás	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás kiépítése
Kiépítetlen belterületi utak magas aránya, valamint a járdák állapota megnehezíti a közlekedést a településen belül	Útépítés, útfelújítás, járdaépítés
Gyakran válnak áldozattá	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése, bűnmegelőzés

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását

7.1 A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	77	3
2009	64	5
2010	54	5
2011	101	3
2012	96	2
2013	91	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

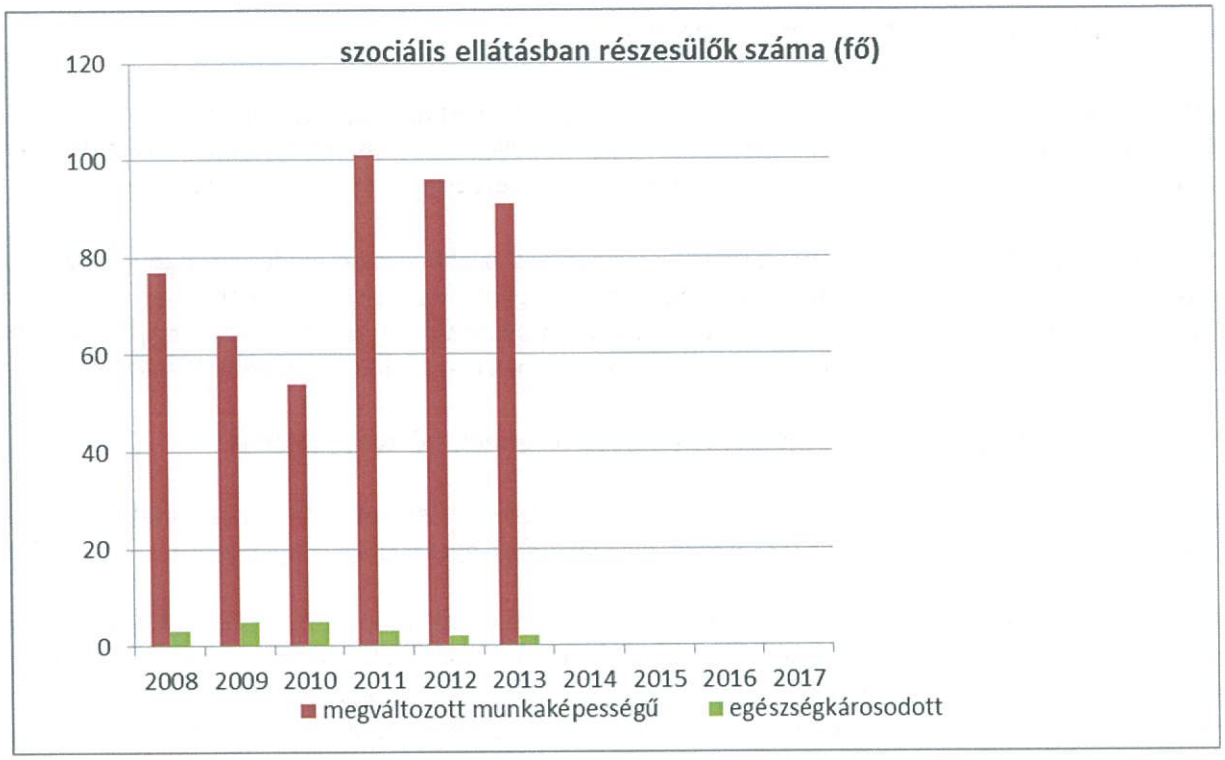

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	n.a	n.a	0
2009	n.a	n.a	0
2010	n.a	n.a	0
2011	n.a	n.a	0
2012	n.a	n.a	0
2013	n.a	n.a	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

A 7.1.1. számú tábla adatai megmutatják a megváltozott munkaképességű ellátásaiban részesülő személyek száma változó. Önkormányzati intézményeinkben nem teljes körű az akadálymentesítés, fontosnak tartjuk a közszolgáltatások való egyenlő hozzáférés biztosítását, ezért elsődleges célunk a teljes akadálymentesítés végrehajtása.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket. Községünkben fogyatékkal élő közfoglalkoztatásban nem vesz részt. Településen jelenleg nincs fogyatékkal élők foglalkoztatása.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. Nem rendelkezünk információval hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok nem elérhetők a településen. Célunk a támogató szolgáltat elérhetővé tétele a településen élő fogyatékos személyek számára. A saját lakókörnyezetben, lakóotthonban élő fogyatékos személyeknek nyújt alapszolgáltatást a támogató szolgálat. A támogató szolgálat többek között a különböző közösségi és szabadidős szolgáltatások elérésében (mind szállítás, mind kommunikáció szintjén) ad támogatást, emellett az igénybevevő környezetében, lakásán nyújt fejlesztést, gondozást, segíti az önálló életvitelt, támogatja az ön-érdekérvényesítést.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A szociális ellátásokat igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, nyilvántartott adattal azonban csak az alanyi jogon közgyógyellátásban részesülők (2012. évben 41 fő), az időskorúak járadékában (2013. évben 4 fő), súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési támogatásában (2011. évben 73 fő), súlyos fogyatékos hozzátartozó ápolása címén (2012. évben 5 fő), részesülőkre vonatkozóan rendelkezünk adatokkal.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

- Környezet: A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozódási lehetőségekre. (Fot. 5. § (1)- (2))
- Kommunikáció: A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítés feltételeit. (Fot. 6.- 7. §) A megfelelően hozzáférhető információ létrehozása olyan szakmai feladat, mely kezdetben nehézséget okozhat.
- Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés: A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékossági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §)
- Közlekedés: A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni.

- Támogató szolgálat, segédeszköz: fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékossága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevételét, továbbá segédeszközt. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg. (Fot. 11. §)
- Egészségügy: A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékosságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12.)
- Oktatás, képzés: A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékosságát megállapították (Fot. 13. §).
- Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel: A fogyatékos személynek joga van a fogyatékosságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §)
- Kultúra, sport: A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára - sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni (Fot. 18. §)
- A rehabilitációhoz való jog: A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg ([Fot. 19.- 20. §).

A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog: másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljes körűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkön keresztül, beleértve a fogyatékossággal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra (2007. évi XCII. tv 29. cikk)

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Önkormányzati épületek akadálymentesítettsége részben megoldott.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése részben megoldott. Az egészségügyi, szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő fizikai akadálymentesített helyszínen érhetőek el.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Önkormányzati épületek akadálymentesítettsége részben megoldott.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Településen nem rendelkezünk fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatással.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Településen nincs adat pozitív diszkriminációról.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Fogyatékos személyek számára speciális munkakör hiánya	Speciális munkahelyek létrehozásának támogatása
Akadálymentesítés részben megoldott	Közintézmények teljes akadálymentesítése
Kiépítetlen belterületi utak magas aránya, valamint a járdák állapota megnehezíti a közlekedést a településen belül	Útépítés, útfelújítás, járdaépítés
Önálló életvitelt támogató szolgáltatás hiánya	Támogató szolgálat létrehozása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Az Önkormányzat helyi rendeletben meghatározottak szerint pályázati úton támogatja a szervezeteket, azok rendezvényeit.

Civil szervezetek a településen: Tiszaszőlősi Polgárőr Egyesület, Tiszaszőlős Községi Sportegyesület, Kende Baranta Tiszaszőlősi Kulturális Egyesület, Tiszaszőlősi Kinizsi Sporthorgász egyesület.

A civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszonyt alakítottunk ki velük. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken aktívan vesznek részt a szervezetek. Tevékenységükkel beintegrálják a különböző célcsoportokat a hétköznapi életbe, segítik mindennapjaikban. A Tiszaszőlősi Polgárőr Egyesület a bűnmegelőzésben, a Községi Sportegyesület, valamint a Kende Baranta Kulturális Egyesület, illetve a Tiszaszőlősi Kinizsi Sporthorgász egyesület az egészségre nevelés, és sportrendezvényekhez való hozzáférést, valamint a kulturális fejlődést biztosítja a lehetőségekhez mérten a célcsoportok számára.

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

- a közrendet, közbiztonságot támogató szervezetek száma 1;
- az örökségvédelem, kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítése terén tevékenykedő szervezetek száma: 1;
- egészségügyi szolgáltatásokban, főként az egészséges életmódot, sportolást támogató közszolgáltató szervezetek száma: 2.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Önkormányzatunk Együttműködési Megállapodást kötött a helyi Nemzetiségi Önkormányzatokkal: Roma, Görög. Székhelyük az Önkormányzati Hivatal épületében található. A megállapodás keretében az önkormányzat biztosítja a működési feltételeket, a nemzetiségek számára a községben elérhető közszolgálatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést, támogatja a nemzetiségek szellemi, épített- és tárgyi örökségük védelmét. Segítséget nyújt a Nemzetiségi Önkormányzatok üléseinek jegyzőkönyveinek elkészítésére, rendezvényeinek megtartására helyiséget biztosít.

Tiszaszőlős Község Önkormányzata a szociális feladatok ellátására megállapodást kötött Tiszaszentimre Református Egyházzal a fenntartói feladatok ellátására.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség
Tiszaszőlős Község Önkormányzata és Tiszaderzs Község Önkormányzata Közös Önkormányzati Hivatal létesített 2013. január 1. napjával.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A HEP helyzetelemzés probléma beazonosítás, valamint fejlesztési lehetőség meghatározásban való részvétel, valamint az Intézkedési Tervben meghatározott tevékenységek végrehajtása.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A HEP helyzetelemzés probléma beazonosítás, valamint fejlesztési lehetőség meghatározásban való részvétel, valamint az Intézkedési Tervben meghatározott tevékenységek végrehajtása.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A HEP helyzetelemzés probléma beazonosítás, valamint fejlesztési lehetőség meghatározásban való részvétel, valamint az Intézkedési Tervben meghatározott tevékenységek végrehajtása.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. Módszere az online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrálódott.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A tervezet az Önkormányzat honlapján, www.tiszaszolos.hu közzétételre kerül, így állampolgárok is véleményt mondhatnak. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az intézkedési terv a megjelölt hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési terv olyan beavatkozásokat fogalmaz meg, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Tartós munkanélküliek száma tendenciálisan növekszik	Munkahelyteremtés, átképzések indítása.
	Anyagi hátrány miatt eszközök	Eszközök (ruhák, könyvek) gyűjtése
	Pozitív jövőkép hiánya, céltalanság	Követendő életutak megismerése, bemutatása, személyek előadók meghívásával
	Szociális kompetencia hiánya, alacsony szintje	Konfliktuskezelés fejlesztése (gyermek – pedagógus – szülők) mediátor képzés.
	Romákkal szembeni diszkrimináció (szülők vagy gyermekek részéről)	Szülők – Oktatási intézmények közösségépítő programok szervezése
	Alacsony iskolai végzettség, szakképzettség hiánya	Felnőttképzési lehetőséghez való csatlakozás, hiányszakmák felmérése
	Munkára való alkalmatlanság, megromlott egészségi állapot, egészségtelen táplálkozás, mentális problémák	Szűrővizsgálatok gyakoriságának növelése, egészséges életmódra való nevelés, tájékoztatás
	Eladósodottság, tájékozatlanság	Családsegítés keretében háztartásvezetéssel kapcsolatos tájékoztatók, foglalkozások szervezése
	Településünk gazdaságilag a leghátrányosabb települések közé tartozik	Turisztikai vonzerő fejlesztése
Gyermekek	HH és HHH gyermekek száma	A család egy főre eső jövedelmi helyzet javítása
	SNI és BTMN gyermekek számának növekedése	Szakemberek képzése
	Tehetséggondozás (arányaiban kevesebb a tehetséges gyermek fejlődésének folyamatos nyomon követése)	Egyéni fejlesztési tervekre épülő tehetséggondozás, iskolán kívüli foglalkozás
	Önkéntes munkakultúra nem ismert a fiatalok körében	Pályaorientációs célzattal, partnerekkel együttműködve önkéntes munka lehetőségek létrehozása
	Veszélyeztetett gyermekek számának növekedése	Szabadidő hatékony eltöltése, tanítási szünetben foglalkozások, programok szervezése
	Függőség, deviancia	Tájékoztatás, felvilágosító előadások
Idősek	Alacsony informatikai jártasság az idősek	Oktatás szervezése, eszköz beszerzés

	körében	
	Magas az egyedül élők aránya	Kimozdítás programokkal (kulturális, közösségi)
	Izoláció, lakásfenntartás	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás kiépítése
	Kiépítetlen belterületi utak magas aránya, valamint a járdák állapota megnehezíti a közlekedést a településen belül	Útépítés, útfelújítás, járdaépítés
	Gyakran válnak áldozattá	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét, szolgáló intézkedések bővítése, bűnmegelőzés
Nők	Magányérzet kialakulása a nők körében	Programok szervezése, ami hangsúlyozza a családok fontosságát, az anyák, a nők tiszteletét
	GYÁS, GYES-ről való visszatérés megkönnyítése a munkaerőpiacra	Részmunkaidős foglalkoztatás támogatása
	Szűrővizsgálatok hiánya	Szűrővizsgálatok szervezése
	Családon belüli erőszak megelőzése	Lakosság tájékoztatása, hogy krízishelyzetben hová lehet fordulni
Fogyatékkal élők	Fogyatékos személyek számára speciális munkakör hiánya	Speciális munkahelyek létrehozásának támogatása
	A települési közintézményekben az akadálymentesítés csak részben megoldott	Közintézmények teljes akadálymentesítése
	Kiépítetlen belterületi utak magas aránya, valamint a járdák állapota megnehezíti a közlekedést a településen belül	Útépítés, útfelújítás, járdaépítés
	Önálló életvitelt támogató szolgáltatás hiánya	Támogató szolgálat létrhozása

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint **intézkedés címe, megnevezése**	Az intézkedésbe bevont **aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst**
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	„Út a munka irányába" – munkanélküliség csökkentése Tiszaszőlösön	**Tiszaszőlős Község Önkormányzat** Munkaügyi Központ, Felnőttképzési Intézmények, Foglalkoztatók, RNÖ, GNÖ
	„Adakozz" – eszközök gyűjtése	**Tiszaszőlős Község Önkormányzat** Általános Iskola, Gyermekjóléti szolgálat, Családsegítő szolgálat, RNÖ,GNÖ
	„Életcél" – pozitív példák bemutatása	**Tiszaszőlős Község Önkormányzat** Községi Könyvtár és Szabadidőközpont, Általános Iskola, RNÖ, GNÖ, Civilek
	„Konfliktuskezelés fejlesztése"	**Tiszaszőlős Község Önkormányzat** Községi Könyvtár és Szabadidőközpont, Általános Iskola, RNÖ, GNÖ, Civilek
	„Egyenlők vagyunk" - Romákkal szembeni diszkrimináció	**Tiszaszőlős Község Önkormányzat** Községi Könyvtár és Szabadidőközpont, Általános Iskola, RNÖ, GNÖ, Civilek
	„Felnőttképzés"	**Tiszaszőlős Község Önkormányzat** Munkaügyi Központ, Általános Iskola, RNÖ,

		GNÖ
	„Egészségre nevelés”	**Tiszaszőlős Község Önkormányzat** Háziorvos, Védőnői szolgálat, Községi Könyvtár és Szabadidőközpont, Általános Iskola, RNÖ, GNÖ, Civilek
	„Tudatos háztartásvezetés”	**Tiszaszőlős Község Önkormányzat** Családsegítő szolgálat, RNÖ, GNÖ,
	„Turisztikai vonzerő fejlesztése”	**Tiszaszőlős Község Önkormányzat** RNÖ, GNÖ, Civilek
Gyermekek	„HH és HHH gyermekek számának csökkentése”	**Tiszaszőlős Község Önkormányzat** Munkaügyi Központ, Családsegítő szolgálat, RNÖ, GNÖ
	„Esélyteremtés SNI és BTMN gyermekeknek”	**Tiszaszőlős Község Önkormányzat** Általános Iskola, Tiszaszőlősi Cseperedő Óvoda, Gyermekjóléti szolgálat
	„Fókuszban a tehetséggondozás”	**Tiszaszőlős Község Önkormányzat** Községi Könyvtár és Szabadidőközpont, Általános Iskola, Tiszaszőlősi Cseperedő Óvoda, RNÖ, GNÖ, Civilek
	„Önkéntes Program”	**Tiszaszőlős Község Önkormányzat** Tiszaszőlősi Református Egyház, Tiszaszőlősi Katolikus Egyház, Magyar Vöröskereszt, Háziorvos, Védőnői szolgálat, Községi Könyvtár és Szabadidőközpont, Általános Iskola, Tiszaszőlősi Cseperedő Óvoda, RNÖ, GNÖ, Civilek, Helyi vállalkozók
	„Nyári napközi – nyári étkeztetés” – szabadidő hatékony eltöltése	**Tiszaszőlős Község Önkormányzat** Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat, Községi Könyvtér és Szabadidőközpont, Általános Iskola, Tiszaszőlősi Cseperedő Óvoda, RNÖ, GNÖ
	„Függőség prevenció” – szenvedélybeteg száma növekszik	**Tiszaszőlős Község Önkormányzat** Háziorvos, Védőnői szolgálat, Községi Könyvtár és Szabadidőközpont, Általános Iskola, RNÖ, GNÖ, Civilek
Idősek	„Digitális írástudás időseknek”	**Tiszaszőlős Község Önkormányzat** Általános Iskola, Szociális szolgáltató központ, Községi Könyvtár és Szabadidőközpont, Civilek
	„Együtt – Egymásért” – közösségi programok szervezése	**Tiszaszőlős Község Önkormányzat** Községi Könyvtár és Szabadidőközpont, Szociális szolgáltató központ, Családsegítő szolgálat, Civilek
	„Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás”	**Tiszaszőlős Község Önkormányzat** Szociális szolgáltató központ, Munkaügyi Központ
	„Útépítés”	**Tiszaszőlős Község Önkormányzat** RNÖ, GNÖ, Szociális szolgáltató központ
	„Bűnmegelőzés”	
Nők	„Családbarát közösségi tér és programok”	**Tiszaszőlős Község Önkormányzat** Községi Könyvtár és Szabadidőközpont, Civilek
	„GYES-ről visszatérők integrációja”	**Tiszaszőlős Község Önkormányzat** Munkaügyi Központ, Családsegítő szolgálat, Gyermekjóléti szolgálat, Civilek

	„Egészségmegőrzés"	**Tiszaszőlős Község Önkormányzat** Háziorvos, Védőnői Szolgálat, Községi Könyvtár és Szabadidőközpont, Általános Iskola, RNÖ, GNÖ, Civilek
	„Nők jogai"	**Tiszaszőlős Község Önkormányzat** Családsegítő szolgálat, Gyermekjóléti szolgálat, Védőnői szolgálat, Tiszaszőlősi Cseperedő Óvoda, Általános Iskola, Civilek
Fogyatékkal élők	„Esélyteremtés" – speciális munkahelyek hiánya	**Tiszaszőlős Község Önkormányzat** Munkaügyi Központ, Szociális szolgáltató központ
	„Lépéselőnyben" - akadálymentesítés	**Tiszaszőlős Község Önkormányzat** Általános Iskola, Községi Könyvtár és Szabadidőközpont, Közös Önkormányzati Hivatal, Szociális szolgáltató központ, Civilek
	„Útépítés" – közlekedési nehézségek	**Tiszaszőlős Község Önkormányzat** RNÖ,GNÖ, Szociális Szolgáltató Központ, Civilek
	„Támogató szolgálat létrehozása"	**Tiszaszőlős Község Önkormányzat** Szociális szolgáltató központ, Civilek

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák diszkrimináció mentes környezetben, életminőségük folyamatos javítását szem előtt tartva, erősítik a közösséget.
Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők számára a szegénység hatásait mérsékeljük, valamint megelőzés mellett, folyamatos életminőség javítás biztosítsunk.
Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek veszélyeztetettségi tényezők kialakulásának megelőzését, hatásuk enyhítését.
Folyamatosan odafigyelünk az idősek mindenapjainak megsegítésére, a közösségi életében való részvételük biztosítására.
Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az élet minden területén az egyenjogúságuk elismerését, a családok fontosságának hangsúlyozását, az anyák és nők tiszteletét.
Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők mindennapi életét akadályozó tényezők megszüntetésére, életük önálló irányításának biztosítására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	**„Út a munka irányába" – munkanélküliség csökkentése Tiszaszőlősön**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Tartós munkanélküliek száma (3.2.3. tábla)**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	**Általános:** Tartós munkanélküliek számának csökkentése. **Rövidtávon:** Helyzetfelmérés, munkaerő-piaci felmérés, képzési lehetőségekről tájékozódás. **Középtávon:** Pályázati lehetőségekről tájékozódás – képzésre (általános iskolai képzés, szakképzés), munkahelyteremtésre. Képzések megtartása. Önkormányzati foglalkoztatás bővítése. **Hosszútávon:** Munkanélküliség csökkentése a tartós munkanélküliek körében.

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- képzési lehetőségekről tájékozódás - munkaerő-piaci felméréskészítés - eszköz és erőforrás felmérés - eszközbeszerzés - tanácsadás szervezés
Résztvevők és felelős	Tiszaszőlős Község Önkormányzat
Partnerek	Munkaügyi Központ, Felnőttképzési intézmények, Foglalkoztatók, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Görög Nemzetiségi Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	2018.07.01.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: elkészült helyzetfelmérés. Középtávon: képzések száma, tanúsítványok száma, bizonyítványok száma, munkáltatói igazolások. Hosszútávon: csökken a tartós munkanélküliek száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány - nincs a munkaerőpiacnak felvevő képessége
Szükséges erőforrások	- pénzügyi forrás - humánerőforrás - technikai erőforrás

Intézkedés címe:	**„Adakozz!" – gyűjtések szervezése**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Anyagi hátrány miatt eszközök hiánya.**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	**Általános:** Anyagi hátrány miatt eszközök (ruha, könyv, tárgyi eszközök) hiányának csökkentése. **Rövidtávon:** helyzetfelmérés **Középtávon:** Gyűjtések szervezése. **Hosszútávon:** Anyagi hátrány miatt eszközök pótlása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- igényfelmérés - eszköz és erőforrás felmérés - lakosság tájékoztatása - gyűjtések szervezése
Résztvevők és felelős	Tiszaszőlős Község Önkormányzata

Partnerek	Általános Iskola, Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Szolgálat, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Görög Nemzetiségi Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	2018.07.01.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: elkészült igényfelmérés. Középtávon: eszközök kiosztásáról szóló átvételi elismervények. Hosszútávon: csökken az anyagi hátrányból adódó iskolaszerek, tárgyi eszközök hiánya a célcsoportban.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- adományok hiánya - inaktív a célcsoport
Szükséges erőforrások	- humánerőforrás - technikai erőforrás

Intézkedés címe:	**„Életcél"**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Pozitív jövőkép hiánya, céltalanság**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Követendő életutak megismerése, pozitív példák bemutatása, személyek előadó meghívásával. Rövidtávon: helyzetfelmérés, igényfelmérés. Középtávon: Pályázati forrásról tájékozódás. Előadások szervezése. Hosszútávon: Pozitív jövőkép, valamint életcél meghatározásban segítség nyújtás.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- pályázatfigyelés - pályázatírás - előadások szervezése
Résztvevők és felelős	Tiszaszőlős Község Önkormányzata
Partnerek	Községi Könyvtár és Szabadidőközpont, Általános Iskola, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Görög Nemzetiségi Önkormányzat, Civilek
Határidő(k) pontokba szedve	2018.07.01
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása	Rövidtávon: elkészült helyzetfelmérés, igényfelmérés. Középtávon: megtartott előadások, ezekről készült fényképek.

(rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Hosszútávon: Pozitív jövőkép, valamint életcél meghatározásban segítség nyújtás.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány - inaktív a célcsoport
Szükséges erőforrások	- pénzügyi forrás - humánerőforrás - technikai erőforrás

Intézkedés címe:	**„Konfliktuskezelés fejlesztése"**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Szociális kompetencia hiánya, alacsony szintje**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Szociális kompetencia szintjének emelése. Rövidtávon: helyzetfelmérés. Középtávon: Pályázati forrásról tájékozódás. Mediátor képzés, Konfliktuskezelés fejlesztése, kapcsolat kialakítása jó gyakorlattal rendelkező intézményekkel. Hosszútávon: Szociális kompetencia szintjének emelése. Iskolai mulasztások, iskola elhagyók számának csökkentése. Viselkedés kultúra fejlesztése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- pályázatfigyelés - pályázatírás - mediátor képzésen való részvétel - foglalkozások szervezése (konfliktuskezelés, meditációs eljárások megismertetése szülők – gyermekekkel pedagógusok segítségével
Résztvevők és felelős	Tiszaszőlős Község Önkormányzata
Partnerek	Községi Könyvtár és Szabadidőközpont, Általános Iskola, Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Görög Nemzetiségi Önkormányzat, Civilek
Határidő(k) pontokba szedve	2018.07.01.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: elkészült helyzetfelmérés, igényfelmérés. Középtávon: képzésen való részvétel, megszerzett tanúsítvány. Hosszútávon: Iskolai mulasztások, iskola elhagyók, konfliktusok számának csökkentése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- Forráshiány
Szükséges erőforrások	- pénzügyi forrás - humánerőforrás

	- technikai erőforrás

Intézkedés címe:	**„Egyenlők vagyunk"**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Romákkal szembeni diszkrimináció (szülők vagy gyermekek részéről) oktatási intézményekben, közösségi tereken.**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Diszkriminációmentes környezet létrehozása. Rövidtávon: helyzetfelmérés. Középtávon: Pályázati forrásról tájékozódás. Szülők – Oktatási Intézmények közös közösség építő programok szervezése, pedagógus továbbképzése. Hosszútávon: Diszkriminációmentes környezet kialakítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- pályázatfigyelés - pályázatírás - program-, rendezvényszervezés
Résztvevők és felelős	Tiszaszőlős Község Önkormányzata
Partnerek	Községi Könyvtár és Szabadidőközpont, Tiszaszőlősi Cseperedő Óvoda, Általános Iskola, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Görög Nemzetiségi Önkormányzat, Civilek
Határidő(k) pontokba szedve	2018.07.01.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: elkészült helyzetfelmérés. Középtávon: programokról, rendezvényekről készült fotók. Hosszútávon: Romákkal szembeni diszkrimináció számának csökkenése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány
Szükséges erőforrások	- pénzügyi forrás - humánerőforrás - technikai erőforrás

Intézkedés címe:	**„Felnőttképzés"**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Alacsony iskolai végzettség, szakképzettség hiánya. (3.2.6. tábla)**
Célok - Általános megfogalmazás és	Általános: Alacsony iskolai végzettségű munkanélküliek számának csökkentése. Rövidtávon: helyzetfelmérés. Munkaerőpiaci felmérés. Középtávon: Pályázati lehetőségekről tájékozódás. Képzések megtartása.

rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Hosszútávon: Diszkriminációmentes környezet kialakítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- pályázatírás - képzési lehetőségekről tájékozódás - munkaerőpiaci felméréskészítés - képzések megtartása - tanácsadás szervezés
Résztvevők és felelős	Tiszaszőlős Község Önkormányzata
Partnerek	Munkaügyi Központ, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Görög Nemzetiségi Önkormányzat, Civilek
Határidő(k) pontokba szedve	2018.07.01.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: elkészült helyzetfelmérés. Elkészült munkaerőpiaci felmérés. Középtávon: képzések száma. Tanúsítványok, bizonyítványok száma. Hosszútávon: Csökken a 8 általános vagy annál alacsonyabb, illetve a szakképzetlen munkanélküliek száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány - nincs a munkaerőpiacnak felvevőképessége
Szükséges erőforrások	- pénzügyi forrás - humánerőforrás - technikai erőforrás

Intézkedés címe:	**„Egészségre nevelés"**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Munkára való alkalmatlanság, megromlott egészségi állapot, egészségtelen táplálkozás.**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Célcsoport egészségügyi állapotának javítása. Rövidtávon: helyzetfelmérés. Középtávon: Pályázati lehetőségekről tájékozódás. Szűrővizsgálatok gyakoriságának növelése. Egészséges életmódra való nevelés, tájékoztatás. Hosszútávon: Lakosság egészségügyi állapotának javítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- pályázatfigyelés - helyzetelemzés készítés - alapellátás eszköz és erőforrás felmérése - tanácsadás szervezés - szűrővizsgálat szervezés
Résztvevők és felelős	Tiszaszőlős Község Önkormányzat

Partnerek	Háziorvos, Védőnői Szolgálat Községi Könyvtár és Szabadidőközpont, Általános Iskola, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Görög Nemzetiségi Önkormányzat, Civilek
Határidő(k) pontokba szedve	2018.07.01.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: elkészült helyzetfelmérés. Középtávon: szűrővizsgálatok száma, vizsgálaton részvettek száma. Hosszútávon: Lakosság egészségügyi állapotának javítása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány
Szükséges erőforrások	- pénzügyi forrás - humánerőforrás - technikai erőforrás

Intézkedés címe:	**„Tudatos háztartásvezetés"**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Eladósodottság, tájékozatlanság a mélyszegénységben élők és romák körében.**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Lakosság adósságállományának csökkentése, életminőségének javítása. Rövidtávon: helyzetfelmérés. Középtávon: Pályázati lehetőségekről tájékozódás. Képzések, foglalkozások megtartása. Hosszútávon: Háztartások adósságának csökkentése, tudatos háztartásvezetés.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- pályázatfigyelés - helyzetfelmérés - foglalkozások szervezése - tanácsadás szervezés
Résztvevők és felelős	Tiszaszőlős Község Önkormányzat
Partnerek	Családsegítő Szolgálat, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Görög Nemzetiségi Önkormányzat, Civilek
Határidő(k) pontokba szedve	2018.07.01.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint	Rövidtávon: elkészült helyzetfelmérés. Középtávon: foglalkozásokról, tanácsadásokról készült fotók. Hosszútávon: Háztartások adósságának csökkenése.

fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány - inaktív a célcsoport
Szükséges erőforrások	- pénzügyi forrás - humánerőforrás - technikai erőforrás

Intézkedés címe:	**„Turisztikai vonzerő fejlesztés"**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Településünk gazdaságilag a leghátrányosabb települések közé tartozik.**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Tiszaszőlős turisztikai vonzerejének fejlesztése. Rövidtávon: Pályázati lehetőségekről tájékozódás. Középtávon: Tervdokumentáció készítés külterületi utak, kerékpárutak építésére. Hosszútávon: Külterületi utak építése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- pályázatfigyelés - tervdokumentáció készítés - útépítés
Résztvevők és felelős	Tiszaszőlős Község Önkormányzat
Partnerek	Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Görög Nemzetiségi Önkormányzat, Civilek
Határidő(k) pontokba szedve	2018.07.01.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: elkészült pályázat. Középtávon: engedélyes tervdokumentáció Hosszútávon: műszaki átadás – átvételi jegyzőkönyv
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány
Szükséges erőforrások	- pénzügyi forrás - humánerőforrás - technikai erőforrás

Intézkedés címe:	**HH és HHH gyermekek számának csökkentése**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Rendszeres gyermekvédelmi támogatások száma évről évre növekszik**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: A gyermekvédelmi kedvezmény alapján egy főre eső jövedelmi helyzet javítása. Rövidtávon: helyzetfelmérés. Középtávon: Családokat támogató rendszer kiépítése. Munkaerő-piaci programokba való bevonás. Hosszútávon: Szülők jövedelmének növelése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- pályázatírás - jelzőrendszer működtetése - önkéntesek bevonása - Munkaügyi Központ kapcsolatfelvétel
Résztvevők és felelős	Tiszaszőlős Község Önkormányzat
Partnerek	Munkaügyi Központ, Családsegítő szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Görög Nemzetiségi Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	2018.07.01.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: elkészült helyzetfelmérés, fórumokról készült jegyzőkönyvek. Középtávon: megírt pályázat, tájékoztatók, munkaszerződések, elindult munkaerő-piaci programok. Hosszútávon: együttműködések
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány - inaktív a célcsoport
Szükséges erőforrások	- pénzügyi forrás - humánerőforrás - technikai erőforrás

Intézkedés címe:	**„Esélyteremtés SNI és BTMN gyermekeknek"**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**SNI és BTMN gyermekek számának növekedése**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: SNI és BTMN gyermekek számának növekedése miatt szükséges speciális szakemberek képzése, alkalmazása. Rövidtávon: helyzetfelmérés. Középtávon: Pályázati lehetőségekről tájékozódás. Szakemberek képzése vagy alkalmazása pályázati támogatással. Hosszútávon: A kiképzett szakemberekkel az SNI és BTMN gyermekekkel magasabb óraszámban történő foglalkozás.

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- helyzetfelmérés készítés - pályázatfigyelés - képzési lehetőségről tájékozódás
Résztvevők és felelős	Tiszaszőlős Község Önkormányzat
Partnerek	Általános Iskola, Tiszaszőlősi Cseperedő Óvoda, Gyermekjóléti Szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	2018.07.01
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: elkészült helyzetfelmérés. Középtávon: megszerzett tanúsítvány. Hosszútávon: SNI és BTMN gyermekek igényeinek megfelelő oktatás biztosítása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány
Szükséges erőforrások	- pénzügyi forrás - humánerőforrás - technikai erőforrás

Intézkedés címe:	**„Fókuszban a tehetséggondozás"**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Arányaiban kevesebb a tehetséges gyermek. A hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása miatt kevesebb idő jut a tehetséggondozásra, a tehetséges gyermek folyamatos nyomon követésére.**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Tehetséges gyermekek egyéni fejlesztési tervekre épülő tehetséggondozás, iskolán kívüli foglalkozás. Rövidtávon: igényfelmérés. Középtávon: Pályázati lehetőségekről tájékozódás. Iskolán kívüli foglalkozások megtartása. Hosszútávon: Tehetséges gyermekek fejlődésének biztosítása, folyamatos nyomon követése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- igényfelmérés készítése - iskolán kívüli foglalkozásokról tájékozódás - pályázatkészítés - foglalkozások megtartása
Résztvevők és felelős	Tiszaszőlős Község Önkormányzata
Partnerek	Községi Könyvtár és Szabadidőközpont, Általános Iskola, Tiszaszőlősi Cseperedő Óvoda, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Görög Nemzetiségi Önkormányzat, Civilek

Határidő(k) pontokba szedve	2018.07.01.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: elkészült igényfelmérés. Középtávon: foglalkozásokról készült fotók. Hosszútávon: Tehetséges gyermekek részére foglalkozások megtartása, fejlődésük folyamatos nyomon követése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány - inaktív célcsoport
Szükséges erőforrások	- pénzügyi forrás - humánerőforrás - technikai erőforrás

Intézkedés címe:	**„Önkéntes Program"**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Önkéntes munkakultúra nem ismert a fiatalok körében.**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Önkéntes munkakultúra megismertetése a fiatalokkal pályaorientációs célzattal. Rövidtávon: helyzetfelmérés, igényfelmérés. Középtávon: Szakmák megismertetése a fiatalokkal, önkéntesség jelentőségének megismertetése. Hosszútávon: Önkéntes munkalehetőségek létrehozása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- helyzetfelmérés - igényfelmérés - önkéntes munkalehetősége felkutatása - pályaorientációs tanácsadás szervezés
Résztvevők és felelős	Tiszaszőlős Község Önkormányzata
Partnerek	Tiszaszőlősi Református Egyház, Tiszaszőlősi Katolikus Egyház, Magyar Vöröskereszt, Háziorvos, Védőnői szolgálat, Községi Könyvtár és Szabadidőközpont, Általános Iskola, Tiszaszőlősi Cseperedő Óvoda Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Görög Nemzetiségi Önkormányzat, Civilek, Helyi vállalkozók
Határidő(k) pontokba szedve	2018.07.01.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint	Rövidtávon: elkészült helyzetfelmérés, igényfelmérés. Középtávon: önkéntes szerződések, együttműködési megállapodások. Hosszútávon: Önkéntes munkahelyek, munkavállalók számának növekedése.

fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány
Szükséges erőforrások	- pénzügyi forrás - humánerőforrás - technikai erőforrás

Intézkedés címe:	**„Nyári napközi – nyári étkeztetés"**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Veszélyeztetett gyermekek számának növekedése**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Szabadidő hatékony eltöltése tanítási szünetben. Rövidtávon: helyzetfelmérés. Középtávon: Pályázati lehetőségekről tájékozódás. Programok, foglalkozások szervezése, eszközök beszerzése. Hosszútávon: Veszélyeztetett gyermekek számára szabadidő hasznos eltöltésének biztosítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- helyzetfelmérés készítése - pályázatírás - programok, foglalkozások szervezése
Résztvevők és felelős	Tiszaszőlős Község Önkormányzata
Partnerek	Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti szolgálat, Községi Könyvtár és Szabadidőközpont, Általános Iskola, Tiszaszőlősi Cseperedő Óvoda, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Görög Nemzetiségi Önkormányzat,
Határidő(k) pontokba szedve	2018.07.01.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	- helyzetfelmérés készítése - pályázati lehetőségek figyelése - foglalkozásokon részt vett gyermekek száma - fotók a megrendezett programokról
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány
Szükséges erőforrások	- pénzügyi forrás - humánerőforrás - technikai erőforrás

Intézkedés címe:	**„Függőség prevenció"**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Szenvedély betegek száma magas a gyermekek körében.**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Figyelem felhívás szenvedélybetegségek veszélyeire. Rövidtávon: helyzetfelmérés. Középtávon: Pályázati lehetőségekről tájékozódás. Képzések, felvilágosító előadások megtartása. Hosszútávon: Szenvedélybetegek számának csökkentése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- helyzetfelmérés készítése - pályázat benyújtása - programok, felvilágosító előadások szervezése - tanácsadás szervezés
Résztvevők és felelős	Tiszaszőlős Község Önkormányzat
Partnerek	Háziorvos, Védőnői szolgálat, Rendőrség, Községi Könyvtár és Szabadidőközpont, Általános Iskola, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Görög Nemzetiségi Önkormányzat, Civilek
Határidő(k) pontokba szedve	2018.07.01.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: elkészült helyzetfelmérés. Középtávon: programokról, előadásokról készült fotók. Hosszútávon: Szenvedélybetegek számának csökkentése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány
Szükséges erőforrások	- pénzügyi forrás - humánerőforrás - technikai erőforrás

Intézkedés címe:	**„Családbarát közösségi tér és programok"**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Magányérzet kialakulása a nők körében (nem csak az anya mentális állapota lehet rosszabb családi konfliktushoz is vezethet)**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre	Általános: Családbarát környezet kialakításával, közösségi tér teremtése a célcsoport számára is, baba-mama klub kialakítása. Rövidtávon: helyzetfelmérés. Középtávon: Pályázati lehetőségekről tájékozódás. Ingatlan bővítés, közterületek felújítása. Programok szervezése. Kulturálódás, célcsoport tagjainak érintkezés lehetőségének biztosítása.

bontásban	Hosszútávon: Családbarát környezet kialakításával hangsúlyozzuk a családok fontosságát, az anyák, a nők tiszteletét.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- helyzetfelmérés készítése - pályázat készítése - tervdokumentáció készítése - rendezvények szervezése
Résztvevők és felelős	Tiszaszőlős Község Önkormányzat
Partnerek	Községi Könyvtár és Szabadidőközpont, Tiszaszőlősi Cseperedő Óvoda, Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti szolgálat, Civilek
Határidő(k) pontokba szedve	2018.07.01.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: elkészült helyzetfelmérés. Középtávon: programokról, rendezvényekről készült fotók, közösségi terek építéséről készül műszaki átadás – átvétel jegyzőkönyv. Hosszútávon: Családbarát környezet létrehozása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány
Szükséges erőforrások	- pénzügyi forrás - humánerőforrás - technikai erőforrás

Intézkedés címe:	**„GYES-ről visszatérők integrációja"**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**GYÁS, GYES-ről való visszatérés megkönnyítése a munkaerőpiacra**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: A szegénység kialakulásának kockázatának csökkentése. Rövidtávon: helyzetfelmérés. Középtávon: Pályázati lehetőségekről tájékozódás. Részmunkaidős foglalkoztatás támogatása. Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Hosszútávon: Nők foglalkoztatásának növelése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- pályázatírás - helyzetfelmérés készítése - részmunkaidős munkahelyek létrehozása - családi napközi létrehozásának támogatása
Résztvevők és felelős	Tiszaszőlős Község Önkormányzat

Partnerek	Munkaügyi Központ, Családsegítő szolgálat, Gyermekjóléti szolgálat, Civilek
Határidő(k) pontokba szedve	2018.07.01.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: elkészült helyzetfelmérés. Középtávon: megírt pályázat, munkaszerződések. Hosszútávon: együttműködési megállapodások.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány - inaktív a célcsoport
Szükséges erőforrások	- pénzügyi forrás - humánerőforrás - technikai erőforrás

Intézkedés címe:	**„Egészségmegőrzés"**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Nők körében szűrővizsgálatok fontosságának hangsúlyozása**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Célcsoport egészségügyi állapotának javítása, valamint a prevenció fontosságának kiemelése. Rövidtávon: helyzetfelmérés. Középtávon: Pályázati lehetőségekről tájékozódás. Szűrővizsgálatok gyakoriságának növelése. Egészséges életmódra való nevelés, tájékoztatás. Hosszútávon: Célcsoport egészségügyi állapotának javítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- pályázatfigyelés - helyzetelemzés készítés - alapellátás eszköz és erőforrás felmérése - tanácsadás szervezés - szűrővizsgálat szervezés
Résztvevők és felelős	Tiszaszőlős Község Önkormányzat
Partnerek	Háziorvos, Védőnői Szolgálat Községi Könyvtár és Szabadidőközpont, Általános Iskola, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Görög Nemzetiségi Önkormányzat, Civilek
Határidő(k) pontokba szedve	2018.07.01.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint	Rövidtávon: elkészült helyzetfelmérés. Középtávon: szűrővizsgálatok száma, vizsgálaton részvettek száma. Hosszútávon: Célcsoport egészségügyi állapotának javítása.

fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány
Szükséges erőforrások	- pénzügyi forrás - humánerőforrás - technikai erőforrás

Intézkedés címe:	**„Nők jogai"**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Családon belüli erőszak megelőzése**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: A családon belüli erőszak megjelenésének megelőzése. Rövidtávon: helyzetfelmérés. Középtávon: Pályázati lehetőségekről tájékozódás. Helyi szervezetekkel lakosság tájékoztatása, hogy krízishelyzetben hová lehet fordulni. Helyi érdekérvényesítés kialakítása. Hosszútávon: Családon belüli erőszak előfordulásának megelőzése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- pályázatírás - helyzetfelmérés készítése - tájékozatók anyagok készítése - továbbképzések
Résztvevők és felelős	Tiszaszőlős Község Önkormányzat
Partnerek	Családsegítő szolgálat, Gyermekjóléti szolgálat, Védőnői szolgálat, Tiszaszőlősi Cseperedő Óvoda, Általános Iskola, Civilek, Községi Könyvtár és Szabadidőközpont
Határidő(k) pontokba szedve	2018.07.01.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: elkészült helyzetfelmérés. Középtávon: megírt pályázat, elkészült tájékozató anyagok. Hosszútávon: együttműködési megállapodások civil szervezetekkel.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány - inaktív a célcsoport
Szükséges erőforrások	- pénzügyi forrás - humánerőforrás - technikai erőforrás

Intézkedés címe:	**„Digitális írástudás időseknek"**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Alacsony informatikai jártasság az idősek körében**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Informatikai oktatás szervezése idősek számára. Rövidtávon: igényfelmérés. Középtávon: Pályázati lehetőségekről tájékozódás. Eszközök beszerzése, oktatás szervezése. Hosszútávon: Informatikai tudás hiányából adódó hátrányok csökkentése az idősek körében.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- pályázatírás - igényfelmérés készítése - oktatás szervezése
Résztvevők és felelős	Tiszaszőlős Község Önkormányzat
Partnerek	Általános Iskola, Községi Könyvtár és Szabadidőközpont, Szociális szolgáltató központ, Civilek
Határidő(k) pontokba szedve	2018.07.01.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: elkészült igényfelmérés. Középtávon: megírt pályázat, megtartott képzések száma. Hosszútávon: digitális írástudatlanság számának csökkenése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány - inaktív a célcsoport
Szükséges erőforrások	- pénzügyi forrás - humánerőforrás - technikai erőforrás

Intézkedés címe:	**„Együtt – Egymásért"**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Magas az egyedül élők aránya**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Közösség teremtése egyedül élők számra. Rövidtávon: helyzetfelmérés. Középtávon: Pályázati lehetőségekről tájékozódás. Programok, rendezvények szervezése. Civil szervetek, klubok létrehozásának támogatása. Hosszútávon: Magányérzet csökkentése az idősek körében.

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- pályázatírás - igényfelmérés készítése - rendezvénye, programok szervezése
Résztvevők és felelős	Tiszaszőlős Község Önkormányzat
Partnerek	Községi Könyvtár és Szabadidőközpont, Szociális szolgáltató központ, Családsegítő szolgálat, Civilek
Határidő(k) pontokba szedve	2018.07.01.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: elkészült igényfelmérés. Középtávon: megírt pályázat. Hosszútávon: megtartott programok, rendezvények.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány - inaktív a célcsoport
Szükséges erőforrások	- pénzügyi forrás - humánerőforrás - technikai erőforrás

Intézkedés címe:	**„Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás"**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Izoláció, lakásfenntartás**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás kiépítése. Rövidtávon: helyzetfelmérés. Középtávon: Pályázati lehetőségekről tájékozódás. Ellátását biztosító intézmények működtetése. Hosszútávon: Izoláció csökkentése, segítség nyújtás a lakásfenntartásban.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- pályázatírás - helyzetfelmérés készítése - munkahelyek létrehozása - idősek folyamatos ellátása
Résztvevők és felelős	Tiszaszőlős Község Önkormányzat
Partnerek	Szociális Szolgáltató Központ, Munkaügyi Központ
Határidő(k) pontokba szedve	2018.07.01.

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: elkészült helyzetfelmérés. Középtávon: megírt pályázat, munkaszerződések. Hosszútávon: ellátásban részesülők száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány
Szükséges erőforrások	- pénzügyi forrás - humánerőforrás - technikai erőforrás

Intézkedés címe:	**„Útépítés"**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Közlekedési nehézség belterületen a kiépítetlen belterületi utak magas aránya, valamint a járdák állapota miatt.**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Kiépített utak arányának növelése, jelenleg kb. 50%. Rövidtávon: helyzetfelmérés. Középtávon: Pályázati lehetőségekről tájékozódás. Tervdokumentációk készítése, engedélyeztetés. Hosszútávon: Útépítés, útfelújítás, járdaépítés.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- pályázatírás - helyzetfelmérés készítése - tervdokumentáció készítés - engedélyeztetési eljárás - útépítés
Résztvevők és felelős	Tiszaszőlős Község Önkormányzat
Partnerek	Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Görög Nemzetiségi Önkormányzat, Szociális Szolgáltató Központ
Határidő(k) pontokba szedve	2018.07.01.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: elkészült helyzetfelmérés. Középtávon: megírt pályázat, elkészült tervdokumentációk. Hosszútávon: műszaki – átadás átvételről szóló jegyzőkönyvek.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány

Szükséges erőforrások	- pénzügyi forrás - humánerőforrás - technikai erőforrás

Intézkedés címe:	**„Bűnmegelőzés"**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Az idősek gyakran vállnak áldozattá.**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Bűncselekmények számának csökkentése. Rövidtávon: helyzetfelmérés. Középtávon: Pályázati lehetőségekről tájékozódás. Eszközök beszerzése. Bűnmegelőzési előadások szervezése. Térfigyelő rendszer kiépítése. Hosszútávon: A település biztonságosabbá tétele.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- pályázatírás - helyzetfelmérés készítése - programok, előadások tartása - eszközök beszerzése, térfigyelő rendszer kiépítése
Résztvevők és felelős	Tiszaszőlős Község Önkormányzat
Partnerek	Rendőrkapitányság, Tiszaszőlősi Polgárőr Egyesület, Szociális szolgáltató központ, Civilek, Községi Könyvtár és Szabadidőközpont
Határidő(k) pontokba szedve	2018.07.01.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: elkészült helyzetfelmérés. Középtávon: megírt pályázat. Hosszútávon: bűncselekmények előfordulásáról szóló statisztikai adatok.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány - inaktív a célcsoport
Szükséges erőforrások	- pénzügyi forrás - humánerőforrás - technikai erőforrás

Intézkedés címe:	**„Esélyteremtés"**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Speciális munkahelyek hiánya fogyatékos személyek részére**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és	Általános: Speciális munkahelyek létrehozása. Rövidtávon: helyzetfelmérés. Középtávon: Pályázati lehetőségekről tájékozódás. Speciális munkahelyek létrehozásának támogatása.

hosszútávú időegységekre bontásban	Hosszútávon: Munkanélküli fogyatékos személyek számának csökkentése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- pályázatírás - helyzetfelmérés készítése - munkahelyek létrehozása
Résztvevők és felelős	Tiszaszőlős Község Önkormányzat
Partnerek	Munkaügyi Központ, Szociális szolgáltató központ, Civilek
Határidő(k) pontokba szedve	2018.07.01.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: elkészült helyzetfelmérés. Középtávon: megírt pályázat. Hosszútávon: munkaszerződések.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány - inaktív a célcsoport
Szükséges erőforrások	- pénzügyi forrás - humánerőforrás - technikai erőforrás
Intézkedés címe:	**„Lépéselőnyben"**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**A települési közintézményekben akadálymentesítés csak részben megoldott.**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Közintézmények teljes akadálymentesítése. Rövidtávon: helyzetfelmérés. Középtávon: Pályázati lehetőségekről tájékozódás. Tervdokumentációk készítése. Eszközök beszerzése. Hosszútávon: Intézmények akadálymentesítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- pályázatírás - helyzetfelmérés készítése - engedélyeztetési eljárások - eszközök beszerzése - műszaki kivitelezés
Résztvevők és felelős	Tiszaszőlős Község Önkormányzat
Partnerek	Általános Iskola, Könyvtár és Szabadidőközpont, Önkormányzati Hivatal Szociális szolgáltató központ, Civilek

Határidő(k) pontokba szedve	2018.07.01.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: elkészült helyzetfelmérés. Középtávon: megírt pályázat. Hosszútávon: akadálymentesített épületek száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány
Szükséges erőforrások	- pénzügyi forrás - humánerőforrás - technikai erőforrás

Intézkedés címe:	**„Útépítés"**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Közlekedési nehézség belterületen. A kiépítetlen belterületi utak magas aránya, valamint a járdák állapota miatt.**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Kiépített utak arányának növelése, jelenleg kb. 50%. Rövidtávon: helyzetfelmérés. Középtávon: Pályázati lehetőségekről tájékozódás. Tervdokumentációk készítése, engedélyeztetés. Hosszútávon: Útépítés, útfelújítás, járdaépítés.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- pályázatírás - helyzetfelmérés készítése - tervdokumentáció készítés - engedélyeztetési eljárás - útépítés
Résztvevők és felelős	Tiszaszőlős Község Önkormányzat
Partnerek	Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Görög Nemzetiségi Önkormányzat, Szociális Szolgáltató Központ, Civilek
Határidő(k) pontokba szedve	2018.07.01.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: elkészült helyzetfelmérés. Középtávon: megírt pályázat, elkészült tervdokumentációk. Hosszútávon: műszaki – átadás átvételről szóló jegyzőkönyvek.

Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány
Szükséges erőforrások	- pénzügyi forrás - humánerőforrás - technikai erőforrás

Intézkedés címe:	**„Támogató szolgálat létrehozása"**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Önálló életvitelt támogató szolgáltatás hiánya**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Önálló életvitelt támogató szolgáltatás létrehozása. Rövidtávon: helyzetfelmérés. Középtávon: Pályázati lehetőségekről tájékozódás. Eszközök beszerzése. Támogató szolgálati rendszer bevezetése. Ellátást biztosító intézmény működtetése. Hosszútávon: Támogató szolgálat üzemeltetése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- pályázatírás - helyzetfelmérés készítése - intézmény üzemeltetése - eszközök beszerzése
Résztvevők és felelős	Tiszaszőlős Község Önkormányzat
Partnerek	Szociális Szolgáltató Központ, Civilek
Határidő(k) pontokba szedve	2018.07.01.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: elkészült helyzetfelmérés. Középtávon: megírt pályázat. Hosszútávon: ellátásban részesülők száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány
Szükséges erőforrások	- pénzügyi forrás - humánerőforrás - technikai erőforrás

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	„Út a munka irányába"	Tartós munkanélküliek száma tendenciálisan növekszik	Munkanélkülisége csökkenése		Munkanélkülisége enyhítése	Önkormányzat	2018.07.01.	Elkészült helyzetfelmérés, megtartott képzések száma, bizonyítványok száma, munkáltató igazolások száma	-humán - technikai	folyamatos
2	„Adakozz" – eszközök (ruhák, könyvek) gyűjtése	Anyagi hátrány miatt eszközök hiánya	Eszközhiány megszüntetése		Eszközök gyűjtése	Önkormányzat	2018.07.01.	Elkészült igényfelmérés, eszközök kiosztásáról készült átvételi elismervények	Technikai erőforrás humánerőforrás	folyamatos
3	„Életcél "	Pozitív jövőkép hiánya, céltalanság	Követendő életutak, pozitív példák megismerése, bemutatása		Előadók meghívásával követendő életutak megismerése	Önkormányzat	2018.07.01.	Megtartott előadások száma, fotók	Technikai erőforrás, humánerőforrás, pénzügyi forrás	folyamatos
5	„Konfliktuskezelés fejlesztése"	Szociális kompetencia hiánya	Szociális kompetencia szintjének emelése		Mediátor képzés, kapcsolatépítés más intézményekkel, foglalkozások tartása	Önkormányzat	2018.07.01.	Megszerzett tanúsítvány, megtartott foglalkozások száma, iskolai mulasztások csökkentése	Technikai erőforrás, humánerőforrás, pénzügyi forrás	folyamatos
6	„Egyenlők vagyunk"	Romákkal szembeni diszkrimináció	Diszkrimináció megszüntetése		Közösségépítő rendezvények, programok	Önkormányzat	2018.07.01.	Rendezvényekről, programokról készült fotók	Technikai erőforrás, humánerőforrás	folyamatos

									, pénzügyi forrás	
7	„Felnőttképzés"	Alacsony iskolai végzettség, szakképzettség hiánya	Alacsony végzettségű munkanélküliek számának csökkentése		Képzések, tanácsadás szervezése	Önkormányzat	2018.07.01.	Megtartott képzések száma, megszerzett bizonyítványok, tanúsítványok száma	Technikai erőforrás, humánerőforrás , pénzügyi forrás	folyamatos
8	„Egészségre nevelés"	Munkára való alkalmatlanság, megromlott egészségi állapot	Lakosság egészségügyi állapotának javítása		Szűrővizsgálatok szervezése, egészséges életmódra való nevelés	Önkormányzat	2018.07.01.	Szűrővizsgálatok száma	Technikai erőforrás, humánerőforrás , pénzügyi forrás	folyamatos
9	„Tudatos háztartásvezetés"	Eladósodottság, tájékozatlanság.	Lakosság adósságállományának csökkentése, életminőség javítása		Foglalkozások, tanácsadások szervezése	Önkormányzat	2018.07.01.	Foglalkozások száma, az azokról készült fotók	Technikai erőforrás, humánerőforrás , pénzügyi forrás	folyamatos
10	„Turisztikai vonzerő fejlesztés"	Településünk gazdaságilag a leghátrányosabb települések közé tartozik.	Tiszaszőlős turisztikai vonzerejének fejlesztése		Útépítés (külterületi, kerékpárút)	Önkormányzat	2018.07.01.	Műszaki átadásról készült jegyzőkönyv	Technikai erőforrás, humánerőforrás , pénzügyi forrás	folyamatos
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	HH és HHH gyermekek számának csökkentése	Rendszeres gyermekvédelmi támogatások száma évről évre növekszik	A gyermekvédelmi kedvezmény alapján egy főre eső jövedelemi helyzet javítása		Családokat támogató rendszer kiépítése, Munkaerőpiaci programokba való bevonás	Önkormányzat	2018.07.01.	Megírt pályázat, tájékoztatók, munkaszerződések, elindult munkaerőpiaci programok	Technikai erőforrás, humánerőforrás , pénzügyi forrás	folyamatos
2	„Esélyteremtés SNI és BTNM gyermekeknek"	SNI és BTMN gyermekek számának növekedése	SNI és BTMN gyermekek számának növekedése miatt szükséges speciális szakember képzés		Szakemberképzés	Önkormányzat	2018.07.01.	Megszerzett tanúsítvány	Technikai erőforrás, humánerőforrás , pénzügyi forrás	folyamatos
3	„Fókuszban a tehetséggondoz	A hátrányos helyzetű	Tehetséges gyermekek		Iskolán kívüli foglalkozás	Önkormányzat	2018.07.01.	Foglalkozásról készült fotók	Technikai erőforrás,	folyamatos

	ás"	gyermekek miatt kevesebb idő jut a tehetséggondozásra	egyéni fejlesztési tervekre épülő tehetséggondozása, iskolán kívüli foglalkozás.						humánerőforrás, pénzügyi forrás	
4	„Önkéntes program"	Önkéntes munkakultúra nem ismert a fiatalok körében	Önkéntes munkakultúra megismertetése a fiatalokkal pályaorientációs célzattal		Önkéntes munkalehetőség felkutatása, pályaorientációs tanácsadás szervezés	Önkormányzat	2018.07.01.	Önkéntes szerződések, együttműködési megállapodások	Technikai erőforrás, humánerőforrás, pénzügyi forrás	folyamatos
5	„Nyári napközi – nyári étkeztetés"	Veszélyeztetett gyermekek számának növekedése	Szabadidő hatékony eltöltése tanítási szünetben		Programok, foglalkozások szervezése, eszközbeszerzés	Önkormányzat	2018.07.01.	Foglalkozásokon részt vett gyermekek száma, programokról készült fotók	Technikai erőforrás, humánerőforrás, pénzügyi forrás	folyamatos
6	„Függőség prevenció"	Szenvedélybeteg száma magas a gyermekek körében	Szenvedélybetegek számának csökkentése		Felvilágosító előadások, programok szervezése	Önkormányzat	2018.07.01.	Programokról, előadásokról készült fotók	Technikai erőforrás, humánerőforrás, pénzügyi forrás	folyamatos
III. A nők esélyegyenlősége										
1	„Családbarát közösségi tér és programok"	Magányérzet kialakulás a nők körében	A családok, anyák, nők tiszteletének fontosságát hangsúlyozzuk		Közösségi tér építése, közterületek felújítása, közösségi programok szervezése, kultúrálódás lehetőségének biztosítása	Önkormányzat	2018.07.01.	Műszaki átadás – átvételről szóló jegyzőkönyv, programokról készült fotók	Technikai erőforrás, humánerőforrás, pénzügyi forrás	folyamatos
2	„GYES-ről visszatérők integrációja"	GYÁS, GYES-ről visszatérés megkönnyítése a munkaerőpiacra	A szegénység kialakulásának kockázatának csökkentése		Részmunkaidős munkahelyek létrehozása, családi napközi létrehozásának támogatása	Önkormányzat	2018.07.01.	Munkaszerződések, együttműködési megállapodások	Technikai erőforrás, humánerőforrás, pénzügyi forrás	folyamatos
3	„Egészségmegőr	Nők körében	Egészségügyi		Eszközbeszerzés	Önkormányzat	2018.07.01.	Szűrővizsgálatok	Technikai	folyamatos

	zés"	szűrővizsgálatok fontosságának hangsúlyozása	állapot javítása		, tanácsadás szervezése, szűrővizsgálat szervezés			száma, vizsgálaton résztvettek száma	erőforrás, humánerőforrás, pénzügyi forrás	
4	„Nők jogai"	Családon belüli erőszak megelőzése	A családon belüli erőszak megjelenésének megelőzése		tájékoztató anyagok készítése, helyi érdekérvényesít és létrehozása	Önkormányzat	2018.07.01.	Elkészült tájékoztató anyagok	Technikai erőforrás, humánerőforrás, pénzügyi forrás	folyamatos
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	„Digitális írástudás időseknek"	Alacsony informatikai jártasság az idősek körében	Digitális írástudatlanság csökkentése		Képzések szervezése idősek számára	Önkormányzat	2018.07.01.	Megtartott képzések	Technikai erőforrás, humánerőforrás, pénzügyi forrás	Folyamatos
2	„Együtt – Egymásért"	Magas az egyedül élők aránya	Közösség teremtése egyedül élők számára		Programok, rendezvények szervezése, civil szervezetek, klubok létrehozásának támogatása	Önkormányzat	2018.07.01.	Megtartott programok, rendezvények	Technikai erőforrás, humánerőforrás, pénzügyi forrás	Folyamatos
3	„Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás"	Izoláció, lakásfenntartás	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás kiépítése		Ellátás bevezetése, illetve az ellátást biztosító intézmény fenntartása	Önkormányzat	2018.07.01.	Munkaszerződések, ellátottak száma	Technikai erőforrás, humánerőforrás, pénzügyi forrás	Folyamatos
4	„Útépítés"	Közlekedési nehézségek belterületen, a kiépített utak aránya magas, valamint a járdák állapota miatt.	Kiépített utak arányának növelése.		Útépítés, útfelújítás, járda építés	Önkormányzat	2018.07.01.	Elkészült tervdokumentációk, műszaki átadás – átvételről szóló jegyzőkönyvek	Technikai erőforrás, humánerőforrás, pénzügyi forrás	folyamatos
5	„Bűnmegelőzés"	Az idősek gyakran vállnak áldozattá	Bűncselekmények számának csökkentése		Programok előadások tartása, eszközök beszerzése, térfigyelő	Önkormányzat	2018.07.01.	Megírt pályázatok, bűncselekmények előfordulásáról szóló statisztikai	Technikai erőforrás, humánerőforrás, pénzügyi forrás	folyamatos

					rendszer kiépítése			adatok		
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	„Esélyteremtés"	Speciális munkahelyek hiánya fogyatékos személyek részére	Speciális munkahelyek létrehozása		munkahelyteremtés	Önkormányzat	2018.07.01.	munkaszerződések	Technikai erőforrás, humánerőforrás, pénzügyi forrás	folyamatos
2	„Lépéselőnyben"	A települési közintézményekben az akadálymentesít és csak részben megoldott	Közintézmények teljes akadálymentesítése		épület-felújítás	Önkormányzat	2018.07.01.	Műszaki átadás-átvétel jegyzőkönyv	Technikai erőforrás, humánerőforrás, pénzügyi forrás	folyamatos
3	„Útépítés"	Közlekedési nehézség belterületen	Kiépített utak arányának növelése, jelenleg kb. 50%.		Útépítés, útfelújítás, járdaépítés	Önkormányzat	2018.07.01.	Műszaki átadás – átvétel jegyzőkönyv	Technikai erőforrás, humánerőforrás, pénzügyi forrás	folyamatos
4	„Támogató szolgálat létrehozása"	Önálló életvitelt támogató szolgáltatás hiánya	Önálló életvitelt támogató szolgáltatás létrehozása		Támogató szolgálat létrehozása, üzemeltetése	Önkormányzat	2018.07.01.	Ellátásban részesülők száma	Technikai erőforrás, humánerőforrás, pénzügyi forrás	folyamatos

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:
- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

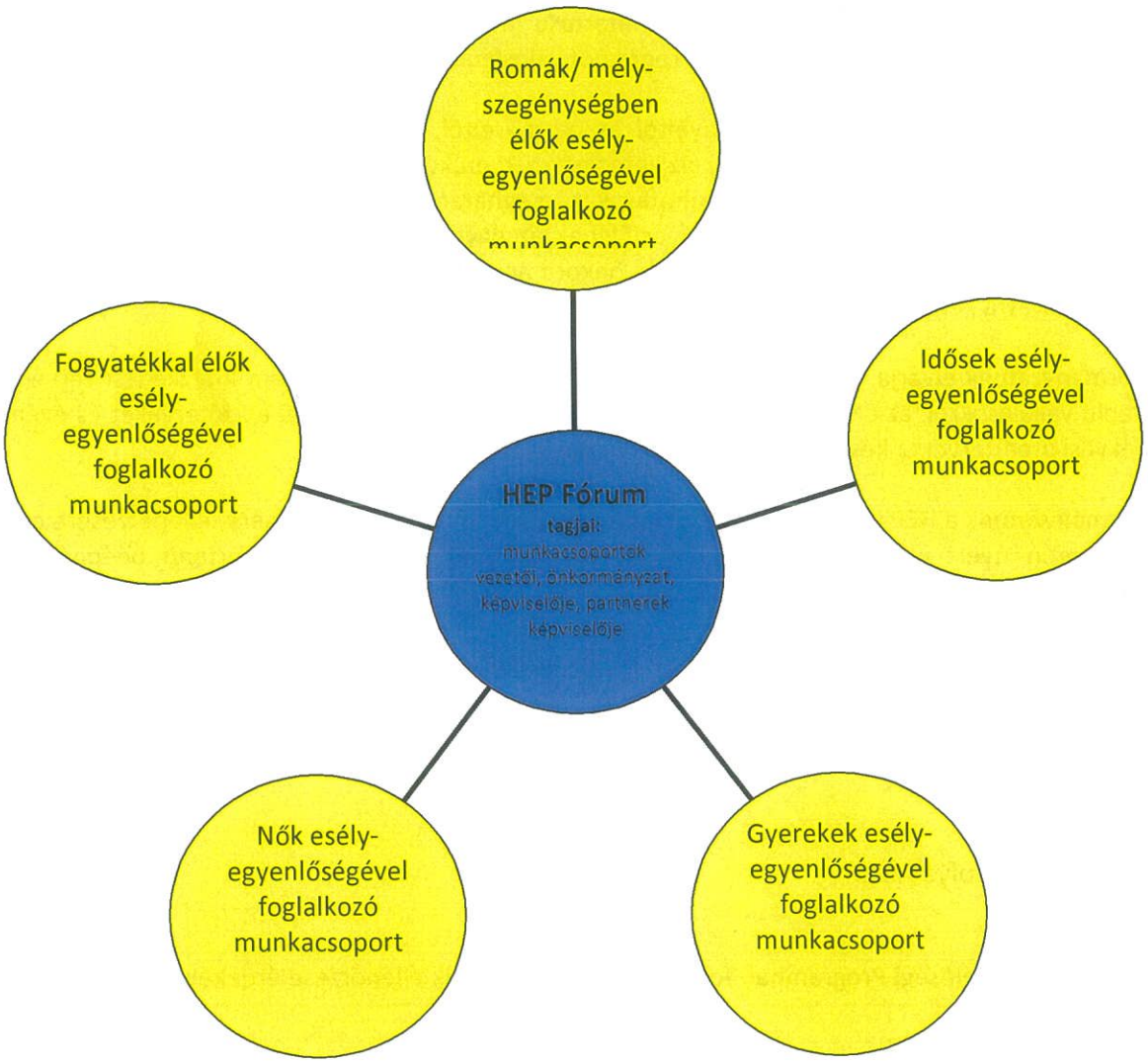

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.
A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.
A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Jegyző felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
    - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
    - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
    - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
    - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Tiszaszőlős Községi Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Tiszaszőlős község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 59/2013. (VI.26.) számú határozatával elfogadta, 56/2015. (VI.30.) számú határozatával a felülvizsgálat után a módosítását elfogadta.

Mellékletek:

Tiszaszőlős, 2015. június 30.

Kerekes András
Polgármester

Debrődiné Zoboki Magdolna
jegyző

A Tiszaszőlős Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Tiszaszőlős, 2015. június 30. Partner aláírás

Tiszaszőlős, 2015. június 30. Partner aláírás

Tiszaszőlős, 2015. június 30. Partner aláírás

Tiszaszőlős, 2015. június 30. Partner aláírás

Tiszaszőlős, 2015. június 30. Partner aláírás

Tiszaszőlős, 2015. június 30. Partner aláírás

Tiszaszőlős, 2015. június 30.

Partner aláírás

Tiszaszőlős, 2015. június 30.

Partner aláírás

Tiszaszőlős, 2015. június 30.

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék[5]

NÉV[6]	HEP részei[7]										Aláírás[8]
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Kerekes András Polgármester	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Debrődiné Zoboki Magdolna Jegyző	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Debrődiné Zoboki Magdolna
Szabóné Koczok Nóra Óvodavezető	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Szabóné Koczok Nóra
Tar Lajos Általános Iskola Igazgató	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Mári Anita ESZI szakmai vezető	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Tolvaj Lászlóné Könyvtár és Szabadidőközpont vezető	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Pálfi Petra Gyermekjóléti	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Pálfi Petra

[5] Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással" igazolt dokumentum

[6] A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

[7] A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

[8] Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

Szolgálat											
Kiss Szilvia Családsegítő Szolgálat	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Muliter Judit Esélyegyenlőségi referens Tiszaszőlős Önkormányzati Hivatal	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	